

En person i Ressourceforløb, som arbejder nogle timer om ugen, tilstrækkeligt til at opfylde betingelserne for sygedagpenge, sygemelder sig. personen kan således både være i målgruppen LAB § 2 stk. 1 nr. 5 og LAB § 2 stk. 11. Der er 2 forskellige opfølgingsforpligtigelser for disse grupper. Hvilken målgruppe, er denne person omfattet af?

KMD anbefaler for, at sikre korrekt opfølgning, anser det vigtigt, at der laves klare og præcise regler for, hvornår personer hører til den enkelte målgruppe.

Ressourceforløb:

Lovforslagets § 1 nr. 10 – Opfølgning i kontaktforløb for personer i ressourceforløb.

Jf. LAB § 18 stk. 2 skal personer i ressourceforløb følges op 6 gange indenfor 12 kalendermåneder.

Samtidig med ny målgruppe indføres også nyt opfølgingsinterval, præciseret til denne målgruppe. Kommunen kan fleksibelt ligge disse 6 individuelle samtaler indenfor 12 måneder. I dag understøtter vi kommunerne ved at advisere om, at der er tid til ny opfølgningssamtale ud fra regler om maximal tidsinterval mellem samtaler.

Hvordan sikrer kommunen, at de nu har holdt de 6 samtaler.

KMD ser udfordringer i, at kunne understøtte et så fleksibelt ønske, og anbefaler en nærmere analyse, af hvordan kommunerne kan understøttes, når opfølgingsintervallet bliver mere fleksibelt.

Sidst kan det selvfølgelig undre, at der ved indførelse af dette opfølgings-interval for denne nye målgruppe, nu ikke opleves harmonisering af reglerne, som der er oplevet i.f.t. opfølgingsintervaller af sygedagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere, og derved går imod den afbureaukratiseringsindsats, som ellers har været sat i gang.

Ressourceforløbsydelse

Lovforslagets § 3 nr. 8.

KMD anbefaler en præcisering af, hvilke beløb, der skal lægges til grund for beregningen af ressourceforløbsydelse på sygedagpengeniveau. Fx at beløbet er det senest beregnede brutto-beløb pr. uge (for en hel uge)

KMD anbefaler en præcisering af, hvordan varigheden af ressourceforløbsydelse på sygedagpengeniveau skal opgøres når dagpengeperioden har været forlænget efter SDPL § 27 forud for overgang til ressourceforløbs-ydelse, særligt i forhold til de forlængelsesbestemmelser, der er uden tidsbegrænsning.

I forhold til en eventuel it-understøttelse af kommunikationen mellem administration af sygedagpenge (ydelse) og administration af ressourceforløbsydelse, er det vigtigt, at der er klare regler for, hvilke informationer der skal udveksles og hvornår.

Fleksjob

Fleksløntilskud

Lovforslaget § 1 stk. nr. 37.

KMD kan ikke se noget tekst ved LAB § 70e – Hvad er indholdet af denne bestemmelse?

LAB § 70f stk. 3 står at fleksløntilskuddet og lønnen højst kan udgøre den overenskomstmæssige løn ved ansættelse på fuld tid i den pågældende stilling.

Der er ikke nævnt, hvad der eventuelt skal lægges til grund for beregningen, når der ikke er en overenskomst på området.

LAB § 70 f stk. 6:

I forbindelse med at fleksjobber bliver sygemeldt, anser vi, at det er vigtigt, at det præciseres, hvordan Jobcenter skal få oplysninger fra ydelseskonto-ret, om en person ansat i fleksjob, som er sygemeldt, og har fået afslag på sygedagpenge og nu modtager fleksløntilskud.

Samtidig anbefales det væsentligt at præcisere, hvilket beløb, der skal trækkes i fleksløntilskuddet, når der ikke, i samme situation har været beregnet sygedagpenge.

KMD anbefaler en præcisering af samtlige situationer, hvor der skal ske fradrag i fleksløntilskuddet med det beløb, som den fleksjobansatte kunne have fået i sygedagpenge. Lovforslaget indeholder ikke en bestemmelse i barselloven, der svarer til bestemmelsen i SDPL § 7 stk. 6.

Jf. Lovforslagets LAB § 70 f stk. 9 skal beregning af fleksløntilskud efter stk. 6 ske på baggrund af de sygedagpenge, der er indberettet til indkomstregistret, jf. Lov om et indkomstregister, for den sidste måned inden ophøret af sygedagpenge.

KMD anbefaler en præcisering af denne bestemmelse med eksempler på beregning, når der skal ske fradrag af det sygedagpengebeløb, som den fleksjobansatte kunne have fået i sygedagpenge

- i en afgrænset periode med brudte uger
- i en ikke afgrænset periode

I forhold til en eventuel it-understøttelse af kommunikationen mellem administration af sygedagpenge (ydelse/opfølgning) og administration af fleksløntilskud, er det vigtigt, at der er klare regler for, hvilke informationer der skal udveksles og hvornår.

LAB § 70 f stk. 7 / Lov om Sygedagpenge(SDPL) § 7 stk. 6 Ophør af ansættelsesforhold under syge- eller barselfravær.

Hvem/hvordan sikres det, at der bliver givet besked om ophør af ansættelsesforhold til;

- Administration for udbetaling af fleksløntilskud
- Administration for udbetaling af sygedagpenge
- Administration for udbetaling af barseldagpenge?

Sanktionering:

Lovforslagets § 3 nr. 17

Efter Aktivlovens § 77 stk. 1 præciseres det, at en person, kan miste retten til ledighedsydelse, såfremt betingelserne som anføres er opfyldt. I samme § stk.2, anføres at personen, som har mistet retten til ledighedsydelse, igen kan modtage ledighedsydelse, når personen har været ansat i fleksjob i 9 måneder indenfor de seneste 18 måneder.

Det fremgår ikke konkret, hvordan jobcentret, skal registrere, at retten til ledighedsydelse er mistet, herunder forholde sig til, at Fleksjobsbevillingen fortsat er gældende. Hvilke regler, skal der således følges op efter, såfremt personen ikke er omfattet af målgruppe LAB § 2 stk. 7.

KMD anbefaler en klar præcisering af målgruppeplacering for personer som mister retten til ledighedsydelse, som herefter kan understøttes i.f.t. gældende opfølgingsintervaller af kontaktforløb.

Lovforslagets § 1 nr. 58 og § 3 nr. 30

Anses det at ligge i "Suspension", at de ikke kun omhandler nye sager, bevilget efter 1. januar 2013, men også i løbende sager, hvor kommunerne har mistet retten til refusion.

KMD anbefaler, at der i lovens bemærkninger klart tilkendegives, at suspensionen gælder alle sager, også de sager, hvor der p.t. sanktioneres, hvor reglen suspenderes, hvilket har stor betydning for korrekt kontering i både jobcenter men også ydelseskantor.

eIndkomst:

I.f.t. at beregne supplement til indtægter i form af ledighedsydelse og res-sourceforløbsydelse samt beregning af fleksløntilskud, er det positivt, at der lægges op til at oplysningerne om disse indtægter kan hentes automatisk fra eIndkomst. Dette ser vi, som et skridt i den rigtige retning mod fuldautomatisering af beregningsdelen og udbetaling, og som anses til at være et væsentligt element for markant effektivisering af denne opgave.

Dog skal vi henlede opmærksomheden på følgende, som anbefales at blive præciseret.

Lovforslagets § 1 nr. 37

Jf. LAB § 70 f stk. 9 skal kommunen udbetale fleksløntilskuddet månedsvis bagud. Beløbet skal fastsættes på grundlag af lønindtægt m.v., der er indberettet til indkomstregistret, jf. lov om et indkomstregister samt oplysning om arbejdsgiverens pensionsbidrag.

Fra eIndkomst modtages ikke arbejdsgiverens indbetaling pensionsbidrag, hvorfor det anbefales, at dette bliver en del, at de oplysninger, som en arbejdsgiver skal angive til eIndkomstregistret.

Lovforslagets § 7 nr. 1

I lovtekstens § 17 stk. 5 benyttes udtrykket "indberetningsperioder".

Vi har erfaret at begrebet "indberetningsperiode" anses for usikkert at bruge, da kvaliteten i eIndkomstregistret ikke anses for optimal, da det ikke altid udfyldt.

Vi anbefaler, at der i stedet anvendes skattemåneder, som Skat tildeler de enkelte udbetalinger, da kvaliteten herved øges markant.

Styrelsen for Rekruttering og Fastholdelse
Njalsgade 72 C
2300 København S

24. september 2012
Ref.
J.nr.

Høringssvar vedr. : Lovbestemmelse om fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesforhold i fleksjobordningen

KMD er glade for at blive hørt i forbindelse med denne lovbestemmelse.

KMD har som høringsberettiget kun et enkelt punkt vi ønsker at kommentere. Det anføres i § 70 e at fleksløntilskuddet skal udbetales af Jobcenteret. Dette vil KMD gerne have ændret, så det fremgår at fleksløntilskud udbetales af kommunen. Dette sikrer en smidigere administration i kommunen, således at det er den kommunale forvaltning der bestemmer hvorfra ydelsen skal udbetales.

Venlig hilsen

*Carsten Olsen
Områdedirektør
Forretningsteam Arbejdsmarked*

*Bille Dam
Product Owner
KMD Opera*

KMD A/S
Produktforretning
Lautrupparken 40-42
2750 Ballerup

Telefon 44 60 49 73
www.kmd.dk
info@kmd.dk

Hjemsted: Ballerup
CVR nr. DK 26911745

Fra: Anne Larsen [ALA@bdo.dk] på vegne af KR [KR@bdo.dk]

Sendt: 24. september 2012 13:02

Til: Anne Hedegaard; Flemming Frandsen

Emne: VS: Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Prioritet: Høj

Hermed fremsendes BDO Kommunernes Revisions kommentarer på ovenstående høring:

I den nye § 103a i aktivloven fremgår:

” Stk. 2. Staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til ressourceforløbsydelse for personer, der deltager i tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, og kapitel 11 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.”

Da det fremgår af bemærkningerne, at det skal være samme refusionsbestemmelser som for kontanthjælp bør det stå i § 32, stk. 1, nr. 1, som jo er ordinær uddannelse.

Fleksløntilskud:

Det er vores umiddelbare opfattelse, at beregning af det nye fleksløntilskud virker administrativ tungt. Vi vurderer, at det vil kræve flere ressourcer i jobcentrene.

Såfremt foranstående måtte give anledning til spørgsmål eller kommentarer, står partner, chefrevisor Jan Hansen – je@bdo.dk.

Med venlig hilsen

ANNE LARSEN

Sekretær

Mobil: 51 58 62 12

ala@bdo.dk

BDO Kommunernes Revision

Godkendt revisionsaktieselskab

Havneholmen 29

DK-1561 København V, DANMARK

Tlf.: 33 12 65 45

www.bdo.dk

BDO Kommunernes Revision, Godkendt revisionsaktieselskab, en danskejet revisions- og rådgivningsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og en del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.000 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har godt 48.800 medarbejdere i 135 lande.

Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe mailen ud?

Fra: Flemming Frandsen [<mailto:flf@penst.dk>]

Sendt: 4. september 2012 10:55

Til: samfund@advokatsamfundet.dk; ast@ast.dk; AMS - BER; ds@socialrdg.dk; dh@handicap.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; dch@dch.dk; fsd@rk.dk; ole.pass@rk.dk; lmisjl@statsforvaltning.dk; fsr@fsr.dk; info@frivilligraadet.dk; info@jobraadgiverne.dk; kl@kl.dk; info@kmd.dk; KR; pol.sekr@krifa.dk; kaf@kaf.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; info@rigsrevisionen.dk; ase@ase.dk; pote@atp.dk; info@bedrepsykiatri.dk; info@businessdanmark.dk; fifu@f-f.dk; kontakt@kooperationen.dk; mail@dukh.dk; erst@erst.dk; mail@finansraadet.dk; Finanstilsynet@ftnet.dk; FA@FANET.DK; fp@forsikringogpension.dk; kto@kto.dk; lap@lap.dk; carle@nielsen.tdcadsl.dk; info@pension.dk; post@udsatte.dk; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; ae@aeldremobiliseringen.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; shk@sundhedskartellet.dk

Emne: Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Hermed sendes høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love (Reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud m.v.).

Bemærkninger til lovforslaget bedes sendt på e-mail til Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og Flemming Frandsen (ff@penst.dk) senest mandag den 24. september 2012, kl. 16.

Venlig hilsen

Flemming Frandsen
Specialkonsulent
5. kontor - Fastholdelse

Tlf: +45 41 71 41 92
E-mail: ff@penst.dk

**Styrelsen for
Fastholdelse og Rekruttering**
Njalsgade 72 C
DK-2300 København S
Tlf: +45 33 96 36 00
Sikker e-mail: penst@penst.dk
Hjemmeside: www.sfr.dk

**Danish Agency for Labour Retention
and International Recruitment**
Njalsgade 72 C
DK-2300 København S
Phone: +45 33 96 36 00
Secure e-mail: penst@penst.dk
Website: www.sfr.dk

Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail, hvis det er nødvendigt

Flemming Frandsen

Fra: Karsten Høgild [Karsten@kaf.dk]

Sendt: 19. oktober 2012 10:06

Til: Anne Hedegaard; Flemming Frandsen

Emne: Høringssvar vedr. forslag til fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob

Kristelig Arbejdsgiverforening har modtaget den tilsendte høringsskrivelse af 12. oktober 2012 med lovforslag om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjobordningen fra Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering og skal på den baggrund komme med følgende bemærkninger.

Vi noterer os med tilfredshed, at der til brug for fleksjobansættelse fremover skal foretages en mere nuanceret vurdering, hvor også produktivetsgraden skal vurderes. Dette vil efter vores opfattelse betyde en mere fair tilskudsordning, som vil medføre større tilfredshed på virksomhederne og blandt de øvrige medarbejdere.

Vores medlemsvirksomheder tager deres sociale ansvar alvorligt, men det er af afgørende betydning for fleksjobordningens samfundsmæssige værdi, at den ikke påfører virksomhederne uforholdsmæssigt store omkostninger. Det er derfor et skridt i den rigtige retning, når der lægges op til, at virksomhederne betaler i forhold til den givne produktivitet. Men vi bemærker, at forslaget ikke indeholder regler for, hvad der sker med de fleksjob, der allerede er oprettet. Her bør der foretages en revurdering af fleksjobbernes arbejdsevne i forhold til de nye regler.

Videre noterer vi os med tilfredshed den præcisering af retstilstanden, der lægges op til med reglerne om ansættelse på ikke-overenskomstdækkede virksomheder, hvor løn og ansættelsesvilkår efter lovforslaget skal aftales individuelt med udgangspunkt i overenskomsten på det sammenlignelige område. Men vi er betænkelige ved tvisteløsningsreglerne, som ikke tager højde for virksomheder med tiltrædelsesoverenskomst. Disse virksomheder falder ind under stk. 3, men kan ikke nødvendigvis få tvister løst retssikkerhedsmæssigt tilfredsstillende i det fagretlige system, og man bør efter vores opfattelse derfor give tilsvarende mulighed som i stk. 4, nemlig at disse tvister også løses endeligt i Arbejdsretten.

Endelig skal vi bemærke, at der kan være uhensigtsmæssigheder forbundet med, at sager om prøvelse af ressourcer og skånebehov skal føres fagretligt hhv. i Arbejdsretten. Disse tvister kan opstå, hvor der stilles spørgsmålstejn ved, om en evt. aftalt fravigelse efter stk. 3 reelt afspejler medarbejderens arbejdsevnenedsættelse. Det er et åbent spørgsmål, hvor sådanne tvister bør løses, men det skal blot påpeges, at det fagretlige system og Arbejdsretten ikke synes at være det rigtige forum for disse.

Med venlig hilsen
Kristelig Arbejdsgiverforening

Karsten Høgild
direktør

Bjørn Baltzer Carlsen
Juridisk chef

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Njalsgade 72 C
2300 København S

Att. Flemming Frandsen

Kristelig Fagbevægelse
Klokhøj 4
8200 Aarhus N

Tlf. 8911 2233

advokater@krifa.dk
krifa.dk

18. oktober 2012

Sekretær: Iben Legarth Hansen
Direkte nr.: 7227 7111
E-MAIL: msn@krifa.dk

Åbningstider:
man 9.30 - 16.00
tir - tors 9.30 - 14.30
fre 9.30 - 14.00

Høringssvar: Forslag til fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob, jf. § 70 e i forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og andre love.

Med henvisning til ovennævnte lovforslag skal Kristelig Fagforening hermed fremkomme med sine bemærkninger til de foreslåede ændringer.

Kristelig Fagforening forstår den foreslåede ændring til § 70 i Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, § 70e stk. 2 og 3 således, at den radikalt ændrer ved den eksisterende processuelle fremgangsmåde for uorganiserede lønmodtagere, hvis ansættelsesforhold er undergivet en overenskomst.

Med betegnelsen "uorganiserede" menes enhver lønmodtager, der i et ansættelsesforhold er undergivet en kollektiv overenskomst mellem en arbejdsgiverorganisation og en lønmodtagerorganisation, men hvor lønmodtageren ikke er medlem af det overenskomstbærende forbund.

Twister om løn og arbejdsvilkår mellem en (fleksjob) lønmodtager og dennes arbejdsgiver vil, hvis lovforslaget vedtages, for fremtiden altid skulle behandles fagretsligt og endeligt ved Arbejdsretten, såfremt én af parterne begærer det.

Kristelig Fagbevægelse
er fællesbenævnelse
for Kristelig A-kasse,
Kristelig Fagforening
og Kristelig A-kasse for
Selvstændige

En arbejdsgiver vil således reelt kunne afskære en uorganiseret lønmodtager fra at forfølge et krav på løn m.m. ved i overensstemmelse med den foreslåede § 70e stk. 3 at begære sagen behandlet fagretsligt, hvorved den pågældende lønmodtager (evt. repræsenteret ved et ikke-LO forbund) må sætte sin lid til, at det overenskomstbærende forbund vil forfølge kravet fagretsligt.

--oo00oo--

I dag hjemler Lov nr. 106 af 26. februar 2008 om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter, § 11 stk. 2 uorganiserede lønmodtagere ret til at forfølge krav i henhold til kollektive overenskomster ved de civile domstole i de tilfælde, hvor de pågældende lønmodtagere ikke er medlemmer af det overenskomstbærende forbund.

Hvis en lønmodtager hverken er eller har været medlem af den lønmodtagerorganisation, der er overenskomstpарт, men den pågældendes arbejdsaftale med arbejdsgiveren henviser til en kollektiv overenskomst, således at denne er blevet en integreret del af arbejdsaftalen, falder sagen uden for § 11, stk. 2, og lønmodtageren kan uden be-

- et værdifuldt valg

grænsninger anlægge sag vedrørende arbejdsaftalen ved de almindelige domstole, jf. U 1985 800 V, U 2000 476 V og U 2003 2202 V.

Det samme er formentlig tilfældet, hvis lønmodtageren har meldt sig ud af organisationen, før kravet opstod.

Dette må antages at dække alle individuelle krav, der kan støttes på kollektiv overenskomst, herunder f.eks. godtgørelse for urimelig afskedigelse, også selv om det støttes på Hovedaftalens § 4, stk. 3, jf. U 1996 997 Ø.

Der henvises i den forbindelse til Karnov kommentar nr. 40-42 i Arbejdsretsloven.

Denne mangeårige praksis for uorganiseredes ret til at forfølge deres ansættelsesmæssige krav mod arbejdsgiver ved de civile domstole, også selvom kravene støttes på kollektive overenskomster, er af afgørende betydning for repræsentationen af de ca. 300.000 lønmodtagere, der i dag er medlemmer af ikke-LO forbund, såsom Kristelig Fagforening, Det Faglige Hus, Frie Funktionærer, ASE m.v.

Da det må befrygtes, at overenskomstbærende forbund ikke vil have noget stort incitament til, i det fagretlige system, at forfølge ikke-medlemmers krav mod deres respektive arbejdsgivere, lades uorganiserede således retssikkerhedsmæssigt i stikken, idet alene det overenskomstbærende forbund vil kunne forfølge kravet fagretsligt.

Et sådant scenarium kan næppe være lovgivers intention.

Kristelig Fagforening ser for øjeblikket en stigende tendens til at LO forbundene afstår fra at deltage i råd og nævn, nedsat ved lov, hvorved uorganiserede lønmodtagere, herunder medlemmer af ikke-overenskomstbærende forbund, reelt fratages deres muligheder for at forfølge krav mod arbejdsgivere.

Eksempelvis har flere LO forbund nægtet at deltage i møder i Fagligt Udvalg, jf. reglerne herom i Erhvervsuddannelseslovens § 63, når klager er en lønmodtager, der er medlem af Kristelig Fagforening eller eks. Det Faglige Hus, Frie Funktionærer m.fl.

En lovændring, som den i § 70e i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats foreslåede vil da også efter Kristelig Fagforenings vurdering være i strid med EMRK art. 11 om retten til foreningsfrihed samt artikel 6 om ret til retfærdig rettergang (fair trial – princippet) og endvidere § 2 i Lov nr. 424 af 8. maj 2006 om Foreningsfrihed.

Det kan næppe heller være lovgivers intention.

Kristelig Fagforening foreslår på den baggrund, at det i lovforslaget til § 70e i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats præciseres, at lovændringen *ikke* ændrer ved den ovenfor nævnte mangeårige praksis for uorganiseredes ret til at forfølge krav baseret på overenskomst ved de civile domstole og at bestemmelsen i § 70e dermed er i overensstemmelse med § 11 stk. 2 i Lov nr. 106 af 26. februar 2008 om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter.

Venlig hilsen

Kristelig Fagforening

Søren Fibiger Olesen
Landsformand
sfo@krifa.dk

Mathias Staugaard Nielsen
advokat
msn@krifa.dk

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Styrelsen for Fastholdelse og
Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

Sagsnr.: 2855.19
HV
Direkte tlf.nr.: 3347 0614
24. september 2012

Vedr.: Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.fl.

KTO har den 5. september 2012 modtaget udkast til forslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.fl. i høring fra Beskæftigelsesministeriet med frist for eventuelle bemærkninger den 24. september 2012.

KTO afgiver høringssvar, der særligt vedrører de lovbestemmelser, som har konsekvenser for de løn- og ansættelsesmæssige vilkår knyttet til fleksjob.

KTO finder det beklageligt, at der med reformen af fleksjobordningen lægges op til betydelige forringelser af løn- og pensionsforhold ved nyansættelser i fleksjob. Nedenfor er nærmere redegjort herfor.

KTO har noteret sig, at der i udkastet til lovforslaget endnu ikke er fastsat regler om fastsættelse og regulering af løn i fleksjobbet (§ 70 e), og at der – når der foreligger udkast til regler om dette – vil blive udsendt en særskilt høring herom.

Løn- og ansættelsesforhold

Reformen lægger op til, at arbejdsgiveren kun skal aflønne efter, hvad den ansatte i fleksjob kan yde arbejdsmæssigt. KTO finder derfor også, at det i lovforslaget skal præciseres, at løn og øvrige ansættelsesvilkår skal følge overenskomster og aftaler, herunder lokale aftaler. Det følger også heraf, at ansættelser i fleksjob ansættelsesretligt, som udgangspunkt, oprettes som en varig stilling, således at ansatte i fleksjob på lige fod med øvrigt ansatte er omfattet af bestemmelser om bl.a. opsigelse mv.

KTO skal pege på, at bestemmelser om modregning i fleksjobtilskuddet med 30% op til 13.000 kr. og 55% herover er en væsentlig forringelse i forhold til gældende regler for aflønning af personer i fleksjob.

Det fremgår af lovudkastet, at den samlede aflønning til ansatte i fleksjob – dvs. løn og fleksjobtilskud – ikke kan overstige den overenskomstmæssige fuldtidsløn for et tilsvarende arbejde. KTO finder, at det i lovforslaget bør præciseres, at dette lønniveau fastlægges af arbejdsgiveren og den (lokale) repræsentant for forhandlingsberettigede organisation og meddeles jobcentret eller anden relevant myndighed til brug for beregningerne af fleksjobtilskuddet til den ansatte i fleksjob. Når der foretages ændringer af overens-

komster, indgås lokale aftaler mv. med betydning herfor, ligger det således i reformens konstruktion, at arbejdsgiveren skal meddele dette til jobcenteret eller anden relevant myndighed som grundlag for en ændret beregning af tilskuddet.

Fastlæggelse af arbejdsevne i fleksjob

Ved indgåelse af den konkrete aftale om fleksjob, er der behov for en forudgående vurdering af arbejdsevnen til brug for lønnens fastsættelse mv. Det fremgår ikke tydeligt af lovforslagets bemærkninger til § 70 a på side 112-114, hvem der har kompetencen til at vurdere og fastsætte fleksjobpersonens arbejdsevne og arbejdsintensitet i forhold til det konkrete job, herunder antal timer mv., som den pågældende kan arbejde. Denne vurdering bør også indeholde en evt. lægefaglig vurdering. KTO finder, at denne vurdering alene er en myndighedsopgave.

KTO finder endvidere, at der i lovgivningen bør være en tilskyndelse til, at arbejdsgiveren ansætter fleksjob personer i det antal timer, som de er visiteret til. Det forudsættes samtidig, at såfremt arbejdsgiveren måtte ansætte en fleksjobperson i et lavere antal timer end hvad pågældende er visiteret til, får dette ikke betydning for beregning af fleksjobydelsen.

Pension

Personer ansat i fleksjob vil med lovudkastet opleve et markant pensionsefterslæb i forhold til ordinært ansatte. Desuden vil fleksjobansatte, der fx kun arbejder et lavt timetal eller som har en meget begrænset arbejdsevne i en lang række situationer få indbetalt et så lille beløb til sin pensionsordning, at de ikke kan opretholde en evt. risikodækning ved invaliditet mv. og/eller dække omkostningerne ved administration af pensionsordningen.

Dette forhold er i disharmoni med den betydning, som ikke alene arbejdsmarkedets parter men også den til enhver tid siddende regering hidtil har tillagt arbejdsmarkedspensionerne.

Lovudkastets konstruktion med, at stigende aflønning inkl. pensionsbidrag modregnes i fleksjobtilskuddet, samt at den samlede aflønning inkl. fleksjobtilskuddet ikke må overstige den overenskomstmæssige fuldtidsløn for et andet tilsvarende arbejde, vanskeliggør samtidig evt. aftalemæssige løsninger, som kan sikre fleksjobansatte bedre pensionsvilkår. Indgår arbejdsmarkedets parter således evt. aftaler som kompenserer for de pensionsforringelser, der følger af lovudkastet, vil enten hele (hvis den fleksjobansatte rammer loftet for den samlede aflønning) eller dele heraf bliver medregnet i fleksjobtilskuddet. Dette vil desuden have som konsekvens, at den samlede aflønning excl. pension vil blive betydelig reduceret.

En evt. aftalemæssig løsning målrettet fleksjobberne vil herudover formentlig påvirke arbejdsgivernes motivation til at ansætte fleksjobbere, idet arbejdsgivers omkostninger ved en fleksjobansættelse således vil overstige omkostningerne ved en ordinær ansættelse på samme timetal. Aftaler parterne således forbedringer af fleksjobansattes pensionsvilkår, vil arbejdsgiverens lønudgift inkl. pension blive højere end ved ansættelse af en ansat uden arbejdsevnenedsættelse i det pågældende job.

Funktionærloven

I den nuværende fleksjobordning er det ikke muligt at få en arbejdstid på mindre end 12 timer om ugen, idet det svare til den maksimale arbejdsvenhedsættelse på 2/3. Dermed er alle nuværende fleksjobbere på det kommunale og regionale arbejdsmarked omfattet af funktionærlovens minimumsrettigheder, enten direkte eller via aftale.

KTO finder det problematisk, at personer der i den nye ordning visiteres til et timetal på færre end 8 timer om ugen ikke nyder nogen minimumsbeskyttelse i henhold til funktionærloven. Efter KTO's opfattelse bør fleksjobbere med et timetal under 8 timer også være omfattet af funktionærlovens minimumsbeskyttelse, og dette bør ske via lovgivning.

Manglende motivation til at ansætte fleksjobbere

Når der i den nuværende ordning oprettes fleksjob kompenseres arbejdsgiveren via økonomisk tilskud, der står i forhold til graden af nedsat arbejdssevne, således at der kan udvises de fornødne skånehensyn i tilrettelæggelsen af opgaveløsningen.

I den nye ordning har fleksjobbere fået en ren markedsværdi, hvor arbejdsgiveren ikke længere modtager tilskud. Dermed bliver værdien af fleksjobberenes arbejdsindsats side-stillet med værdien af det arbejde, som ordinært ansatte kan præstere. Ansættelse af personer i fleksjob rummer imidlertid en vis risiko, da helbredstilstanden kan betyde mere sygefravær end andre ansatte.

Oprettelse af fleksjob forudsætter derfor, at alle parter på arbejdsmarkedet påtager sig et reelt socialt ansvar.

Karens på 12 måneder forud for fastholdelsesfleksjob

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 70b på side 114, at *"det gøres til en betingelse for at blive ansat i fleksjob på den hidtidige arbejdsplads, at personen har haft 12 måneders forudgående ansættelse under overenskomstens sociale kapitler eller på særlige vilkår på arbejdspladsen."*

KTO finder, at den 12 måneders "karensperiode" vil gøre det vanskeligere at fortsætte ansættelsen med nedsat arbejdssevne.

KTO er således stærkt bekymret for, at kravet om 12 måneders forudgående ansættelse efter bl.a. de sociale kapitler vil medføre forringede muligheder for at fastholde ansatte i kommuner og regioner med nedsat arbejdssevne.

Overgangsregler – fra nuværende til ny fleksjobordning

I bemærkningerne til lovforslagets § 18, stk. 2 på side 185 er det anført, at de personer, som er ansat efter de nuværende regler for fleksjobordning, fortsætter på uændrede vilkår efter, at den nye ordning træder i kraft fra 1. januar 2013. Det er også præciseret, at hvis en fleksjobber efter de gamle regler skifter til nyt fleksjob efter 1. januar 2013, er det de nye regler, som gælder for vedkommendes ansættelse.

KTO finder det uhensigtsmæssigt, at overgangsordningen er ensbetydende med en risiko for, at fleksjobbere ansat i henhold til de nuværende regler, reelt "stavnsbindes" til deres nuværende fleksjob, da overgangen til nyt fleksjob efter de nye regler vil indebære en

betydelig lønnedgang. Det skaber en fastlåst situation, der vil hindre mulighed for mobilitet i faglig og jobmæssig henseende.

Endvidere er der i bemærkningerne til lovforslagets § 18, stk. 2 på side 186 beskrevet en række eksempler på situationer, hvor det enten er muligt at forblive i den nuværende ordning eller en overgang til beskæftigelse efter de nye regler kan være nødvendig.

Efter KTO's opfattelse tager det slet ikke højde for, hvordan det skal håndteres administrativt, når der i kommuner og regioner løbende sker omstruktureringer og organisatoriske tilpasninger, og med de foreslåede formuleringer vil der således opstå tvivl om retsstillingen i overgangsordningen for fleksjobbere.

KTO finder på den baggrund, at der er behov for mere præcise principper for overgangsordningen, så allerede ansatte i fleksjob ikke stavnsbindes eller kommer i klemme som følge af omstruktureringer, de ikke selv er skyld i.

Proces og forhandling om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob

Ifølge den politiske aftale bag reformen, skal de nærmere regler om løn- og ansættelsesvilkår i den nye fleksjobordning udmøntes lovgivningsmæssigt af aftalepartierne med respekt for de overenskomstmæssige aftaler på området, herunder de sociale kapitler, lokale bestemmelser mv. Arbejdsmarkedets parter forudsættes inddraget i udmøntningen heraf.

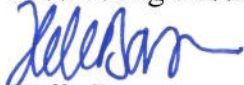
KTO er som aftalepart for ca. 530.000 ansatte i kommuner og regioner ikke blevet inddraget i denne proces, og har samtidigt noteret sig, at Beskæftigelsesministeriet efter KTO's oplysninger for knapt to uger siden har opfordret KL og Danske Regioner til at optage forhandling og indgå aftaler med deres modpart inden den 24. september 2012 om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob. KTO har således ikke modtaget en direkte opfordring fra Beskæftigelsesministeriet, herunder en uddybning af ministeriets motivation og baggrund for opfordringen.

KTO finder denne proces stærkt kritisabel, herunder den angivne tidsfrist for optagelse og indgåelse af aftaler. Dette også henset til kompleksiteten i lovudkastet, og den manglende beskrivelse af grundlaget for fastsættelsen af løn- og ansættelsesvilkår, herunder jobcenterets eller anden relevant myndigheds rolle og kompetencer i relation til fastlæggelse af fleksjobpersoners arbejdsevne osv.

KTO har optaget forhandling på området, og KTO vil søge at videreføre forhandlingerne, når der foreligger et mere klart grundlag i et lovforslag for fastsættelsen af løn- og ansættelsesvilkår, jf. også KTO's bemærkninger ovenfor.

Afslutningsvist henvises der i øvrigt til eventuelle høringssvar fra KTO's medlemsorganisationer samt LO, FTF og AC.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Henrik Vittrup

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Styrelsen for Fastholdelse og
Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

Sagsnr.: 2855.85
HW
Direkte tlf.nr.: 3347 0621
19. oktober 2012

Vedr.: Svar på høring vedrørende lovbestemmelse om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob

KTO har den 12. oktober 2012 modtaget høring om udkast til lovbestemmelser om fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesforhold i fleksjobordningen med svarfrist til den 19. oktober 2012.

KTO finder den meget korte høringsperiode, der samtidig ligger i efterårsferien, særdeles kritisabel.

KTO finder det generelt beklageligt, at der med forslaget lægges op til en betydelig forringelse af løn- og pensionsvilkår ved nyansættelser i fleksjob. KTO skal i den forbindelse fremhæve, at fleksjobansatte med regeringens forslag vil få et markant pensionsefterslæb i forhold til ordinært ansatte. Desuden vil fleksjobansatte, der fx kun arbejder et lavt timetal eller som har en meget begrænset arbejdssevne i en lang række situationer, få indbetalt et så lille beløb til sin pensionsordning, at de ikke kan opretholde en evt. risikodækning ved invaliditet mv. og/eller dække omkostningerne ved administration af pensionsordningen, jf. også KTO's høringssvar af 24. september 2012.

Med regeringens fremsendte forslag om bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob lægges der op til indførelse af et helt nyt lønsystem baseret på en produktivitetsaflønning, hvor det er en offentlig myndighed (jobcenteret), der fastsætter den konkrete produktivitetsgrad.

KTO tager kraftig afstand fra den måling og vurdering, som forslaget lægger op til. Alene det, at man indfører en vurdering af den enkeltes arbejdsintensitet, udover at man også vurderer på, hvor mange timer den enkelte kan arbejde, er nyt på det danske arbejdsmarked, og er efter KTO's opfattelse et brud med de lønfastsættelsesmodeller, der er på det danske arbejdsmarked.

KTO finder en sådan aflønningsform meget problematisk også henset til, at produktivtetsbegrebet og målingen heraf afhænger af branche, det konkrete job og funktioner heri, samt en mere overordnet helhedsbetragtning i forhold til værdien af det udførte arbejde

for arbejdspladsen som helhed. En sådan vurdering vil jobcenteret i givet fald have vanskeligt ved at foretage.

Det er vanskeligt at se, hvad udgangspunktet for en vurdering af en persons arbejdsintensitet i givet fald er. Et eksempel i lovforslaget er en person der arbejder med 30 % intensitet – og man kan så spørge, af hvad?

Med forslaget til lovbestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob lægger regeringen op til, at jobcenterets fastsættelse af en procent for produktivitetsgraden alene kommer til at bero på de foreliggende oplysninger i sagen, herunder rehabiliteringsplanens forberedende del, der er lagt til grund for visitationen til fleksjob, deltagelse i aktive tilbud mv. Jobcenterets vurdering vil således ikke forudsætningsvis indeholde en vurdering i forhold til det konkrete job, den konkrete jobfunktion og den værdi arbejdet udgør udfra en helhedsbetragtning for arbejdspladsen.

En sådan vurdering kan i givet fald ikke foretages uden en inddragelse af arbejdspladsen – og i den sammenhæng både ved en repræsentant fra ledelsen og en lokal repræsentant for den forhandlingsberettigede organisation. KTO finder desuden, at den fleksjobansatte skal have adgang til en revurdering af sin arbejdssevne, uanset om arbejdsgiveren er indstillet herpå, idet der med forslaget ikke er et incitament hos arbejdsgiver til at revidere fleksjobberens arbejdsintensitet i opadgående retning, hvis arbejdssevnen hos fleksjobberen enten er vurderet forkert, eller hvis den forbedres under fleksjobbet. Arbejdsgiveren og den ansatte skal ifølge regeringens forslag være enige, før jobcenteret kan revurdere arbejdssevnen.

KTO finder, at udgangspunktet for løn- og ansættelsesvilkår skal være de overenskomstmæssigt aftalte vilkår, herunder de lokale aftaler. Dette er også udgangspunktet for den politiske aftale om refom af førtidspension og fleksjob, hvoraf det fremgår, at de nærmere regler om løn- og ansættelsesvilkår i den nye fleksjobordning skal udmøntes lovgivningsmæssigt *”med respekt for de overenskomstmæssige aftaler på området, herunder de sociale kapitler, lokale bestemmelser mv.”*.

KTO finder det i den sammenhæng stærkt problematisk, at regeringen med forslaget lægger op til, at såfremt der ikke er indgået en central aftale baseret på en produktivitetsaf-lønning og hermed fravigelser af overenskomstbestemmelser om løn og arbejdstid, så skal en sådan kunne aftales individuelt mellem arbejdsgiveren og den ansatte.

Af bemærkningerne til § 70e, stk. 3 fremgår således: *”Hvis overenskomsterne mv. ikke indeholder sådanne bestemmelser, eller disse bestemmelser ikke kan finde anvendelse, fordi de ikke er egnede til at regulere løn og arbejdstid efter de regler, der gælder i den nye fleksjobordning, indgås aftale om løn- og arbejdsvilkår efter aftale mellem den ansatte og virksomheden, således at de gældende bestemmelser i overenskomsten, herunder om løn og arbejdstid, kan fraviges med det formål at aflønningen i fleksjobbet afspejler den ansattes reelle ressourcer og skånebehov.”*

KTO skal hertil bemærke:

- Med dette forslag tilsidesætter regeringen således det bærende princip i den danske aftalemodel byggende på den arbejdsretslige grundsætning om, at en aftale el-

ler overenskomst kun kan fraviges af de parter, der har indgået aftalen eller overenskomsten.

- Med forslaget lægger regeringen desuden op til en betydelig indblanding i evt. kommende forhandlinger mellem parterne om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob.
- I bemærkningerne er *"ikke kan finde anvendelse"* uddybet med følgende: *"fordi de ikke er egnede til at regulere løn- og arbejdstid efter de regler, der gælder i den nye fleksjobordning"*. Det er uklart, hvem der i henhold til forslaget skal afgøre "egnetheden". Det er KTO's opfattelse, at "egnetheden" alene er et anliggende mellem overenskomst- og aftaleparterne.

KTO finder det således vigtigt, at løn- og ansættelsesvilkår aftales mellem den forhandlingsberettigede organisation og arbejdsgiveren, også i de situationer, hvor der ikke måtte foreligge en central aftale mellem parterne om løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob. I den forbindelse skal parterne også sammen sikre, at der er et rimeligt forhold mellem antal ansatte i fleksjob og ordinært ansatte.

KTO skal konkret i forhold til stk. 3 bemærke, at henvisningen til *"lokaftaler, mv., hvis disse indeholder bestemmelser om løn- og arbejdsvilkår for ansættelse og fastholdelse af personer i fleksjob"* er uklar.

Det er KTO's forudsætning, at ansatte og nyansatte i fleksjob er omfattet af lokale aftaler, herunder af lokale aftaler om lokal løn, medmindre de lokale aftaleparter konkret har aftalt andet. Med forslaget kunne det læses som om, at fleksjobansatte alene er omfattet, hvis det eksplicit fremgår af den lokale aftale. Det bemærkes i den forbindelse, at der i denne sammenhæng skal skelnes mellem nyansatte og ansatte i fleksjob efter den gamle ordning, idet de nuværende lokale aftaler afspejler de hidtidige regelsæt i rammeaftale om socialt kapitel mellem KTO og henholdsvis KL og RLTN, samt det nugældende lovgrundlag.

KTO skal afslutningsvis kvittere for, at ansatte i fleksjob, der udfører funktionærarbejde, og som arbejder under 8 timer ugentlig sikres funktionærlignende vilkår med de rettigheder, der følger heraf. KTO forudsætter, at forslaget også omfatter ansatte, der i henhold til overenskomsten er aftalt omfattet af funktionærvilkår, herunder at ansættelsen sker på vilkår, der svarer til hele funktionærloven.

Afslutningsvis henvises der i øvrigt til eventuelle høringssvar fra KTO's medlemsorganisationer samt LO, FTF og AC.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Henrik Würtzenfeld

Høring vedrørende forslag til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love.

Bemærkninger til lovforslaget fra Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere (LAFS)

Forslag til ændringer af aftale om reform af førtidspension og fleksjob

Indledende bemærkninger til reformforslaget

Som udgangspunkt er det vanskeligt at foreslå ændringer i forhold til et reformforslag, som indeholder fundamentale og alvorlige forringelser af en eksisterende ordning. En eksisterende ordning, som har vist sig velfungerende i forhold til at sikre en række borgere med nedsat arbejdsevne adgang til arbejdsmarkedet og deraf følgende inkludering i det sociale fællesskab og den identitet, som deltagelse i arbejdsmarkedet medfører.

De planlagte ændringer af især fleksjobordningen vil bidrage til at øge utrygheden i samfundet for den del af befolkningen, som pga. helbredsmæssige problemer ikke er i stand til at yde 100 % af den indsats, som i dag er krævet for at blive en del af arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. Ændringerne er foreslået gennemført i en tid, hvor der på det generelle samfundsmæssige plan er en relativ høj ledighed, som vil være med til at forværre problemernes omfang for personer med nedsat arbejdsevne. Den planlagte reform betyder på en række områder en ligestilling af svagere borgere med nedsat arbejdsevne med øvrige jobsøgere på arbejdsmarkedet og vil gøre det overordentlig vanskeligt at forestille sig, at borgere med nedsat arbejdsevne i større omfang vil kunne finde indpas på arbejdsmarkedet. Reformforslaget lægger op til afskaffelse af kompensationsprincippet, hvilket vil medvirke til øget forskelligheder, som strider mod Handicapkonversationen.

Usikkerheden omkring reformens konsekvenser har tilsyneladende betydet, at forligspartierne har foreslået, at man vurderer reformen og dens konsekvenser efter et år. Vi tager i Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere dette som udtryk for, at man selv indenfor de politiske partier er særdeles skeptisk for så vidt angår reformens konsekvenser. Mange af de gode resultater, som er opnået gennem den eksisterende fleksjobordning, kan risikere at være tabt efter få år, selv om det skulle vise sig, at det er nødvendigt at tilbagerulle reformen på grund af en række utilsigtede konsekvenser.

Vi vil i det følgende nærmere argumentere for de konsekvenser, problemer og mulige løsningsforslag, som vi mener bør indgå i det videre arbejde med en endelig udformning af en reform af fleksjobordningen.

1. Reformforslagets perspektiver i forhold til det rummelige arbejdsmarked

Reformforslaget indeholder ingen overvejelser over eller initiativer i forhold til at sikre et rummeligere arbejdsmarked. Det kan undre, at man vælger at fremsætte et forslag, som ikke indeholder et sådant udviklingsperspektiv. Forslaget indeholder ingen fremadrettede incitamentsstrukturer, f.eks. i form af overvejelser over indførelse af kvoter eller sociale klausuler i forbindelse med offentlige udbud eller lignende initiativer. Fraværet af initiativer i forhold til at sikre et rummeligt arbejdsmarked vil sammen med de øvrige elementer i reformen bidrage til en indskrænkning af det rummelige arbejdsmarked.

Nødvendige ændringer i reformforslaget: Initiativer, som skal være med til at sikre et rummeligere arbejdsmarked med plads til borgere med nedsat arbejdsevne.

2. Manglende motivation for arbejdsgivere til at ansætte fleksjobbere

Med de nye regler, som træder i kraft den 1. januar 2013, skal arbejdsgiverne nu kun betale for antallet af udførte arbejdstimer.

Det er særdeles svært at se arbejdsgiverens motivation til at ansætte medarbejdere i et fleksjob. Med reformen bliver papirarbejdet for det første omfattende. For det andet bliver det dyrere at ansætte en fleksjobber, da tilskuddet fra det offentlige forsvinder. For det tredje skal arbejdsgiveren betale det samme for en ansat på fleksjob på fx 15 timer om ugen, som for en ordinært ansat på 15 timer, uden at blive kompenseret for den usikkerhed, som følger af, at der ofte ikke er vished for den ansattes helbredsmæssige tilstand på længere sigt. Hermed er der en reel risiko for, at det bliver meget svært at finde arbejdsgivere, der vil tilbyde et fleksjob

Nødvendige ændringer: Der er behov for en motivation for arbejdsgiver til at ansætte personer i et fleksjob. Enten i form af en mindre økonomisk compensation eller gennem anden form for compensation som fx udvidelse af den statslige fleksjobordning for tilskudsmodtagere til også at omfatte kommuner og regioner og dermed motivere samtlige offentlige institutioner til at ansætte fleksjobbere.

3. Manglende samfundsøkonomiske beregninger som grundlag for reformen

Reformen er baseret på den forudsætning, at fleksjobbere er blevet en for stor udgift for staten, men hele det økonomiske grundlag for reformen er misvisende og mangelfuldt. Det påpeger blandt andet cand.scient.adm. og medlem af den tidligere Alternative Velfærdskommission Henrik Herløv Lund, som står bag mere end 40 rapporter om økonomi og velfærdsstat, herunder en rapport om reformen af førtidspension og fleksjob. Han kritiserer regeringens regnestykke og kalder fleksjobreformen for en "omgang makværk", fordi den øger uligheden for samfundets svageste uden udsigt til at bringe flere i beskæftigelse: "Regeringen har kun beskæftiget sig med, at fleksjobbere er en stor udgift for samfundet, men man glemmer at fortælle, at fleksjobbere med ordningen bevarer den vigtige tilknytning til arbejdsmarkedet og desuden genererer en stor indtægt for staten", siger Henrik Herløv Lund. Ifølge Beskæftigelsesministeriet koster fleksjobordningen årligt over 10 milliarder kroner. Reformen af førtidspension og fleksjobordningen skal give staten en besparelse på 1,9 mia. kroner i 2020. Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) oplyste dog for nylig i et svar til Folketinget, at selvom ordningen i 2010 kostede 11 mia. kroner, så landede nettoudgifterne på 5,5 mia. kroner, når skatteindtægterne fra fleksjobbere fratrækkes. HK har desuden lavet en beregning, der viser, at de nuværende godt 52.000 fleksjobbere svarer til 20.000 fuldtidsansatte, som producerer en værditilvækst for omkring 11 mia. kroner. Det samlede regnestykke viser dermed, at den nuværende fleksjobordning faktisk ender med et overskud og ikke med det store underskud, som ligger til grund for regeringens fleksjobreform.

Henrik Herløv Lund pointerer, at det er rigtigt, når regeringen lægger vægt på, at antallet af personer på førtidspension og i fleksjob er steget markant. Men man mangler at fokusere på det samlede billede for overførselsindkomster som helhed.

Ifølge tal fra jobindsats.dk, så er der siden 2005 kommet lidt over 17.000 personer mere i fleksjob. Derudover knap 6.000 flere på ledighedsydelse, som venter på et fleksjob. Men samtidig er der sket et fald i personer på både førtidspension, sygedagpenge og revalideringsydelse med samlet 17.700 fuldtidspersoner fra 2005 til 2011.

Nødvendige ændringer: Der bør gennemføres langt mere omfattende økonomiske beregninger af de samfundsmæssige omkostninger ved reformen, idet der er rejst alvorlig tvivl om det samlede nettoresultat ved en gennemførelse af reformen. Det gælder såvel de indtægter for staten, som er baseret på fleksjobberes direkte skattebetaling, afgifter i form af moms ifm. fleksjobberes forbrugsmuligheder, som de utilsigtede virkninger af reformen i form af flere borgere på ledighedsydelse, revalidering, sygedagpenge mv. som fjerner provenu ved reformens gennemførelse.

4. Stavnbinding til nuværende fleksjob

For personer på den nuværende fleksjobordning er der i reformudkastet indbygget en stavnbinding til det fleksjob man er ansat i, fordi lønnen falder markant, hvis den ansatte fyres eller ønsker at skifte job. Det medfører usikkerhed for fremtiden i tilfælde af fyring og det hindrer generelt mobiliteten på et i forvejen fastlåst arbejdsmarked. Den ansatte risikerer desuden at stagnere i arbejdslivet og karrieren og have svært ved at gøre sine interesser og behov gældende overfor en arbejdsgiver, som vil kende den økonomiske klemme, den ansatte fleksjobber sidder i.

Desuden viser aftalens meget detaljerede beskrivelser af, hvornår der er tale om jobskifte, at det bliver vanskeligt administrerbart på det offentlige område, hvor institutioner lægges sammen, afdelinger skifter navn osv. På det private område gælder det samme, når virksomheder bliver opkøbt, organisationerne ændrer sig og jobbene udvikler sig. Der mangler alt i alt klarhed om kriterier for, hvornår der er tale om et nyt job, og det skaber usikkerhed.

Mellem- og højtuddannede fleksjobbere vil som konsekvens af reformen blive stavnsbundet til deres nuværende arbejdsgiver, fordi de kan få svært ved at finde ansættelse på de nye vilkår. Reformen får stor indflydelse f.eks. på akademiske fleksjobberes beskæftigelses- og karrieremuligheder. Det bliver mere bekosteligt fremover at ansætte medarbejdere med det højeste vidensniveau i fleksjob.

Med en markant reduktion af det tilskud, som arbejdsgiver får til at lønne højtuddannede personer visiteret til fleksjob, er der udsigt til et enormt videns spild som følge af reformen.

5. Omlægning af tilskuddet til arbejdsgiver

Reformforslaget omlægger tilskuddet fra compensation til arbejdsgiver for den udbetalte løn til et tilskud på under dagpengeniveau. Tilskuddet aftrappes med en modregningssats på 30 % i takt med at lønnen stiger, indtil en løn før skat på 13.000kr. inklusive pension pr. måned. Når lønnen overstiger 13.000 kr. om måneden, bliver modregningssatsen hævet til 55 procent. Tilskuddet bortfalder helt, når lønindkomsten inklusive pension fra arbejdsgiveren er på 36.400 kroner pr. måned.

(Fleksjobreformen koster højtuddannede og mellemuddannede dyrt dyrt. Hvis fleksjobbere med en akademisk baggrund skifter arbejde eller starter på et fleksjob efter den 1. januar 2013, hvor reformen træder i kraft, kan de miste op til 11.000 kroner om måneden i forhold til i dag.)

Nødvendige ændringer: Den planlagte reduktion i tilskud til fleksjob er diskriminerende for borgere med mellemlang og længere uddannelsesbaggrund. Som minimum bør aftrapningen begrænses til at udgøre max. 30 % for indtægter over 13.000 kr. før skat og den foreslåede modregning på 55 % bør fjernes helt.

6. Uklarhed om grænsen mellem førtidspension og fleksjob

Det er i aftalen uklart, hvor grænsen mellem førtidspension og fleksjob går og hvad visitationskriterierne er.

Det kan forventes, at en række borgere som i dag får tilkendt førtidspension fremover i stedet vil blive placeret i fleksjobgruppen, idet grænserne for hvornår det kan være relevant at få et fleksjob udvides kraftigt, eftersom en vurderet arbejdsevne på ganske få timer ifølge reformen ikke udelukker initiativer i forhold til at blive omfattet af fleksjobordningen i fremtiden. Der er derfor en risiko for, at folk med meget lav arbejdsevne presses til at tage et fleksjob, som de ikke er i

stand til at klare, alternativt at en række borgere placeres i gruppen af fleksjobvisiterede uden udsigt til at komme i beskæftigelse.

Nødvendige ændringer: Der skal formuleres meget klare visitationskriterier for, hvornår personer er berettiget til hhv. førtidspension og fleksjob. Derudover skal personer med lav arbejdsevne sikres mulighed for fortsat at få tilkendt førtidspension uanset alder.

7. Pension

Personer på fleksjob vil både opleve et markant pensionsefterslæb i forhold til ordinært ansatte, og at den tvungne pensionsindbetaling af tilskuddet vil mindske deres nettolønindkomst, som i forvejen ligger langt fra ordinært ansattes indkomst.

Nødvendige ændringer: Pensionsindbetalingen skal ligge ud over det tilskud, som reformen lægger op til.

8. Funktionærloven dækker ikke fleksjobansatte på under 8 timer

Funktionærloven sikrer funktionærer en række minimumsrettigheder i relation til blandt andet barsel, løn under sygdom og beskyttelse mod usaglig afskedigelse. Men funktionærloven kræver ansættelse i minimum 8 timer og derved vil ansatte i fleksjob på under 8 timer ikke være dækket af bestemmelserne i funktionærloven.

Nødvendige ændringer: Fleksjobansatte på under 8 timer skal også være beskyttet af funktionærlovens bestemmelser.

9. Lægefaglig bistand fra klinisk funktion.

Forslag 1.2.13 er ikke tilstrækkeligt præciseret. Det fremgår ikke klart, hvilke målgrupper i hvilket forløb, der sigtes til. Hertil kommer, at læger i klinisk funktion ikke er kommunalt ansatte, således at uvildig lægefaglig assistance kan opnås.

Nødvendige ændringer:

1.2.13 omskrives. Det foreslås, at kommunerne fremover skal rekvirere den nødvendige lægefaglige assistance i sager om tilkendelse af fleksjob og førtidspension via sundhedskoordinatoren i regionens kliniske funktion i forbindelse med sagsbehandlingen. Herved skabes en klar og entydig indgang til sundhedsvæsenet. Kommunerne kan herefter ikke benytte kommunalt ansatte lægekonsulenter eller eksterne lægekonsulenter ved sagsbehandling af visitation til fleksjob og førtidspension.

10. Problemer for selvstændige fleksjobbere

Det er positivt, at der i reformen er mulighed for at tilskud til fleksjobbere med selvstændigt erhverv. Men det er meget beklageligt, at vilkårene for selvstændige fleksjobbere er så dårlige, og at det maksimale tilskud er på 125.000 kroner. Det er markant lavere end den støtte andre fleksjobbere kan opnå, og dermed vil det være svært for selvstændige fleksjobbere at forsørge sig selv ved selvstændig virksomhed.

Nødvendige ændringer: Det maksimale tilskud til fleksjobbere i selvstændige erhverv skal hæves til samme niveau som for andre fleksjobbere.

På det foreliggende grundlag kan Landsforeningen af Fleks-og Skånejobbere (LAFS) ikke anbefale, at reformforslaget gennemføres i sin nuværende form.

Med venlig hilsen
På vegne af LAFS
Landsformand
Hans Dankert

Høring vedrørende forslag til fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob, jf. § 70 e i forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love.

Bemærkninger til lovforslaget fra Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere (LAFS)

Forslaget om fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår bærer præg af, at det tilsyneladende er gået op for lovgiver, at mange fleksjobbere ikke er i stand til at yde en 100 % effektivitet i fremmødetiden på arbejdspladsen. Dette problem har vi fra LAFS side tidligere gjort opmærksom på, som en af de alvorlige mangler ved forslag til reform af fleksjobordningen. Det foreliggende forslag forsøger at imødekomme (kompensere for) denne indvending gennem at introducere begreberne fleksløntilskud og nedsat (reduceret) effektivitet som udgangspunkt for beregning af lønnen.

Det er naturligvis i sagens natur af betydning, at spørgsmålet om en eventuelt nedsat effektivitet er forsøgt indarbejdet i fastsættelse af løn. I og med at jobcenteret skal kompensere for en eventuelt nedsat effektivitet i form af et fleksløntilskud vil et afgørende spørgsmål blive jobcenterets motivation til at fastsætte et fleksløntilskud, som er i overensstemmelse med den faktiske arbejds effektivitet. En lav vurdering af effektiviteten vil betyde stigende omkostninger/udgifter for jobcenteret.

Forslaget indebærer en kraftig reduktion i arbejdsgiverens andel af lønomkostningen til den enkelte fleksjobber, hvilket givet vis vil kunne tilfredsstille arbejdsgivers ønske om den lavest mulige udgift til aflønning af fleksjobansatte.

I de eksempler, som er nævnt i forslaget, opereres med såvel meget lave timeantal for den enkelte fleksjobber såvel som med meget lav effektivitet. Vi har tidligere rejst spørgsmålet om, hvorvidt det vil være attraktivt for arbejdsgivere at ansatte fleksjobbere som både har et meget lavt antal arbejdstimer om ugen kombineret med en meget lav effektivitet i arbejdet. Undersøgelser blandt arbejdsgivere har

hidtil peget på, at dette bliver overordentlig vanskeligt, bl.a. på grund af de administrative forhold, som skal indgå i afklaring af arbejdsevne/nedsat arbejdstid, reel produktivitet, beregning af løn fra arbejdsgiver, flekslønstilskud og endelig individuelt tilskud fra kommunen.

Som vi har påpeget i tidligere høringssvar medfører det forventede meget lave timetal kombineret med effektivitetsgraden, at der opstår yderligere uklarhed om grænsen mellem førtidspension og fleksjob.

Det må forventes, at en række borgere, som i dag får tilkendt førtidspension fremover i stedet vil blive placeret i fleksjobgruppen, idet grænserne for hvornår det kan være relevant at få et fleksjob udvides kraftigt, eftersom en vurderet arbejdsevne på ganske få timer og en tilsvarende lav effektivitet i arbejdet ifølge reformen ikke udelukker initiativer i forhold til at blive omfattet af fleksjobordningen i fremtiden. Der er derfor en risiko for, at folk med meget lav arbejdsevne presses til at tage et fleksjob, som de ikke er i stand til at klare, alternativt at en række borgere placeres i gruppen af fleksjobvisiterede uden udsigt til at komme i beskæftigelse.

Nødvendige ændringer

Der skal formuleres meget klare visitationskriterier for, hvornår personer er berettigede til hhv. førtidspension og fleksjob.

Hvis en borger ved arbejdsprøvning ikke findes egnet til en fremmødetid på mindst 9 timer med en intensitetsprocent på mindst 34 pga. en varig lidelse og deraf følgende skånebehov, så skal borgeren indstilles til en førtidspension, således at der ikke fremkommer en gråzone, hvor man vurderes for syg til fleksjob og for rask til førtidspension. Med en sådan ændring vil fleksjobvisiterede komme ind under funktionærlovens bestemmelser og kompensationsprincippet vil delvis blive bevaret. Samme bestemmelser skal gælde for visitation til fleksjob i egen virksomhed.

Vi skal i øvrigt henvise til tidligere fremsendte bemærkninger til lovforslaget fra Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere (LAFS) til forslag til ændringer af aftale om reform af førtidspension og fleksjob.

Med venlig hilsen
På vegne af LAFS

Landsformand Hans Dankert

Landsforeningen Autisme
Herlev Hovedgade 199
2730 Herlev
Telefon 7025 3065
Fax 7025 3070
mail:
kontor@autismeforening.dk
www.autismeforening.dk

Att.: Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Landsforeningens Autismes høringssvar til lovforslag vedrørende førtidspension og fleksjobreformen, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløn tilskud mv.)

Landsforeningen Autisme vil med dette høringssvar gøre opmærksom på problematikker i forhold til vores erfaringer med og kendskab til mennesker inden for autismspektret.

Landsforeningens bemærkninger fremgår af det følgende:

1. Fastsættelse af refusionssatsen kontra lønnen ved oprettelse af et fleksjob
2. Fastsættelse af timetal versus resterhvervsevnen
(herunder en vurdering af en persons ressourceniveau i forhold til en vurdering af, om borgeren med varige begrænsninger skal følge et rehabiliteringsforløb, visiteres til fleksjob, eller om en pension er mulig)
3. Rehabiliteringsteams
4. Ressourceforløb
5. Indskærpelsen af CV-samtale

1. Fastsættelse af refusionssatsen kontra lønnen ved oprettelse af et fleksjob

Regeringen og forhandlingsparterne har i samarbejde med Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri mv. forsøgt at fastsætte en retningslinje for en mindsteløn ved ansættelse i et fleksjob uanset timetal. Landsforeningen er opmærksom på, at dette indtil videre ikke har været muligt. En konsekvens heraf må være, at loven ikke får en tydelig retningslinje for en overenskomstmæssig mindsteløn. Derved risikerer man, at arbejdsgiverne får frit spil til at presse kommunen til at godkende et fleksjob til en løn, der ligger under mindstelønnen inden for de forskellige fagområder, særligt i de tilfælde, hvor borgeren er berettiget til et fleksjob med lavt timetal. Samtidig kan det være problematisk at få arbejdsgivere til at acceptere refusionens størrelse i tilfælde, hvor timetallet og ressourceniveauet ikke hænger sammen med arbejdsgivernes forventning om at få en arbejdskraft på niveau med de nuværende fleksjobbere.

Baggrunden for vores bekymring er, at et fleksjob med lavt timetal ikke er rentabel - hverken arbejdsmæssigt eller økonomisk. Det vil sige, at kommunerne, der i forvejen har svært ved at finde fleksjob til borgere, hvor timetallet er betydelig højere, med eller uden store skånehensyn skal motiveres til at ansætte fleksjobbere med lavt timetal. Det kan derfor virke

urealistisk, at en kommune skal kunne leve op til loven om at finde mange fleksjob til borgere, hvor ressourceniveauet er under 66 % uanset de gode intentioner, loven lægger op til.

Endvidere er det værd at nævne de ca. 17.000 arbejdsløse fleksjobbere, som kommunerne har svært ved at finde et fleksjob til. Beskæftigelsesministerens intention om et tilskud på 25.000 kr. til alle virksomheder, som opretter et fleksjob, mener Landsforeningen ikke er incitament nok til at oprette fleksjob, hvor timetallet er lavt.

2. Fastsættelse af timetal versus resterhervsevnen

(herunder en vurdering af personers ressourceniveau i forhold til en vurdering af, om personer med varige begrænsninger skal følge et rehabiliteringsforløb, visiteres til fleksjob, eller om en førtidspension er mulig.)

Som loven er nu, kan en kommune og en arbejdsgiver bedre vurdere refusionsniveauet samt en overenskomstmæssig løn. En vurdering af arbejdsindsatsen er tydeligere i dag, hvor en borger er visiteret til et fleksjob på 20 timer med eller uden skånehensyn. I dag godkender kommunen eksempelvis 50 % i lønrefusion ved en arbejdsuge på 20 timer uden de store skånehensyn og 66 % ved en arbejdsuge på 15-20 timer med mange skånehensyn. Den nuværende lovgivning giver flere muligheder for at oprette fleksjobs og bevare borgere på arbejdsmarkedet ud fra en vurdering af en realistisk resterhervsevne. Yderligere giver den nuværende lov et bedre overblik over, om en person skal godkendes til en førtidspension med mulighed for et skånejob (job til førtidspensionister, hvor en ugentlig arbejdstid ligger på omkring 4-6 timer og med 100 % refusion). Det vil sige, at hensynet til den gruppe af unge såvel som ældre er større, hvor arbejdssevnen er ganske lille, og borgeren derved er berettiget til en pension. Denne samme gruppe forventes nu at skulle ud på arbejdsmarkedet og risikerer at blive presset ud i uhensigtsmæssige forløb, der ikke hænger sammen med den enkeltes ressourceniveau. Endvidere må man forvente, at uanset hvilken lov der implementeres, skal den harmonere med, at skånehensynet til den enkelte varetages således, at et værdigt liv opretholdes. Lovforslaget vedrørende førtidspension og fleksjobreform kan få betydelige konsekvenser for borgere inden for autismespektret, hvor skånehensynet ikke er optimalt til stede. En konsekvens heraf er, at mennesker inden for autismespektret presses unødigt ud på arbejdsmarkedet. Dette kan forårsage en alvorlig tilbagegang i deres udvikling fagligt og socialt. Forventningerne og kravene kan være større, end de kan leve op til, og der vil være risiko for, at der er behov for intensiv hjælp for at få dem tilbage på samme niveau, som før de presses ud i uhensigtsmæssige forløb.

3. Indskærpelse af CV-samtale

Yderligere vil vi henlede opmærksomheden på ændring af lov om indskærpelse af CV-samtale ved manglende fleksjob.

Pr. 1. april 2013 træder kravet om indlæggelse af CV i jobnet i kraft. Personer, som modtager ledighedsydelse, skal indlægge CV og møde op til CV-samtale. Sker dette ikke, har kommunen lovhjemmel til at foretage økonomiske sanktioner. Vi mener, det kan være problematisk for vores gruppe af unge, som er visiteret til et fleksjob og med meget få ressourcer. Specielt fordi mange af unge inden for autismespektret i forvejen har svært ved at overskue dagligdags ting både hjemme og ude.

I forlængelse heraf vil borgere inden for autismespektret være i risikogruppen for at ligge på kanten af, om der skal visiteres til en førtidspension, et ressourceforløb eller et fleksjob. Derfor er det vigtigt at præcisere vurderingsprocessen tydeligere, således at afgørelsen passer til borgerens ressourceniveau.

4. Rehabiliteringsteams

I forbindelse med oprettelse af rehabiliteringsteams mangler der en tydeliggørelse og helt specifik beskrivelse af, hvem der skal sidde i disse teams. Som det fremgår nu af lovforslaget, skal følgende være repræsenteret i et rehabiliteringsteam: En fra beskæftigelses-, sundheds-,

social- og undervisningsområdet; desuden skal en klinisk funktion i regionen være repræsenteret i teamet ved en sundhedskoordinator.

I den sammenhæng finder Landsforeningen Autisme det vigtigt, at der udover de nævnte repræsentanter bør være en repræsentant inden for psykiatri-området i regionsregi. Dette må forventes at være vigtigt for at kunne lave en realistisk vurdering af personer med psykiske begrænsninger, herunder personer inden for autismspektret. Endvidere vil det være hensigtsmæssigt, at der i loven er beskrevet, hvem der beslutter og godkender, hvem teamets repræsentanter er inden for de angivne fagområder.

Landsforeningen Autisme mener, at der er dele i reformen, der giver anledning til bekymring både i forhold til fleksjob, ressourceforløb og pension. Alle 3 elementer har dele af sig, som virker ukonkrete, urealistiske og ikke særlig hensigtsmæssige for borgere inden for autismspektret eller borgere med andre begrænsninger, hvad enten det er fysiske eller psykiske handicaps.

5. Visitering til ressourceforløb

I den kommende lov om førtidspension og fleksjobreform indledes en førtidspensionssag på de eksisterende juridiske kriterier for at få tildelt en førtidspension. Det vil sige, at der med andre ord ikke er kommet nye krav om endnu mindre arbejdsevne for at kunne få førtidspension.

Landsforeningen Autisme konstaterer dog, at dette formelt juridiske faktum står over for afgørende ændringer, som de facto truer med at ændre på den faktiske praksis. Ændringer, som vil få betydning for personer inden for autismspektret:

Personer med en mere varig og meget ringe restarbejdsevne kan visiteres til et ressourceforløb, hvor der ikke foreligger en realistisk beskrivelse af, om et ressourceforløb kan forøge en borgers arbejdsevne.

Det betyder, at mennesker uden reelle muligheder for at øge arbejdsevnen væsentligt kan/vil blive afskåret fra førtidspension.

Det må derfor konstateres, at det er nødvendigt at være opmærksom på de krav, der stilles i forhold til visitationen til et ressourceforløb. Borgere inden for autismspektret har i forvejen været tilknyttet individuelle forløb, hvor der har været opstillet velbegrundede klare og konkrete mål for deres videre forløb i livet i faglige såvel som sociale sammenhænge. Samme kriterier bør indgå i et visitationsforløb, for at en forbedring af en arbejdsevne kan siges at være til stede.

Landsforeningen Autisme finder det derfor nødvendigt at foreslå, at der skal stilles et særligt krav til etablering af et ressourceforløb, hvor der på baggrund af bl.a. udsagn fra borgerens kliniske behandlere/egen læge skal foretages en eksplicit vurdering af, hvorvidt borgeren vil kunne gennemføre ressourceforløbet og gøre det på en hensigtsmæssig måde uden yderligere sygdomsforværende belastninger.

Hvis der er spørgsmål til ovenstående, er I velkommen til at kontakte enten formanden for Landsforeningen Autisme Morten Carlsson på formand@autismeforening.dk eller kommunikationskonsulent Annette Collins collins@autismeforening.dk.

Generelle oplysninger om autisme kan findes under Socialstyrelsens hjemmeside <http://www.socialstyrelsen.dk/handicap/autisme/om-autisme>

Venlig hilsen

Landsforeningen Autisme
september 2012

<http://www.autismeforening.dk>

Landsforeningen Autisme
Herlev Hovedgade 199
2730 Herlev
Telefon 7025 3065
Fax 7025 3070
mail:
kontor@autismeforening.dk
www.autismeforening.dk

Herlev den 16. Oktober 2012

Høringssvar vedr. Lovbestemmelse om fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesforhold i fleksjobordningen

---

Landsforeningen Autisme (LA) har modtaget ovennævnte lovforslag til høring og sender venligst vores bemærkninger hertil.

Indledende bemærkninger:

LA har tidligere indgivet vores høringssvar til det samlede lovforslag om førtidspension og fleksjobreformen. Vi gjorde på daværende tidspunkt opmærksom på de problematikker der vedrører manglende fastsættelse af en retningslinje for mindstelønnen. jf. Vedhæftet kopi af LA's høringssvar den 20. september 2012.

Lovforslaget om fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesforhold har flere aspekter som peger hen imod, at borgere med ringe arbejdsindsats på grund af et fysisk eller psykisk handicap bliver dårligere stillet på arbejdsmarkedet end andre borgere i samfundet. Dette er en skævvridning af ligebehandlingsprincippet som har været grundlaget for dansk handicappolitik igennem årtier.

Endvidere skal det bemærkes, at lovforslaget giver kommunerne og arbejdsgiverne mulighed for, at fravige fra helt grundlæggende overenskomstmæssige regler, om aflønning svarende til arbejdsbeskrivelsens funktion.

Endvidere bekymrer det LA, at dele af lovforslaget viger væk fra den oprindelige tanke om indførelse af fleksjobloven, hvor borgere kompenseres for det man ikke kan pga. sit handicap.

Yderligere bør loven indeholde klagemuligheder, hvis en borgere ikke er enig i vurderingen af arbejdssevnenes størrelse. Den manglende klagemulighed går imod de almindelige gældende regler om klagemuligheder ved kommunale afgørelser.

Specifikke bemærkninger:

1. Vurderingen af arbejdsevnen

LA finder lovforslaget § 70 stk. 3 for diffust idet, at arbejdsevnen bør vurderes over en længere periode (3 md) idet en borger med periodevis sygdomsforværrelse kan være forskellig. Herunder Borgere med autismespektrumforstyrrelser hvor de periodevis klarer sig bedre end andre perioder. Derfor må arbejdsevnen vurderes ud fra en gennemsnitlig arbejdsevne i vurderingsperioden eks. 3 md.

2. Manglende retningslinier af en mindsteoverenskomstmæssig løn

LA konstaterer endvidere de manglende retningslinjer af en mindsteløn jf. Lovforslaget § 70 stk. 4. Lovforslaget lægger op til, at en kommune og en arbejdsgiver kan blive enige om, at fravige at anvende de kollektive overenskomster på ansættelsesområdet, herunder sociale kapitler, lokalaftaler bestemmelser om løn og arbejdsvilkår for ansættelse og fastholdelse af personer i fleksjob. LA mener klart, at en fravigelse giver Kommuner og arbejdsgivere frit lejde til, at klientgøre borgere i fleksjob økonomisk og retten til at vælge at acceptere et arbejde uden for gældende overenskomstmæssige regler. LA foreslår, at en retningslinje af en overenskomstmæssig løn findes og indføres i § 70 stk. 4.

Den manglende retningslinje er som tidligere nævnt i LA's høringsvar ikke gavnligt for et ligeværdigt og rummeligt arbejdsmarked. Endvidere bør alle regler om ligebehandlingsloven finde sted ved en offentlig instans aflønning af et stykke arbejde, uanset fleksjobberens timeantal og arbejdsevne.

3. Klagemulighed

LA gør opmærksom på den manglende klagemulighed over kommunale afgørelser jf. § 70 stk. 2 om fastsættelse af arbejdsevnen. En mulighed som bør være til stede i loven, som ved alle andre kommunale afgørelser. Klagemuligheden skal ekspliciteres.

Hvis der er spørgsmål til ovenstående, er I velkommen til at kontakte enten formanden for Landsforeningen Autisme Morten Carlsson på formand@autismeforening.dk eller kommunikationskonsulent Annette Collins collins@autismeforening.dk.

Generelle oplysninger om autisme kan findes under Socialstyrelsens hjemmeside <http://www.socialstyrelsen.dk/handicap/autisme/om-autisme>

Venlig hilsen

Landsforeningen Autisme
20. september 2012
<http://www.autismeforening.dk>

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Att.: Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

24. september 2012

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love.

I LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere – er vi glade for at være medtaget som høringspart og vil gerne komme med følgende kommentarer til lovforslagene:

Det har længe været et ønske blandt vores medlemmer, at mulighederne for at gøre karriere, hvad angår uddannelse og lønarbejde bliver forbedret og tilpasset de behov og vanskeligheder, man møder, når og hvis man er eller har været ramt af en psykisk lidelse og oplever et mere eller mindre omfattende psykosocialt handicap. Lovforslaget rummer, som vi ser det, mange positive elementer i den retning.

De positive elementer i lovforslaget er bl.a., at der:

- grundigt skal arbejdes med at udforme rehabiliteringsplaner og gennemføres ressourceforløb tilpasset den enkelte
- lægges vægt på den enkeltes medvirken og ejerskab til rehabiliteringsplan og ressourceforløb
- tildeles koordinerende sagsbehandler og mentor efter behov
- åbnes for at personer med forholdsvis begrænset arbejdsevne kan bevilges fleksjob

Vi ser imidlertid gerne, at en række elementer i lovforslaget bliver forbedret væsentligt:

Ressourceforløbsydelsen:

Selv om det er positivt at ydelsen bliver uafhængig af formue og ægtefælles indkomst, mener vi at ydelsen er sat for lavt. Især personer, der kommer til at deltage i flere på hinanden følgende ressourceforløb, vil opleve i en lang årrække at skulle leve på et urimeligt lavt forsørgelsesniveau.

Indhold i rehabiliteringsplan og ressourceforløb:

Det bør tydeliggøres:

- at der for og med den enkelte borger skal arbejdes systematisk med at beskrive ressourcer og vanskeligheder og sættes ord på evt. behov for støtte og rimelig tilpasning i forhold til hverdagsliv, uddannelse og arbejde.
- at den enkelte skal informeres om, støttes i og opmuntres til at benytte eksisterende ordninger, såsom specialpædagogisk støtte (SPS) til uddannelse, personlig assistance på arbejdspladsen og hvis overgang til anden forsørgelse kommer på tale: muligheder for revalidering, handicaptillæg til SU mv.

Sanktioner i forbindelse med ressourceforløb:

Det forekommer os selvmodsigende, at lovforslaget på den ene side lægger så megen vægt på den enkeltes medvirken og ejerskab, og på at ressourceforløb er møntet på personer, der er langt fra det ordinære arbejdsmarked; og på den anden side lægger op til, at der i stort omfang kan anvendes sanktioner over for den enkelte, hvis denne f.eks. siger nej til anvist arbejde.

Muligheder for personer, der har fået tildelt førtidspension:

Vi finder det positivt, at det også bliver muligt for kommunerne at tilbyde personer, der har fået tildelt førtidspension: ressourceforløb, virksomhedspraktik og opkvalificering i form af kurser og uddannelse mv. Vi forstår ikke, at der for tildeling af ressourceforløb sættes en aldersgrænse på 40 år idet mange førtidspensionister på over 40 år ville kunne drage fordel af et ressourceforløb. Muligheden bør gælde for alle førtidspensionister og optimalt bør det være en ret for den enkelte førtidspensionist at få tildelt mindst ét ressourceforløb. Desuden bør muligheden for at yde befordringsgodtgørelse i forbindelse med opkvalificering og virksomhedspraktik også gælde for førtidspensionister.

Mange af vores medlemmer har benyttet sig af, at man med førtidspensionstildeling efter den "gamle ordning" fra før 1.01.2003 har det, der populært kaldes "frit lejde", når man vil afprøve sig selv i forhold til uddannelse og/eller lønnet arbejde, altså at man nok kan blive modregnet i pensionen eller få denne gjort hvilende, afhængig af en evt. lønindtægts størrelse, men ikke kan få pensionstildelingen frakendt. Mange på den nye førtidspensionsordning afholder sig fra at uddanne sig eller søge og tage lønnet arbejde af frygt for at miste pensionstildelingen. Der bør også for førtidspensionister under den nye ordning indføres en sådan regel om frit lejde, om ikke livsvarigt, så for en længere årrække, fx 10 år.

Mange førtidspensionister oplever en væsentlig nedgang i levestandard, når de når folkepensionsalderen. De forslåede justeringer af den eksisterende ordning med at kunne indbetale til supplerende arbejdsmarkedspension er langt fra tilstrækkelig til at undgå en sådan indkomstnedgang. I en tid, hvor næsten alle, der er på arbejdsmarkedet, har aftalte pensionsopsparinger, bør der ske større forbedringer i form af en automatisk indbetaling til supplerende pension.

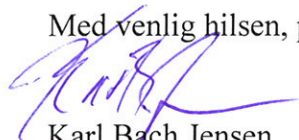

Ændringer af fleksjobordningen

I forhold til de foreslåede ændringer af fleksjobordningen opfatter vi det som positivt, at man også med en relativt lav arbejdsevne vil kunne komme i betragtning. Vi stiller os imidlertid skeptiske over for de foreslåede besparelser på området, der betyder, at man som fleksjobber med en varigt nedsat arbejdsevne aldrig vil kunne nå op på samme lønniveau som sine kolleger. Vi opfatter forslaget som stridende imod kompensationsprincippet i dansk handicappolitik. Vi finder desuden forslaget om midlertidige tilkendelser af fleksjob 5 år ad gangen til personer under 40 år urimeligt, især når det tages i betragtning, at der med den foreslåede aflønningsform allerede er indbygget kraftige incitamenter til at søge at opnå ansættelse på almindelige vilkår.

Også ved tildeling af fleksjob bør der gives frit lejde, fx i minimum 10 år med henblik på at afprøve sig selv i ordinære ansættelsesforhold. Vi henviser i øvrigt til vedhæftede 14 forslag til ændringer af lovforslag om reform af førtidspension og fleksjob, som LAP sammen med en række faglige og handicap-organisationer er medunderskriver af.

Med venlig hilsen, på foreningens vegne

Karl Bach Jensen
udviklingskonsulent

Anne Hedegaard (aih@ams.dk)
Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

Den 24. september 2012
D.nr. 1601-010
Sagsbeh. Thomas Gruber

Landsforeningen LEV
Kløverprisvej 10B
DK-2650 Hvidovre
Tlf. 3635 9696
Fax 3635 9697
lev@lev.dk
www.lev.dk
Giro 549 0006

Vedr.: Høringssvar vedr forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Mennesker med udviklingshæmning er Landsforeningen LEVs målgruppe og er en mangfoldig gruppe borgere – også når det gælder karakteren og omfanget af den enkeltes funktionsnedsættelse. Det er imidlertid kendetegnende for langt de fleste mennesker med udviklingshæmning, at de ikke vil have skyggen af realistisk chance for at blive helt eller delvist selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked – heller ikke efter reglerne om flexjob. Det er således fuldkommen urealistisk for de allerfleste mennesker med udviklingshæmning, at de – selv i ganske få timer ugentligt – kan bestride et flexjob.

Derfor skal mennesker med udviklingshæmning også fremover i tildeles førtidspension. Typisk fra de fylder 18 år, og dermed efter reglerne om åbenlyse pensionssager. Ganske som hidtil.

Derfor fokuserer LEVs høringssvar også helt overvejende på den del af lovforslaget, som vedrører førtidspensionen samt nogle mere tværgående temaer, som eksempelvis forslaget om at pålægge kommunerne at etablere rehabiliteringscentre, den statslige refusion mv.

Målgrupper

Landsforeningen LEV er glad for, at mennesker med udviklingshæmning anføres eksplicit som en del af målgruppen, der også fremover skal tildeles førtidspension som såkaldte 'åbenlyse sager'. I LEV er vi helt enige i, at der ikke bør udvikles en diagnoseliste over, hvem der kan tildeles en førtidspension – og hvem der ikke kan. Vurderingen bør altid ske på baggrund af en specifik, individuel vurdering. Omvendt er der næppe tvivl om, at der vil være behov for en mere præcis afgrænsning af målgruppen for de såkaldte åbenlyse pensionssager.

Det bør på denne baggrund overvejes, hvordan man – i forbindelse med implementeringen af lovgivningen – kan give en vifte af mere konkrete eksempler. Eksempler, som kan illustrere, i hvilke situationer, der skal tilkendes førtidspension som åbenlys sag til mennesker under 40 år. Landsforeningen LEV bidrager gerne i forbindelse med dette arbejde.

Førtidspension – stadig den eneste rigtige løsning for nogle

Den samlede reform af førtidspensionen er blevet lanceret under overskriften, at ingen under 40 år fremover skal "parkeres på førtidspension". I bemærkningerne til forslaget tales der de fleste steder om, at ingen under 40 år som udgangspunkt skal tildeles en førtidspension. Andre steder er denne nuancering desværre vanskelig at få øje på, eksempelvis i afsnit 3.1.2.: *"Forslaget om ressourceforløb betyder, at der i stedet for tilkendelse af førtidspension skal investeres i en tværfaglig indsats, der er tilpasset den enkeltes behov"*. Formuleringen efterlader et urimeligt unuanceret indtryk af, at ressourceforløbene i alle tilfælde erstatter tilkendelsen af førtidspension, hvilket jo heldigvis ikke er tilfældet.

Der er fortsat borgere, der har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen. Denne gruppe borgere, der bl.a. omfatter mennesker med udviklingshæmning eller med alvorlige hjerneskader, skal fortsat tilkendes førtidspension – i en del tilfælde fra det tidspunkt de fylder 18 år.

Det er desuden vigtigt at det generelt anerkendes, at tildelingen af en førtidspension til unge under 40 år ikke behøver at være udtryk for samfundsmæssigt svigt og parkering på sidelinjen af samfundet. For mennesker med udviklingshæmning betyder en førtidspension ikke i sig selv, at man parkeres passivt på sidelinjen. Der er solide traditioner for produktionsorienterede beskæftigelsestilbud, og stadigt flere udviklingshæmmede får i disse år også en mulighed for at bidrage på almindelige arbejdspladser i kraft af reglerne om job med løntilskud. Denne udvikling er positiv for inklusionsprocessen, men for mennesker med udviklingshæmning er det en forudsætning at det sker på baggrund af tryghed om forsørgelsesgrundlaget, i form af en førtidspension.

For unge med udviklingshæmning kan en hurtig og smidig tilkendelse af førtidspensionen således siges at være en helt afgørende forudsætning for ikke at blive parkeret. Førtidspensionen sikrer, at der kan fokuseres på de udviklingsmuligheder, som den enkelte har, eksempelvis STU, beskyttet beskæftigelse og job med løntilskud/skånejob.

Utsigtede effekter af den statslige refusionsmodel

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget skal pensionssagen i åbenlys tilfælde behandles i rehabiliteringsteamet efter en hurtig og smidig procedure. En åbenlys pensionssag skal således forelægges rehabiliteringsteamet, der så efter en

vurdering af allerede foreliggende materiale, kan indstille til at der sker tilkendelse af førtidspension uden igangsættelse af et ressourceforløb.

For LEV er det afgørende, at processen i de åbenlyse pensionssager ikke forsinkes unødigt. Vi oplever allerede i dag, at åbenlyse pensionssager forsinkes, uden der er saglige grunde hertil. Disse forsinkelser er til stor ulempe for de berørte unge og deres pårørende – her kan man for alvor tale om parkering på sidelinjen, til stor skade for den enkeltes udviklingsmuligheder.

Med mindre der tages konkrete initiativer, frygter vi i LEV, at den kommunale praksis omkring ressourceforløb kan få den negative konsekvens, at der igangsættes langstrakte og helt unødvendige ressourceforløb for unge, hvor det reelt er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen. Dette vil både være til skade for de berørte unge og for samfundet, som derved anvender kostbar tid og ressource på forløb, som ikke har nogen realistisk udsigt til at afdække andet, end man viste i forvejen.

Baggrunden for LEVs bekymring er de økonomiske incitamenter, som kommunerne med det foreliggende lovforslag får til at igangsætte ressourceforløb. Den statslige refusion er således markant mere fordelagtig ved igangsættelsen af aktive ressourceforløb end ved tildeling af førtidspension, og dette må forventes at føre til igangsættelsen af flere aktive ressourceforløb.

Denne incitamentsstruktur for kommunerne er tilsigtet i lovforslaget, og vil givet også bidrage til realiseringen af målsætningen med reformen. Men der kan samtidigt opstå den ikke tilsigtede effekt, at kommunerne igangsætter udsigtsløse ressourceforløb for unge, der rettelig burde tildeles førtidspension som en åbenlys sag. Denne udvikling kan ikke være i lovgivers interesse.

Fra LEV vil vi derfor opfordre til, at der etableres effektive mekanismer til at modvirke dette. Dels via solid retssikkerhed for borgerne, dels via justering af reformens økonomiske incitamenter for kommunerne.

Blandt de konkrete elementer, som bør overvejes i denne forbindelse, er bl.a. at sikre, at den højere statslige refusion, som en kommune har opnået i forbindelse med et iværksat ressourceforløb, der efterfølgende underkendes i Det Sociale Nævn, skal tilbagebetales/modregnes. Hvis en kommune således træffer afgørelse om iværksættelse af et ressourceforløb, hvor det efterfølgende konstateres via en afgørelse i Nævnet, at der burde være tildelt 'åbenlys førtidspension', skal hele kommunens eventuelle 'refusions-gevinst' i ankeperioden tilbagebetales eller modregnes.

Vi vil desuden opfordre til at, at borgerens rettigheder er effektivt sikret mod økonomiske betinget spekulation i reglerne fra kommunernes side. Der skal væ-

re gode og hurtige muligheder for at få sin sag prøvet i ankesystemet, og vi er i denne forbindelse meget bekymret for ventetiderne i de sociale nævn.

Rehabiliteringsteamets behandling af sager for personer under 18 år

Det er uklart, hvorvidt rehabiliteringsteamet kan forelægges åbenlyse pensions-sager for personer under 18 år. I en række tilfælde vil det således være helt nødvendigt, at en sag om tilkendelse af førtidspension startes inden den pågældende person fylder 18 år, således at forsørgelsen er afklaret, når den pågældende bliver myndig. Der er her bl.a. tale om unge med omfattende medfødte funktionsnedsættelser, som eksempelvis udviklingshæmning eller hjerneskader.

Vi skal derfor bede om, at det i forslaget præciseres, at kommunerne har pligt til at sørge for at igangsætte behandlingen i rehabiliteringsteamet i god tid inden denne gruppe unge fylder 18 år. Hvis kommunens Børne- og ungeforvaltning vurderer, at der vil blive tale om en åbenlys pensionssag, skal sagen igangsættes allerede ved 16-17 års alderen. Dette er i øvrigt allerede almindelig praksis i en række kommuner i dag.

Rehabiliteringsteams samspil med handle-betalings-kommune reglerne

Det fremgår at den enkelte kommunes rehabiliteringsteam skal sammensættes af repræsentanter fra alle relevante forvaltningsområder, herunder beskæftigelsesområdet, sundhedsområdet, socialområdet og psykiatriområdet, undervisningsområdet, regionernes sundhedskoordinatorer. Det fremgår ligeledes, at de kommunale forvaltningers myndighedskompetence, herunder økonomiske disponeringsmuligheder, ikke ændres med etableringen af rehabiliteringsteams.

Modellen må således forstås på den måde, at de kommunale rehabiliteringsteams alene kan afgive anbefalinger til de afgørelser, forskellige grene af den kommunale myndighedsstruktur bør træffe.

I LEV forventer vi, at rehabiliteringsteamenes arbejde vil blive kompliceret, såfremt en borger, hvis sag behandles i et rehabiliteringsteam, har en anden handlekommune end hans/hendes opholdskommune når det gælder afgørelser efter Serviceloven. De såkaldte handle-betalings-kommune-regler, som blev ændret i 2010 (såkaldt sammenhæng mellem visitationskompetence og betalingsansvar) har således den absurde konsekvens, at adskillige tusind borgere med handicap har en anden handlekommune end den, hvor vedkommende har sin bopæl og sit demokratiske medborgerskab.

Det er bestemt sandsynligt, at sager for borgere, som er ramt af disse handle-betalingskommune regler, vil skulle behandles i rehabiliteringsteamet. For at teamets plan kan realiseres, vil man således i disse tilfælde være afhængig af afgørelser efter Serviceloven i en anden kommune end der, hvor teamet er forankret. Desuden er det ikke indlysende, om teamets sammensætning skal ænd-

res i disse sager, således at en fagperson fra socialområdet i pågældendes handlekommune er repræsenteret.

For Landsforeningen LEV er ovenstående endnu et eksempel på, at de ændrede handle-betalings-kommune-regler har negative konsekvenser for borgernes fundamentale sociale retssikkerhed – og på, at reglerne medfører unødvendig administration og stigende bureaukratisering i kommunerne.

Afsluttende kommentarer

Afslutningsvis skal vi understrege, at vi i LEV deler reformens grundlæggende ønske om at undgå, at unge unødigt ender med tilkendelse af en førtidspension. Som det fremgår, håber vi imidlertid ikke, at denne ambition får den utilsigtede virkning at unge, hvor førtidspension er åbenlyst berettiget, kommer i klemme. Vi vil opfordre til, at implementeringen i kommunerne følges særdeles tæt, og at denne problematik tildeles en markant selvstændig opmærksomhed.

Med venlig hilsen

Sytten Kristensen
Landsformand

Risskov, d. 25. september 2012

Ligeværd har i forbindelse med høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love flg. kommentarer:

Som udgangspunkt er Ligeværd meget enig i de værdier, som lovforslaget signalerer nemlig, at unge og yngre mennesker ikke skal henvises til en passiv tilværelse som førtidspensionist uden, at der er gjort en væsentlig udviklings indsats, som borgeren selv har indflydelse på med henblik på at bringe borgeren i en aktiv beskæftigelsessituation

Ligeværd er tilfreds med, at der i lovforslaget lægges op til, at kommunen skal tilbyde borgeren et ressourceforløb, som skal tilrettelægges helhedsorienteret sammenhængende og tværfagligt med en fast koordinerende kontaktperson.

Ligeværd er dog bekymret over, at det fortsat trods et tværgående rehabiliteringsteam vil være de enkelte kommunale fagsektorer/forvaltninger, der afgør i hvilken udstrækning disse vil indgå i ressourceforløbene og give bevilling til deres del af indsatsen. Dette medfører fortsat stor risiko for kassetænkning, samt at den nødvendige og tilstrækkelige helhedsorienterede indsats for borgeren ikke kan gennemføres.

Ligeværd kan være bekymret over, at det fremover vil være en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at kommunen fremlægger dokumentation for, at der er gennemført et relevant og individuelt tilrettelagt indsat i form af ressourceforløb. Ligeværd kan tilslutte sig intentionen med dette, men skal anbefale, at borgeren får et retskrav på en førtidspension, såfremt kommunen ikke har levet op til sin forpligtelse til at tilbyde borgeren samt gennemføre et relevant kvalificeret ressourceforløb.

Dette skal bl.a ses i lyset, at borgeren er fastlåst i en væsentlig lavere ydelse end førtidspension og hurtigst muligt skal bringes ud af denne forsørgelsessituation.

Ligeværd skal ligeledes opfordre til, at det tydeligt fremgår af den kommende lovgivning, at det er borgerens individuelle situation, behov, ressourcer og ønsker, der er afgørende for, hvordan ressourceforløb tilrettelægges og bevilges. Dette forløb skal tilbydes på det/de tilbud, som bedst matcher planen for ressourceforløb, uanset om dette er i kommunalt eller selveje e. lign regi. Ligeværd kan frygte, som det er set ved andre kommunalt forankret ordninger, at selvom lovgivningen helt klart lægger op til et individuelt tilrettelagt tilbud, ender de unge med uanset deres funktionsnedsættelse, ressourcer og ønsker at blive henvist til et fælles kommunalt tilbud.

Ligeværd skal foreslå, at beskæftigelsesministeriet tilrettelægger og udbyder et kursus til kommunale beslutningstagere og medarbejdere om indholdet i reformen og ændringerne i lovgivningen både hvad angår ord og ånd.

Venlig hilsen

Bodil Vibe Rasmussen
Sekretariatetschef

Ligeværd:

Vejlbjergvej 8 A
8240 Risskov
Tlf. 86 20 85 70
www.ligevaerd.dk
ligevaerd@ligevaerd.dk

LL - Landsforeningen Ligeværd
UFL - Unge for Ligeværd
FUS - Foreningen af Uddannelsessteder

DHI - Netværket Den Helhedsorienterede Indsats
BUS - Bo- og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov
SL - Skolesammenslutningen Ligeværd

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

Sagsnr. 10-1057
Vores ref. MLK/EKH/csø/lgy
Deres ref. 2012-0010024

*Sendes pr. e-mail til Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og
Flemming Frandsen (flf@penst.dk).*

Den 24. september 2012

Høringssvar vedr. aftale om førtidspension og fleksjob

Landsorganisationen i Danmark har modtaget høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love (Reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløn tilskud m.v.).

Lovforslaget udmønter den politiske aftale om en reform af førtidspension og fleksjob.

Lovforslaget indeholder følgende overordnede elementer:

1. Ressourceforløb – forebyggelse af førtidspension
2. Fleksjobordningen målrettes
3. Flere førtidspensionister i arbejde
4. Førtidspension og merudgiftsydelse.

Generelle bemærkninger

Helt overordnet støtter LO indførelse af ressourceforløb og etablering af rehabiliteringsteams, mens LO er meget bekymret for forringelserne af fleksjobordningen. Når ydelsen sættes ned, vil færre virksomheder ansætte fleksjobbere. Det er derfor vigtigt, at arbejdsgiverne også i fremtiden vil være med til at tage et ansvar på trods af mindre økonomiske incitamenter.

Det er positivt, at den nye ordning i højere grad vil favne fleksjobbere med størst skånebehov.

Derudover har LO følgende bemærkninger til de enkelte elementer i aftalen:

Ad 1. Ressourceforløb – forebyggelse af førtidspension

LO finder, at forslaget om ressourceforløb i princippet vil medvirke til at opfylde formålet om at fastholde flere på arbejdsmarkedet frem for en livsvarig passiv forsørgelse i form af førtidspension.

Samtidig gives mulighed for, at personer, der helt åbenlyst skal tilkendes førtidspension, ikke skal modtage et ressourceforløb.

LO forudsætter, at aftalen medfører mere kvalitet i indsatsen – og således medvirker til målet om at fastholde flere på det ordinære arbejdsmarked.

LO er positiv over for kravene til organiseringen af indsatsen i rehabiliteringsteams, herunder at teamet skal sammensættes tværfagligt og at der skal være en tæt kontakt til regionen med henblik på sundhedstilbud.

Det er vigtigt for LO, at de afgivne tilbud gives ud fra en sundhedsfaglig vurdering af hvilket tilbud, der bedst hjælper den syge videre. Det er ligeledes vigtigt, at de nedsatte rehabiliteringsteams sammensættes, så bredt som muligt. LO vil være modstander af, at tilbud bestemmes af kommunen udelukkende ud fra driftsøkonomiske hensyn. Det afgivne tilbud bør være det tilbud, der er bedst for borgeren.

Af lovforslaget fremgår, at det er kommunen der i sidste ende bestemmer tilbuddet, efter indstilling fra rehabiliteringsteamet. LO opfordrer til, at det nøje overvåges, hvorvidt der er overensstemmelse med rehabiliteringsteamets indstilling og kommunens afgørelse angående hvilket tilbud, borgeren skal modtage. LO bemærker, at det fremgår, at der skal være ført referat af teamets indstilling. Disse referater bør bruges til at overvåge, hvorvidt rehabiliteringsteamets indstilling følges.

Som led i aftalen skal kommunen og regionen indgå en samarbejdsaftale om regionens sundhedsfaglige rådgivning og vurdering til kommunen. Kommunen og regionen skal i aftalen sammen fastsætte rammerne for, hvordan den kliniske funktion skal levere sin rådgivning og vurdering i relation til beskæftigelsesområdet. For LO er det vigtigt, at disse aftaler bliver så brede og dækkende som muligt set i lyset af målet om at hjælpe borgeren tilbage til arbejdsmarkedet. LO skal derfor opfordre til, at Beskæftigelsesministeriet angiver nærmere, og dækkende, retningslinjer for indholdet af disse aftaler. Eventuelt i form af mindstekrav til indholdet af aftalerne.

Ad 2. Fleksjobordningen målrettes

Omlægning af tilskuddet

Med lovforslaget indføres en ny løntilskudsmodel, som indebærer, at arbejdsgiveren kun udbetaler løn for den arbejdsindsats, den ansatte arbejder.

Forslaget indebærer, at virksomheder får større tilskyndelse til at ansætte personer med meget begrænset arbejdsevne, som kun kan arbejde få timer om ugen.

Det er uklart, hvorvidt der reelt er job til personer, som kun kan arbejde meget få timer om ugen. LO skal opfordre til, at aftaleparterne overvåger, at aftalens intentioner – om at fleksjobordningen skal rumme flere, som kun kan arbejde meget få timer – opfyldes. I den forbindelse noterer LO, at der i regi af Fonden for forebyggelse og fastholdelse er oprettet en fleksjobbonus til virksomheder, der ansætter fleksjobbere i 10 timer eller derunder om ugen.

Med omlægningen af tilskuddet reduceres arbejdsgiverens incitament til at ansætte fleksjobbere væsentligt. LO er bekymret for, hvorvidt dette vil føre til et kraftigt fald i antallet af fleksjob. LO bemærker, at det af aftalens økonomiberegninger fremgår, at der ikke vil ske et fald i antallet af fleksjob. LO opfordrer Beskæftigelsesministeriet til at gribe ind, såfremt denne forudsætning ændres væsentligt.

Fastholdelsesfleksjob

I relation til fastholdelsesfleksjob er det aftalt, at en person som hovedregel først kan blive ansat i et fleksjob på sin hidtidige arbejdsplads, når han eller hun har været ansat på arbejdspladsen i mindst 12 måneder under overenskomstens sociale kapitler.

Stramningen vil indebære et u hensigtsmæssigt stort fald i antallet af fastholdelsesfleksjob. LO er enige i, at der skal ske en stor fastholdelsesindsats på virksomheden, før der ansøges om fleksjob. Allerede i dag forsøges det mange steder at fastholde ved at ansætte potentielle fleksjobbere på særlige vilkår. Disse særlige vilkår omfatter ikke nødvendigvis ansættelse efter de sociale kapitler. Det følger af lovudkastets § 70b, stk. 3, at i de tilfælde, hvor der ikke eksisterer sociale kapitler, er det tilstrækkeligt, at personen har været ansat på særlige vilkår og at aftalen om disse særlige vilkår skal være skriftlig.

LO er imod denne stramning.

Alternativt opfordrer LO til, at lovforslaget som minimum ændres, således at det er tilstrækkeligt, at man har været ansat på særlige vilkår og at personen således ikke behøver være ansat efter de sociale kapitler.

Ledighedsydelse

Ledighedsydelsen udgør 89 pct. af højeste dagpengesats (ca. 15.200 kr. pr. måned) og er uafhængig af formue og ægtefælles indkomst.

Regeringens oprindelige forslag til reform af fleksjob indebar, at det ville være muligt for fleksjobbere at forsikre sig mod arbejdsløshed. Med den politiske aftale fjernes denne mulighed, og dermed bryder aftaleparterne med et helt grundlæggende princip for den danske model.

LO finder det kritisabelt, at fleksjobbere ikke får mulighed for at forsikre sig mod arbejdsløshed. Derved stilles fleksjobbere ringere end andre på arbejdsmarkedet i tilfælde af arbejdsløshed.

LO har følgende specifikke kommentarer

Til § 1

Nr. 39

§ 70 b, Fastholdelsesfleksjob

Det kræves ifølge denne del af lovforslaget, at der først kan visiteres til fleksjob på den hidtidige arbejdsplads, efter den pågældende har været ansat i 12 måneder under overenskomstens sociale kapitler.

I bemærkningerne til forslaget henvises til, at der findes sociale kapitler efter hvilke, der kan foretages omplacering og ændrede arbejdsrutiner. Konkret nævnes, at dette fx kan kombineres med nedsat tid med lavere løn, men med fuld pensionsindbetaling.

LO skal advare mod gennemførelse af dette krav. Brugen af de sociale kapitler bør ikke være en forudsætning for visitation til et fleksjob. De sociale kapitler er frivillige aftaler, hvor det står parterne frit for at benytte ordningen.

Endvidere skal sociale kapitler respektere anden lovgivning såsom funktionærlov og lov om forskelsbehandling. Forholdet til disse love er ikke inddraget i det lovforberedende arbejde.

Funktionærlov: I forbindelse med væsentlige ændringer af en ansats arbejdsvilkår, skal disse varsles med funktionærlovens varslingsperiode. Det medfører, at aftaler om overgang til ansættelse efter de sociale kapitler, tidligst kan iværksættes efter udløbet af denne periode. Det vil for de fleste betyde, at der vil gå langt mere end 6 måneder inden ansættelse efter de sociale kapitler kan iværksættes. Ud over varslingsperioden skal tillægges forudgående sygeperioder, og eventuelle forsøg på omplacering til anden ordinær ansættelse. Virksomhederne er ofte gennem forløb af langt mere end 1 års varighed, inden brugen af de sociale kapitler kommer ind i billedet.

Lov om forskelsbehandling: I henhold til lov om forskelsbehandling må der ikke ske ændring af lønindplaceringen, såfremt den ansatte får reduceret timetal pga. handicap, ulykke eller sygdom. Det er vigtigt, at der i bemærkningerne til loven tages højde for den ansættelsesretslige beskyttelse, som ligger i forskelsbehandlingsloven.

For lønmodtageren kan forslaget om 12 måneders ansættelse efter de sociale kapitler medføre ufrivillig lønnedgang eller en firing. Virksomheder vil i stigende omfang benytte sig af muligheden for firing efter 120 dages reglen. Ikke alle virksomheder kan etablere omplacering, og den sygdomsramte kan nemt komme i klemme på arbejdspladsen, såfremt virksomheden oplever sygdomsramte som en økonomisk risiko eller belastning.

Der er med forslaget tale om unødvendig forsigtighed og kontrol, når borgeren både skal gennem en meget grundig visitation og desuden gennemgå 12 måneders ansættelse efter et socialt kapitel.

Kravet om 12 måneders arbejde under de sociale kapitler er både overflødigt og skadeligt. Bliver det gennemført, vil det forringe mulighederne for fastholdelse på den hidtidige arbejdsplads. Forslaget modvirker sygdoms- og ulykkesramtes reelle chancer for at forblive en del af arbejdsmarkedet.

LO finder, at man i lovforslaget som minimum skal anføre, at perioder, hvor arbejdsgiver udbetaler løn under sygdom (hel eller delvis), indgår en § 56-aftale (kronisk syge), ansætter en personlig assistent/mentor til hjælp for den ansatte, omplacerer den ansatte til andet arbejde, udarbejder en fastholdelsesplan (jf. trivselsaftalen) eller udviser andre fastholdelsesinitiativer, også skal tælle med i kravperioden på 12 måneder.

§ 70 f, stk. 7

Ifølge dette forslag standses udbetaling af ydelser i forbindelse med sygdom og barsel. I stedet henvises den pågældende til ledighedsydelse. Der er tale om en forringelse i forhold til den gældende ordning, hvor den ansatte i et fleksjob fortsætter på den hidtidige ydelse til sygdoms- eller barselsperiodens udløb.

LO anbefaler, at den gældende ordning fortsættes, således at ydelser i forbindelse med sygdom og barsel fortsætter uafhængig af ansættelsesophør. Dermed følges samme regelsæt som for øvrige ansatte.

Nr. 52

Af forslaget fremgår det, at ansatte i fleksjob får et fleksløntilskud på 98 pct. af højeste dagpengebeløb. Tilskuddet aftrappes afhængig af, hvad den ansatte selv tjener.

Ud af dette fleksløntilskud skal der tilbageholdes 5 pct. af tilskuddet, dog højst 500 kr., som bliver indbetalt til ATP. Beløbet erstatter det manglende bidrag til den overenskomstmæssige arbejdsmarkedspension.

Ansatte i fleksjob får dermed kun indbetalt bidrag til et arbejdsmarkedspensionselskab for den løn arbejdsgiveren betaler. Dette vil mindske pensionsopsparingen, og vil sandsynligvis medføre forringelser i pensionsrettighederne (invalidedækning, ulykke mv.) pga. lavere indbetaling som følge af invaliditet. Ændringen betyder, at fleksjobansatte stilles ringere end øvrige ansatte. Det gælder både mens man er erhvervsaktiv og efterfølgende efter arbejdsophør.

LO opfordrer aftaleparterne til, at der i stedet ydes et tillæg til fleksløntilskuddet, som sikrer den enkeltes pensionsopbygning. Et forslag kunne være, at bidraget til ATP forhøjes uden fradrag i løntilskuddet.

Til § 2

Nr. 4

§ 25 a, *Rehabiliteringsteams mv.*

LO bemærker, at rehabiliteringsteamet ikke har kompetence til at træffe afgørelse, idet teamet kun kan give anbefaling til kommunen. Det er uhensigtsmæssigt, at de fagpersoner, der har den faglige kompetence ikke kan træffe afgørelse. LO skal derfor foreslå, at den koordinerende sagsbehandler, der bliver tilknyttet rehabiliteringsteamet, tilføjes den nødvendige kompetence fra kommunen til at træffe afgørelser i et tværfagligt velfunderet forum.

Det er tillige uhensigtsmæssigt, at rehabiliteringsteamet ikke skal behandle spørgsmål om revalidering. Revalidering er et redskab, som giver god beskæftigelsesmæssig effekt, men anvendes i mindre grad i kommunerne.

For at sikre en kvalificeret revalideringsindsats foreslår LO, at rehabiliteringsteamet udvides til også at behandle sager om revalidering.

Derudover fremgår det ikke af lovforslagets § 25, om forelæggelse for rehabiliteringsteamet er en afgørelse, som kan ankes af borgeren. Det er også uklart, hvem der afgør, om en sag skal forelægges rehabiliteringsteamet.

Lovforslaget udtrykker uklarhed om visitation til de kommunale rehabiliteringsteam, som skal vurdere ressourceforløb, fleksjob og førtidspension. En borger bør have ret til en afgørelse om forelæggelse af hendes sag for rehabiliteringsteamet.

LO finder, at henvisning til eller afslag på henvisning til rehabiliteringsteam betragtes som en afgørelse med ankemulighed.

Når en person søger om førtidspension på det foreliggende grundlag (pensionslov § 17), forelægges sagen for rehabiliteringsteamet, som herefter indstiller til kommunen, at der rejses en sag om førtidspension. Det er uklart, om personen har samme retsstilling og mulighed for selv at anmode om forelæggelse af sin sag for rehabiliterings-

teamet, hvad angår sager om revalidering, fleksjob og ressourceforløb. LO skal derfor foreslå, at en borger får ret til at anmode om at få sin sag forelagt for rehabiliteringsteamet, samt at afslag herpå kan påklages, også når afgørelsen går på tværs af forvaltninger.

§25 a, stk. 5

Det fremgår af forslaget, at borgeren og borgerens sagsbehandler deltager i rehabiliteringsteamets møder, hvorpå borgerens sag behandles.

LO støtter en tæt kontakt mellem borgerne og det nye rehabiliteringsteam gennem deltagelse i teammøderne. LO foreslår, at det præciseres, at borgeren kan medbringe bisidder ved disse møder, jf. retssikkerhedslovens bestemmelser.

§25 b, Samarbejde mellem kommunen og regionen om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering

LO opfordrer til, at lovgiver fastsætter minimumsindholdet i disse aftaler.

Lægefaglig bistand ved behandling af sager i rehabiliteringsteamet

I forbindelse med oprettelse af de nye rehabiliteringsteam fastlægges kommunernes brug af lægefaglig bistand. Ved behandling af sager om ressourceforløb og fleksjob samt ved bevilling af førtidspension må kommunerne kun benytte lægefaglig bistand fra regionens kliniske funktion. Det betyder, at kommunernes egne lægekonsulenter ikke længere indgår ved behandling af disse sager.

Der har gennem længere tid være kritik af lægekonsulenternes rolle. Med lægekonsulentens ansættelse i kommunen har mange borgere følt, at konsulenten var mere på kommunens side end på borgerens. Ved at benytte lægekonsulenter fra regionen kommer der en armslængde afstand ind i sagsbehandlingen, som forhåbentlig medfører større tillid til afgørelsernes habilitet. Endvidere kan det mindske de kommunale forskelligheder i de konkrete afgørelser.

Skriftlig korrespondance og lægelige journalnotater kan herefter ikke længere karakteriseres som interne arbejds papirer. Det anbefales derfor, at der i bemærkningerne til loven bliver præciseret, at borgeren har fuld aktindsigt i de lægelige sagsakter og bilag.

Til § 3

Nr. 8

§ 68

I regeringens oprindelige udspil fra februar 2012 var forslaget, at alle der deltager i et ressourceforløb, skulle beholde den samme ydelse, som de modtog inden ressourceforløbet.

Forslaget indebar, at en sygdomsramt lønmodtager kunne forvente en rimelig indkomst svarende til sygedagpengebeløbet på ca. 17.000 kr. månedlig.

I det afsluttende forlig med de borgerlige partier, blev denne bestemmelse desværre udhulet meget kraftigt. Dagpengeniveauet kan ifølge forslaget kun bevares til sygedagpengeperiodens udløb. En periode som vil være relativ kort.

Derefter overgår den pågældende til et væsentligt lavere beløb, nemlig 13.700 til forsørgere og 10.300 til ikke-forsørgere.

Kun personer, som kommer fra fleksjobordningen, får et højere beløb, idet de kan få et beløb svarende til ledighedsydelsen, som frem over vil ligge på 89 pct. af dagpengesatsen, 15.200 kr. pr. måned.

Den foreslåede udhuling af ressourceforløbsydelsen medfører, at det for de fleste af LO's medlemmer vil være særdeles vanskeligt at få økonomien til at hænge sammen under ressourceforløbet.

Det vil påvirke ressourceforløbet negativt, at skulle slås med dårlig økonomi, bekymringer og konsekvenser for familie, bolig mv. Større økonomiske forringelser er ikke fremmende for gode ressourceforløb, og kan være med til at forlænge perioden, inden der kan finde en afklaring sted.

LO foreslår, at ressourceforløbsydelsen for personer med forudgående tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder personer på sygedagpenge, skal svare til dagpengesatsen. Lønmodtagere skal, på lige fod med ansatte i fleksjob, have en ydelse som svarer til det niveau, man er berettiget til ved ledighed.

Ulige konkurrencevilkår til ugunst for personer med nedsat arbejdsevne

Med den nuværende fleksjobordning er arbejdsgiverne sikret et fast tilskud til lønnen. Dette tilskud ligger almindeligvis lidt over, hvad arbejdsgiveren har af udgifter, hvor den ansatte i fleksjob fungerer optimalt. Denne ordning betyder i praksis, at det er risikofrit for en arbejdsgiver at ansætte en person i fleksjob, og har været med til at fremme muligheden for, at jobcentre har været i stand til at finde nye fleksjob. Der er indbygget en vis kompensation for de ulemper og uforudsete forhold, ansættelsen kan medføre.

Med det nye forslag skal arbejdsgiveren yde løn for den indsats, den fleksjobansatte udfører. Det betyder, at personer med nedsat arbejdsevne fremover skal konkurrere på lige fod med andre lønmodtagere, som ikke har begrænsninger i arbejdsevnen. Ansatte i fleksjob kan ikke tilbyde samme fleksibilitet med hensyn til at påtage sig ekstra arbejde, når der er behov for dette, og kræver i det hele taget, at der tages flere individuelle hensyn ved arbejdets tilrettelæggelse. Der opstår dermed behov for at yde særlig støtte til at få etableret nye fleksjob, eftersom de almindelige markedsmekanismer ikke er anvendelige.

Overgangsregler – Skifte fra nuværende aflønning til ny ordning

Nuværende ansatte i fleksjob bevarer løn efter den nugældende ordning, så længe ansættelsen forløber. Men ved skifte til anden beskæftigelse overgår den pågældende til den nye ordning, hvor der kun ydes løn for den ydede arbejdsindsats, og et flekslønstilskud som supplement.

Det er af lovforslaget uklart, hvornår man skifter til den nye ordning. LO foreslår, at overgangsreglerne gøres enkle og mere forståelige.

Oprettelse af en Fleksløn-tilskudsberegner

Mange borgere samt andre som yder rådgivning og vejledning, har brug for hjælp til at beregne størrelsen af det flekslønstilskud, der kan udbetales.

For at forenkle sagsbehandlingen, og gøre ordningen mere gennemskuelig, anbefales at Beskæftigelsesministeriet/styrelsen udvikler en beregner, som lægges ud på hjemmesiden.

Det er vigtigt, at vi ved, at der kommer en officiel beregner, for at undgå, at "alle andre" også går i gang med udvikling af dette relativt enkle instrument.

Arbejdsskadeområdet

Det anføres i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, og af lovforslagets § 9, at midlertidige fleksjob får som konsekvens, at Arbejdsskadestyrelsen ikke længere kan træffe endelige afgørelser, men er nødt til at træffe midlertidige afgørelser.

Forslaget til ny § 17 a, stk. 4, i arbejdsskadesikringsloven rejser en række udmålingsmæssige spørgsmål, som desværre på ingen måde ses vurderet i lovforslaget. Uden en inddragelse af de erstatningsudmålingsmæssige aspekter, herunder navnlig samspillet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, må der forventes rejst en række afklarende søgsmål ved domstolene, medførende en lang periode med retsusikkerhed og deraf følgende økonomisk usikkerhed for de skadelidte. Det er derfor meget væsentligt, at Justitsministeriets lovkontor behørigt forholder sig til de udmålingsspørgsmål, som forslaget rejser.

Ændringsforslaget i sin nuværende form indebærer, at sagsforløbene for alle arbejdsskadede fleksjobbere stik imod hensigten med arbejdsskadesikringsloven, vil blive forlænget betydeligt medførende usikkerhed om de arbejdsskadedes varige forsørgelsesgrundlag. Samtidig betyder det foreliggende forslag en forringelse af de arbejdsskadedes mulighed for at opnå erhvervsevnetabserstatning sammenlignet med skadelidte, som ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. En sådan ulighed har folkettinget ellers tidligere søgt at eliminere, senest ved ændring af erstatningsansvarsloven med L 2011 610.

Erhvervsevnetabserstatning: Ved udmålingen af erstatning for tab af erhvervsevne opnår skadelidte i fleksjob i langt overvejende grad en større erstatning udmålt efter erstatningsansvarsloven end efter arbejdsskadesikringsloven. Dette skyldes især den nugældende regel i arbejdsskadesikringslovens § 17 a, stk. 1, som indebærer, at tabet af erhvervsevne for personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob, fastsættes på grundlag af forskellen mellem indtjeningen før arbejdsskaden og ledighedsydelsen eller indtjeningen i fleksjobbet. Efter erstatningsansvarsloven fastsættes erhvervsevnetabet uden hensyntagen til den del af lønnen, som svarer til kommunens løntilskud. Dette har Højesteret slået fast i dommen optrykt i UfR 2003 side 162.

Af Højesterets dom optrykt i UfR 1995 side 843 følger det, at arbejdsskadede skadelidte, som tillige kan rejse krav efter erstatningsansvarsloven ikke er berettiget til at forfølge sit eventuelle krav efter erstatningsansvarsloven, før spørgsmålet om hans tilsvarende krav efter arbejdsskadeforsikringsloven er afgjort.

Da arbejdsskadede efter gældende ret ikke kan forfølge sine erstatningskrav efter erstatningsansvarsloven, før der foreligger en endelig afgørelse om samme erstatningskrav efter arbejdsskadesikringsloven, indebærer den foreslåede ændring, at arbejdsskadede fleksjobbere i modsætning til i dag, og i modsætning til andre skadelidte, ikke vil kunne forfølge deres krav på erstatning for tab af erhvervsevne efter erstat-

ningsansvarsloven allerede ved overgangen til fleksjob, men må vente i en årrække indtil der foreligger en endelig afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven. Det skal bemærkes, at der er tale om ofte ganske betydelige erstatningskrav, som derfor er meget væsentlige for de skadelidtes mulighed for at opretholde det hidtidige forsørgelsesgrundlag.

Hertil skal det bemærkes, at det siden Højesterets domme optrykt i UfR 2000 side 1678 og UfR 2007 side 170 er fast antaget, at midlertidig erstatning efter arbejdsskadesikringsloven udbetalt inden opgørelsestidspunktet skal fradrages i erstatningen udmålt efter erstatningsansvarsloven ved opgørelsen af differencekravet. Dette indebærer, at en længere periode på midlertidige erstatningsydelser efter arbejdsskadesikringsloven formindsker differencekravet efter erstatningsansvarsloven med den virkning, at differencekravet gradvist mister sin værdi for den skadelidte i perioden, hvor denne er på midlertidig erstatningsydelse.

Herved stilles arbejdsskadede markant ringere end andre skadelidte, hvilket næppe har været tilsigtet og er helt uacceptabelt.

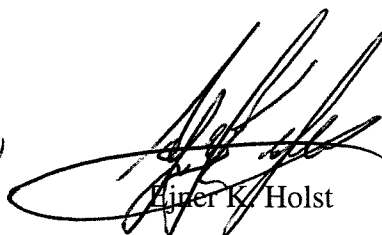
Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste: Siden ændringen af erstatningsansvarslovens § 2 med L 2011 610 er skadelidte berettigede til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste indtil han kan begynde at arbejde igen, eller til det tidspunkt, hvor det er muligt at konstatere, at skaden har medført en varig nedsættelse af skadelidtes erhvervsevne på mindst 15 pct., således at den kan danne grundlag for erhvervsevnetabserstatning. Efter bestemmelsens stk. 2, skal bl.a. erstatning i henhold til en midlertidig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven fradrages ved opgørelsen af skadelidtes erstatningskrav.

Ud fra gældende ret vil den foreslåede ændring indebære, at de skadelidte som overgår til midlertidigt fleksjob, og som tillige kan henholde sig til en erstatningsansvarlig skadevolder, vil være berettigede til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra den ansvarlige skadevolder kontinuerligt frem til der træffes en endelig erhvervsevnetabsafgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, med mindre det kan findes forsvareligt at foretage en midlertidig vurdering af skadelidtes varige tab af erhvervsevne – denne periode kan for yngre skadelidte blive særdeles lang ved flere 5-årige tilkendelser af midlertidigt fleksjob.

Afslutningsvis skal LO fremhæve, at LO finder det meget kritisabelt, at der tages 365 mio. kr. fra satspuljen, dvs. den indsats som skal bruges over for samfundets svageste – psykiske syge, hjemløse og narkomaner. Disse mennesker er ikke dem, som ressourceforløbene henvender sig til. De har i stedet brug for alternative boformer, væresteder og opsøgende gadearbejde om sundhed og sociale tilbud.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

Ejner K. Holst

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

Sagsnr. 10-1057
Vores ref. MLK/EKH
Deres ref. 2012-0010024

*Sendes pr. e-mail til Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og
Flemming Frandsen (flf@penst.dk).*

Den 18. oktober 2012

Høringssvar vedr. lovbestemmelse angående fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesvilkår.

Landsorganisationen i Danmark har modtaget høring vedrørende forslag til lovbestemmelse angående fastsættelse af løn og øvrige ansættelsesvilkår.

Lovbestemmelsen udmønter den del af den politiske aftale om en reform af førtidspension og fleksjob der vedrører løn og øvrige ansættelsesvilkår. Vedrørende udmøntningen af de øvrige dele af reformen, henviser LO til det høringssvar, som LO fremsendte den 24. september 2012.

Generelle bemærkninger

LO er meget bekymret for forringelserne af fleksjobordningen. Når tilskuddet forsvinder, vil færre virksomheder ansætte fleksjobbere. Det er derfor vigtigt, at arbejdsgiverne også i fremtiden vil være med til at tage et ansvar på trods af mindre økonomiske incitament.

Det er positivt, at den nye ordning i højere grad vil favne fleksjobbere med størst skånebehov.

LO mener, at det er en afgørende forudsætning for ordningens succes, at der foretages en så præcis visitation af den enkelte fleksjobber, at der efter visitationen består et umiddelbart grundlag, hvorefter en virksomhed kan ansætte den fleksjobvisiterede.

Derudover har LO følgende bemærkninger til de enkelte elementer i forslaget:

Ad § 70e, stk. 1

Som følge af den nye tilskudsmodel, indbetaler arbejdsgiveren væsentligt mindre til den ansattes pensionsordning. Fleksjobbere vil derfor ved den fremtidige pensionering, være ringere stillet end efter de nugældende regler. LO henviser til LO's tidligere afgivne bemærkninger i denne forbindelse.

Ad § 70e, stk. 2

Det foreslås i lovbestemmelsen, at jobcentret hurtigst muligt *i forbindelse med etableringen af et fleksjob* på en virksomhed, skal komme med en vurdering af blandt andet arbejdsintensiteten.

For den aktivt jobsøgende fleksjobber som ikke kan arbejde med fuld intensitet, vil det være en fordel på forhånd at kunne fortælle arbejdsgiveren med hvilken intensitet arbejdet kan udføres.

Derfor foreslår LO, at jobcenteret allerede ved visitationen til fleksjob skal give en generel vurdering af arbejdsintensiteten.

LO er opmærksom på, at arbejdsintensiteten afhænger af det konkrete job, og derfor fastlægger jobcentret arbejdsintensiteten igen hurtigst muligt i forbindelse med etableringen af det konkrete fleksjob på en virksomhed. Netop fordi den generelle vurdering af arbejdsintensiteten afhænger af det konkrete jobområde den fleksjobvisiterede søger inden for, bør jobcentrets generelle vurdering afhænge af det ansættelsesområde som den fleksjobvisiterede oplyser til jobcentret at vedkommende søger ansættelse inden for.

Det foreslås i stk. 2, at ”jobcentret skal foretage en revurdering af arbejdsevnen i fleksjobbet...” I forbindelse med denne revurdering, bør jobcentret også tage stilling til arbejdsintensiteten. LO foreslår derfor, at sætningen omformuleres til: ”jobcentret skal foretage en revurdering af arbejdsevnen og arbejdsintensiteten i fleksjobbet...”

Lovbestemmelsen indeholder ikke oplysninger om borgerens mulighed for at klage. Der bør fastsættes bestemmelser som sikrer, at borgeren får mulighed for at klage over kommunens fastsættelse af arbejdsevnen og arbejdsintensiteten. Det skal præciseres, at den fleksjobansatte alene og uden arbejdsgivers accept skal kunne anmode jobcentret om at revurdere arbejdsevnen. Det fremgår videre af stk. 2, at kommunens vurdering *danner grundlag* for aftalen om fleksjob.

At udmåle fleksjobberens arbejdsintensitet er ikke nemt og vil bero på et skøn. Af hensyn til fleksjobberens retssikkerhed bør det indskrives, at kommunens afgørelse kan hvile på en arbejdsprøvning med relevans for det konkrete job, samt at vurderingen ikke blot er udgangspunktet, men at kommunens vurdering ikke må fraviges til skade for fleksjobberen.

Ad § 70e, stk. 3

1. Når arbejdsmarkedets parter, fx CO-Industri og DI, laver aftaler om løn- og ansættelsesvilkår for fleksjobbere, er det med den stiltidende forudsætning om - bortset fra det i aftalen nævnte - at den kollektive overenskomst er gældende.

Med formuleringerne i udkastet er LO bekymret for, om de kollektive overenskomsters almindelige bestemmelser er gældende eller ej, hvis løn- og ansættelsesforholdet alene hviler på lovgivningen. Vi vil lægge vægt på, at der i lovgivningen står, at det er de kollektive overenskomster, der som udgangspunkt regulerer løn- og ansættelsesvilkår, for virksomheder med overenskomst og for virksomheder uden overenskomst. Derfor anbefaler vi, at det i stk. 1 og stk. 3 tydeligt fremgår, at de kollektive overenskomster regulerer arbejdsvilkårene for en fleksjobber, som for alle andre ansatte i

virksomheden, også selvom der ikke eksplicit er en aftale, som regulerer ansættelsen af fleksjobbere.

2. LO tager afstand fra, at lovforslaget efter sit indhold giver mulighed for at overenskomster i særlige tilfælde kan fraviges, selvom der ikke er hjemmel hertil i overenskomsten. Det bør fortsat være sådan, at en medarbejder og en virksomhed ikke kan indgå aftaler, der forringer lønmodtagerens overenskomstmæssige rettigheder, med mindre der er hjemmel til det i overenskomsten eller organisationen godkender det. Lovforslaget kan ikke undgå at medføre en kraftig forringelse af fleksjobbernes retssikkerhed.

Der har tidligere været kritik af Arbejdsmarkedsstyrelsens fortolkning af pligten til at overholde områdets overenskomster på virksomheder uden overenskomst. Styrelsen vejledte gennem mange år kommunerne om, at en arbejdsgiver ikke altid var forpligtet til at følge overenskomsten, hvilket både LO og HK fandt i strid mod intentionerne i lovgivningen. Imidlertid vandt HK en sag ved Højesteret den 17. december 2010 (U2011.831 H), hvor retten fastslog, at overenskomsten kun kan fraviges ved aftale mellem det konkrete ansættelsesforholds parter i det omfang overenskomsten åbner mulighed herfor.

Hverken i regeringens eget udspil til en ny reform eller i den endelige aftale er det nævnt, at forligspartierne har intention om at lægge en ny kurs for regulering af løn- og ansættelsesmæssige forhold ved at tilsidesætte det gældende hovedprincip.

I aftalen mellem regeringen og forligspartierne af 30. juni 2012 står der, at regler om løn- og ansættelsesforhold skal udmøntes *"med respekt for overenskomstmæssige aftaler på området ..."*

LO har gennemgået de fleste af vores medlemsforbunds større overenskomstområder. Og det er vores vurdering, at det inden for de gældende kollektive aftaler både på det private og offentlige arbejdsmarked er muligt at regulere og etablere fleksjobaftaler efter den nye fleksjobordning, uden at det er nødvendigt at indføre den foreslåede individuelle adgang til fravigelse af overenskomsten. Skulle der være få uhensigtsmæssige regler, vil parterne kunne tage højde herfor ved fremtidige aftaler og i forbindelse med overenskomstfornyelser.

Vi forstår lovforslaget sådan, at den enkelte virksomhed og fleksjobberen kan indgå en aftale om at fravige overenskomsten, hvis overenskomsten ikke indeholder bestemmelser om ansættelsesvilkår for fleksjobbere eller sådanne bestemmelser ikke kan rumme en aftale om fleksjob efter den nye fleksjobordning. Bliver det lovens model, bør det præciseres, at der kun kan ske fravigelse af løn- og arbejdstid, der afspejler den nedsatte arbejdssevne, som jobcenteret har vurderet i henhold til stk. 2 og at der f.eks. ikke kan fraviges almindelige rettigheder som arbejdstidens placering, pension, løn under sygdom, adgang til medindflydelse gennem valg af tillidsrepræsentation mv. Den faglige organisation kan efterfølgende prøve, om fravigelsen har direkte sammenhæng med den enkelte medarbejders nedsatte arbejdssevne. Der bør derfor være en klar henvisning til stk. 2.

Flere af de nugældende overenskomster rummer mulighed for fravigelse af overenskomsterne i forbindelse med ansættelse af medarbejdere på særlige vilkår. Der er vidt forskellige modeller for, hvordan en sådan aftale kan etableres. LO går ud fra, at lov-

forslaget ikke tilsidesætter overenskomstmæssige regler for processen om aftaleindgåelsen.

Ad § 70e, stk. 4

Stk. 4 angår fleksjobansættelse i ikke-overenskomstdækkede virksomheder. I den nuværende lovs § 72, stk. 1, fremgår det, at ”overenskomsten på sammenlignelige områder skal være gældende”, og at ”fastsættelse af løn og øvrige arbejdsvilkår skal ske i samarbejde med de faglige organisationer”. Disse formuleringer har givet en sikkerhed for, at der altid tages udgangspunkt i en sammenlignelig overenskomst og at der f.eks. ikke er opstået diskussion om rettigheder til pension, løn under sygdom og barsel osv., som fremgår af overenskomsten. Navnlig på de store minimallønsområder er der ikke et fast lønniveau i overenskomsten. Og på store dele af funktionærområdet er der end ikke fastsat en minimalløn i overenskomsten. Lønforhandlingen for fleksjobbere bygger derfor i dag på lønstatistikker, som hverken jobcenteret eller den ikke overenskomstdækkede virksomhed kender.

Den nuværende ordning bør fortsætte. Lovforslaget vil medføre en betydelig forringelse af retssikkerheden for den svage part – fleksjobmedarbejderen.

I lovforslaget står ikke længere, at fleksjobberen har rettigheder efter den sammenlignelige overenskomst. LO frygter derfor, at der nu vil blive indgået fleksjobaftaler, som fraviger andre vilkår i overenskomsterne end de, som direkte er en følge af medarbejderens nedsatte arbejdssevne.

Ligeledes er den forudgående drøftelse med de faglige organisationer ikke medtaget i lovforslaget. Dermed forsvinder en væsentlig beskyttelse af den enkelte fleksjobber i tilfælde, hvor man ikke befinder sig i et overenskomstdækket område, jf. stk. 3, 2. punktum og stk. 4.

Det bør endvidere tydeligt fremgå, at fleksjobbere under alle omstændigheder har mulighed for at medtage bisidder, herunder den faglige organisation.

Ligeledes bør det fremgå, at der også i disse situationer er en påtaleret for en fagforening, hvis der er misforhold mellem den enkeltes lønaftale og den sammenlignelige overenskomst. I lovforslaget er der alene angivet en ret til at modtage en kopi af aftalen om fleksjob og en mulighed for påtale, - dvs. at vi er bekymret over den manglende præcisering af, hvad en fagretlig behandling kan omfatte og lægge vægt på. Vi vil foreslå, at der som i stk. 3 beskrives, at der kun kan aftales fravigelser, som afspejler medarbejderens nedsatte arbejdssevne, som den er vurderet af jobcenteret jf. stk. 2.

Ad § 70e, stk. 5

Bestemmelsen angår fleksjobbere der udfører funktionærarbejde, men i kortere tid end 8 timer pr. uge i gennemsnit. Det foreslås, at arbejdsgiveren skal ansætte vedkommende på ”funktionærlignende vilkår”. Ifølge bemærkningerne vil man sikre, at den ansatte dermed får en tilsvarende beskyttelse, som følger af funktionærloven.

Normalt er ”funktionærlignende vilkår” ikke en entydig ansættelsesform, men kan dække over en direkte henvisning til funktionærloven som helhed, men også over ansættelser, hvor man blot har inddragelse enkelte elementer fra funktionærloven. LO

ønsker, at det sikres, at der sker ansættelse på vilkår, der svarer til hele funktionærloven.

Også lov om ansættelsesbeviser gælder kun for medarbejdere med en ugentlig arbejdstid på 8 timer og derover. Det bør fremgå af loven, at ansatte i fleksjob har krav på et ansættelsesbevis, der lever op til ansættelsesbevisloven uanset, om de arbejder mere eller mindre end 8 timer pr. uge.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

Ejner K. Holst

Styrelsen for Fastholdelse
og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love (J.nr. 2012-0010024)

Lægeforeningen har den 5. september 2012 modtaget ovennævnte lovforslag til høring.

Det fremgår af lovforslaget, at det er intentionen at komme væk fra et system, hvor borgere får tilkendt førtidspension i stedet for hjælp til at bane vejen for et liv med arbejde. Og det fremgår videre, at udviklingen skal vendes, så flere får en tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed adgang til at forsørge sig selv, og færrest muligt ender på passiv varig forsørgelse. Målgruppen for reformen er borgere med komplekse problemer, hvor sociale, beskæftigelses- og sundhedsmæssige udfordringer skaber barrierer i forhold til arbejdsmarkedet.

Lægeforeningen noterer sig, at der med de foreslåede lovændringer lægges op til en struktureret indsats fra kommunens side i forhold til borgeren i form af et ressourceforløb, som består i en plan med fokus på at afklare, hvilke arbejdsmuligheder og ressourcer borgeren har for at kunne varetage et arbejde.

Til brug for denne strukturerede indsats vil der blive indført et rehabiliteringsteam i hver kommune, idet der vil blive tale om et tværfagligt samment sat team.

Endvidere foreslås oprettelse af en klinisk funktion i hver region, som skal levere sundhedsfaglig rådgivning og vurdering til det kommunale rehabiliteringsteam i sager om borgerens ressourceforløb.

Lægeforeningen anerkender lovforslagets samlede intentioner om at sikre udsatte borgere flerfaglig støtte med henblik på at fastholde dem på arbejdsmarkedsmarkedet m.m.

Lægeforeningen har bemærkninger til følgende punkter i lovforslaget:

1. Vedrørende den kliniske funktion i regionen

Lægeforeningen kan ikke af lovforslaget se, hvorledes indholdet af den regionale kliniske funktion nærmere skal udmøntes, udover at det fremgår, at ministeriet kan fastsætte nærmere regler herom.

Formanden
24-09-2012

Jr. 2012-4956 /669250
PFS

Domus Medica
Kristianiagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 3544 8500
Tlf.: 3544 8209 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: pfs@dadl.dk (direkte)
Fax: 3544 8513
www.laeger.dk

Den kliniske funktion vil udgøre et reelt regionalt monopol på den sundhedsfaglige rådgivning til kommunerne på området og er således helt central i lovændringen, hvorfor det er utilfredsstillende, at den ikke er mere velbeskrevet. Lægeforeningen har i den forbindelse en bekymring for, at regional klinisk funktion kan blive en "flaskehals" på området og at der kan opstå meget uens modeller i regionerne, som ikke sikres de nødvendige ressourcer til at løse opgaven.

Lægeforeningen finder det endvidere uhensigtsmæssigt, at store og fagligt meget velfungerende kommunale enheder nu skal brydes op, idet kommunerne får et direkte forbud mod at benytte egne ansatte læger til opgavevaretagelsen. Som et minimum bør sikres at der sker en virksomhedsoverdragelse til de relevante regioner.

Lægeforeningen forventer, at ministeriet vil inddrage Lægeforeningen i ministeriets videre arbejde med indretningen og aftalerne omkring oprettelsen af den regionale kliniske funktion, herunder indholdet af den lægefaglige bemanning af den kliniske funktion i regionen.

2. Vedrørende lægelige opgaver i kommunen

Det er Lægeforeningens opfattelse, at de opgaver rehabiliteringsteamet på sundhedsområdet skal løse forudsætter lægelig medvirken. Vi forventer, at der i forbindelse med udpegning af den sundhedsfaglige rådgivning i rehabiliteringsteamet tilknyttes lægefagligt uddannet personer.

Tilsvarende finder Lægeforeningen, at den regionale sundhedskoordinator, som deltager i rehabiliteringsteamet, bør være en lægefagligt uddannet person henset til de opgaver, som personen skal løse.

Generelt finder vi, at der i kommunerne er behov for at kunne ansætte lægefaglig rådgivning til de forebyggelsesopgaver og sundhedsfaglige opgaver kommunerne skal løse. Ved at indføre et direkte forbud om at anvende lægelig rådgivning på de af loven omfattede opgaver bliver det vanskeligere for især små kommuner, at kunne rekruttere og fastholde læger i stillinger, der med større sandsynlighed vil få meget få timer og begrænsede opgaver.

3. Vedrørende kommunens brug af ansatte lægekonsulenter

Det fremgår af lovforslaget, at man vil begrænse brugen af lægekonsulenter i sager om ressourceforløb og fleksjob og førtidspension.

Lægeforeningen er stærk bekymret for, at den foreslåede begrænsning i brugen af kommunalt ansatte lægekonsulenter vil svække det lægefaglige grundlag og den lægefaglige rådgivning i disse sager i kommunen. Foreningen finder det principielt forkert, at der identificeres en bestemt profession – her lægeuddannede –, som kommunerne ikke må have ansat til at varetage opgaver på området. Det er usædvanligt, at der i lovgivningen detailstyres så indgribende i hvilke uddannelsesbaggrund, der ikke kan ansættes i kommunerne, når der samtidig slet ikke angives nogen vejledning i hvordan lægelig arbejdskraft skal indgå i de nye kliniske funktioner

Lægeforeningen finder det beklageligt, at lokale problemstillinger håndteres centralt til ulempe for en stor gruppe kommunalt ansatte medarbejdere, der leverer en velfungerende indsats.

Lægeforeningen vil foreslå, at kommunerne får større grad af valgfrihed med hensyn til, om den enkelte kommune kan løse opgaven selv eller vil købe ydelserne i regionalt regi. Alternativt, at de berørte fastansatte kommunale læger virksomhedsoverdrages til regional ansættelse.

Det fremgår videre af lovforslaget, at ministeriet fremover vil fastsætte bindende regler for de kommunalt ansatte lægekonsulenter.

Lægeforeningen forventer, at ministeriet vil inddrage Lægeforeningen i det kommende arbejde omkring fastsættelse af bindende regler for de kommunalt ansatte lægekonsulenters arbejde. Lægeforeningen har gennem Fælleserklæringen, indgået mellem Lægeforeningen og Socialministeriet, november 1998, deltaget aktivt i at sikre afgrænsningen af kompetencer og ansvar for lægekonsulenter og ser os derfor som en naturlig samarbejdspartner i det videre forløb.

4. Vedrørende kommunens brug af lægeattester i forhold til den alment praktiserende læge

Lægeforeningen må kunne forvente, at der med dette lovforslag om en struktureret indsat i disse sager således fremover af kommunerne vil ske en målrettet og ensartet brug af attester i forhold til den alment praktiserende læge og som konsekvens heraf, at der af kommunerne fremover samlet set indhentes et færre antal attester fra den alment praktiserende læge.

Det fremgår af lovforslaget, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om lægeattesters udformning og indhold m.v.

Lægeforeningen forventer, at ministeriet inddrager Lægeforeningen i dette arbejde omkring udformningen og indholdet og brugen af attester i forhold til den alment praktiserende læge.

5. Generelle bemærkninger

Lægeforeningen finder, at der er tale om en ret omfattende omlægning af kommuner og regioners rolle i beskæftigelsesindsatsen. Der er dermed også en stor risiko for at der opstår flaskehalse eller at indsatsen af forskellige grunde ikke lever op til målet. Lægeforeningen skal derfor stærkt anbefale, at reformen følges nøje, og at der i loven indskrives en evaluering af ordningen, som også omfatter den ændrede rollefordeling og den lægelige funktion, herunder i relation til lægeattester.

Med venlig hilsen

Mads Koch Hansen

Nimbusparken 16
DK · 2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00
Fax 38 15 66 66
dm@dm.dk
www.dm.dk

Kære [Mette Frederiksen/arbejdsmarkedspolitiske ordførere]

14 forslag til ændringer af lovforslag om reform af førtidspension og fleksjob

19. september 2012
Sag 12-06380
Side 1/2

Vi er en række organisationer, som mener, at der er en række uhensigtsmæssigheder i den reform af førtidspension og fleksjob, som regeringen har indgået sammen med Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Vi ønsker derfor med dette katalog at give 14 ændringsforslag til sikre en reform, der i højere grad fokuserer på inklusion, rummelighed og ligeværd på arbejdsmarkedet.

Reformen vil med de 14 ændringsforslag kunne bidrage til at flere fleksjobbere får brugt deres evner og kompetencer på rimelige vilkår til gavn for den enkelte og til gavn for samfundet.

Det vedhæftede kataloget er således vores fælles konkrete bud på, hvordan lovforslaget kan forbedres og kvalificeres. Kataloget fokuserer alene på fleksjob.

Venlig hilsen

Ingrid Stage, formand for DM (Dansk Magisterforening)

Gorm Leschly, formand for GL

Niels Bertelsen, formand for PROSA

Mona Striib, næstformand for FOA Fag og Arbejde

Mette Kindberg, næstformand for HK

Per Lindegaard Hjorth, formand for Kommunikation og Sprog

Henning Pedersen, formand for BUPL

Pernille Drost, formand for Bibliotekarforbundet

Hans Dankert, formand for LAFS – Landsforeningen af fleks og skånejobbere

Andreas Kilden, Politisk Udvalg, Landsforeningen SIND

Frank Hansen, formand for MSC-Danmark, Patientforeningen for kemikalieoverfølsomme

Mark Sinclair Fleeton, næstformand for Ehlers-Danlos foreningen i Danmark

Mia Attle, formand for Angstforeningen

Holger Kallehauge, formand for Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede

Jorry Højer, formand for Parkinsonforeningen

Inga Lund, formand for Landsforeningen for Arbejdsmiljø og Arbejdsskadede

Anne Bendixen, Landsformand for Dansk Fibromyalgi-Forening

Gunner Gamborg, formand for Ergoterapeutforeningen

Hanne Wiingaard, Forretningsudvalgsmedlem for Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugere (LAP)

Til Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen bm@bm.dk,

Folketingets Beskæftigelsesudvalg folketinget@ft.dk og

Styrelsen for fastholdelse og rekruttering penst@penst.dk

Farum, den 24. september 2012

Kære Mette Frederiksen og Folketingets arbejdsmarkedspolitiske ordførere

Høringssvar vedr. førtidspensions- og fleksjobreform

ME Foreningen sender hermed sit svar til høringen (1) om lovforslag vedr. reform af førtidspension og fleksjob. Foreningen er en patientforening for mennesker med myalgisk encefalomyelitis / postviralt træthedssyndrom (WHO ICD-10 G93.3).

ME Foreningen tilslutter sig fuldt ud det høringssvar, som er indsendt af HK og 18 andre organisationer den 19. september 2012: **14 forslag til ændringer af lovforslag om reform af førtidspension og fleksjob.** (2,3).

Specielt vil vi understrege, at der er behov for meget klare visitationskriterier for, hvornår personer er berettiget til hhv. førtidspension og fleksjob, og det bør præciseres, hvad der menes med 'væsentlig og varig nedsættelse af arbejdsevnen'. Desuden skal personer med meget lav arbejdsevne sikres mulighed for at få tilkendt førtidspension. ME Foreningen er imod aldersbegrænsning af førtidspension. Det er ikke alderen, men behovet, der skal være styrende for tildelingen af førtidspension.

Det bør desuden være muligt at dispensere fra deltagelse i ressourceforløb, hvis disse tilbud er åbenlyst uhensigtsmæssige eller skadelige for patienten, og stærkt frarådes af patientens egen læge.

ME er en alvorligt invaliderende sygdom, som rammer både børn, teenagere og voksne. Sygdommen kan undertiden være fatal. ME er karakteriseret ved anstrengelsesudløst, neuroimmun udmattelse (postexertional neuroimmune exhaustion). (4) Kroppen kan ikke danne energi nok i cellernes små 'kraftværker', mitokondrierne. Det er helt afgørende, at ME patienter ikke presses ud over deres grænse, f.eks. i ressourceforløb, da det kan betyde langvarige tilbagefald og i værste fald livsvarig invalidering, med 24-timers sengeleje og pasning døgnet rundt.

Et aktuelt eksempel på, hvor galt det kan gå med tvungen genoptræning af ME-patienter, er den 23-årige ME-ramte Karina Hansen forløb: Hun udviklede ME som 16-årig, efter en infektion af mononukleose. Som 21-årig blev hun, under hårdt pres fra egen læge, indlagt på hospitalet, da denne mente, at hun skulle genoptrænes. Dette medførte en ekstrem

forværring af hendes tilstand. Karina blev herefter totalt plejekrævende i alle døgnets timer (5). ME Foreningen har tidligere bragt Karinas sag op for Sundhedsudvalget i Folketinget.

Vi henstiller til, at ovenstående bemærkninger og forslag vil blive taget i betragtning ved den endelige behandling af lovforslag om reform af førtidspension og fleksjob.

Med venlig hilsen

Rebecca Hansen
Formand, ME Foreningen

Referencer:

1. Fakta om høringen om reform af førtidspension og fleksjob
<https://bdkv2.borger.dk/Lovgivning/Hoeringsportalen/Sider/Fakta.aspx?hpid=2146003796>
2. Følgebrev til Mette Frederiksen fra HK og 18 organisationer
<http://www.e-pages.dk/hk/1094/>
3. 14 forslag til ændringer af lovforslag om reform af førtidspension og fleksjob
<http://www.e-pages.dk/hk/1095/>
4. Myalgic encephalomyelitis: International Consensus Criteria (2011), table 1 A: Postexertional neuroimmune exhaustion
<http://www.meassociation.org.uk/wp-content/uploads/2011/10/ICC-FOR-ME-October-2011.pdf>
5. Den 23-årige ME-ramte Karina Hansen kæmper for sit liv <http://www.me-foreningen.dk/images/stories/me-cfs/pdf/karina%202.5.2012.pdf>

20-09-2012

Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og
Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

Bemærkninger til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Migrænikerforbundet har læst lovforslaget, og har følgende bemærkninger, som vi håber, vil indgå i den endelige udformning af lovforslaget:

Lovforslaget har en række økonomiske konsekvenser for borgere, som får tildelt fleksjob. Vi er enige i kommentarerne indsendt at Dansk Magisterforening.

Men udover de økonomiske problemer i lovforslaget er der en række forhold, som reelt afholder borgere med kronisk migræne som ikke responderer på akut eller forebyggende medicin, fra at komme i betragtning til et fleksjob.

Vi er enige i at alle behandlingsmuligheder skal være udtømte, inden der kan tages stilling til, om en borger kan tildeles et fleksjob. Der er dog omkring 15.000 danske migrænikere, som har migræne mere end 15 dage om måneden (dvs. kronisk migræne). En stor del af disse kan få det bedre med medicinsk behandling, og kan derfor bestride et arbejde. Men ca. 2000 danske migrænikere får ikke væsentlig gavn af den medicin som tilbydes, hverken som akut medicin eller som forebyggende.

Disse hårdt ramte migrænikere gennemgår typisk et behandlingsforløb, hvor de er uarbejdsdygtige og i løbet af nogle år afprøver mange forskellige typer forebyggende medicin. Hver medicin afprøves i 3 måneder. Det betyder at det mindst tager 1½ - 2 år, blot at konstatere, at de behandlinger, som Dansk Hovedpineselskab anbefaler, ikke virker. Dertil kan lægges ventetider på de specialiserede afdelinger, som veksler fra kort tid til ca. 1 år. Mange migrænikere i denne gruppe henvises derfor til kontanthjælp (eller intet), i nogle år, mens de afprøver de mange forgæves behandlinger.

Vi finder det naturligvis uacceptabelt, at en gruppe borgere, som har en sygdom, som de ikke selv er årsag til, skal udsættes for denne økonomiske situation.

Når alle behandlingsmuligheder er udtømte, og migrænikeren stadig har migræne mindst hver anden dag, og dermed er bundet til sengen og kaster op, konkluderer kommunen oftest, at migræne jo kan gå over. Dette er korrekt, idet en del kvinder oplever en bedring omkring overgangsalderen. Og de fleste migrænikere får det bedre når de kommer op i 60'erne. Men det løser ikke problemerne for de yngre migrænikere, som må imødesee mange år på kontanthjælp.

Migrænerforbundet er dog tilfredse med at der åbnes mulighed for tidsbegrænsede fleksjob, og håber denne ændring vil gøre det muligt for flere migrænikere at få fleksjob, idet de tidsbegrænsede fleksjob bør kunne opnås, selvom migrænen måske kan bedres med årene.

Vi ser dog også nogle alvorlige hindringer i at finde egnede fleksjob til de hårdt ramte migrænikere. Man kan ikke forudsige, hvornår migræneanfald kommer. Det betyder, at migrænikerne ofte vil forsømme et arbejde, som har faste arbejdstider. Forsømmelserne vil komme, uafhængigt af hvor få timer fleksjobbet omfatter, hvis arbejdstiderne er faste. Vi håber det vil være muligt at finde fleksjob, som har fleksible arbejdstider.

Vi er desuden bekymrede over sundhedskoordinator-funktionen. Det synes som om denne funktion kan bestrides af en læge som ikke har ekspertise indenfor borgerens sygdomsområde. For sygdomsområder, som f.eks. kroniske smerter (her kronisk migræne) er det f.eks. vigtigt, at sundhedskoordinatoren respekterer de faglige eksperters udtalelser, og ikke overfører patienten til sundhedskoordinatorens eget ekspertise-område, f.eks. psykiatri.

Vi har tidligere (brev dateret 3. september 2012) sammen med tre andre 'hovedpineforeninger' skrevet til Beskæftigelsesministeren, at vi finder det helt uacceptabelt, at borgere fra andre regioner end Region Hovedstaden og Region Midtjylland, ikke kan benytte behandlingstilbuddene på de højt specialiserede afdelinger i Glostrup og Århus. Det betyder, at en væsentlig andel af de hårdest ramte danske migrænikere ikke kan benytte landets fremmeste specialisters behandling.

Vi anbefaler derfor at:

1. Ledighedsydelsen kan tildeles til patienter, som er i et langvarigt behandlingsforløb, og som derfor efter de gældende regler overgår til kontanthjælp inden alle behandlingsmuligheder er udtømte.
2. Der arbejdes på at etablere fleksjob, som er egnede til patienter, som har uforudsigelige anfald. Disse jobs kan være opgaver, som ikke har en timeplan, og hvor deadlines ikke er afgørende.
3. Sundhedskoordinatoren bør altid være ekspert på det hovedområde (f.eks. neurologi), som patienten tilhører.
4. De højt specialiserede afdelinger medtages i behandlingsforløbene for de patienter, som opgives af de specialiserede afdelinger.

Mange venlige hilsner

Anne Bülow-Olsen

Formand for Migrænerforbundet

Muskelsvindfonden

Til Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72C
2300 København S

Den 25. september 2012

Muskelsvindfondens supplerende bemærkninger til lovforslag vedrørende førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud mv.

Som supplement til det høringssvar, der er fremsendt af Danske Handicaporganisationer på vegne af alle handicaporganisationer, skal vi tillade os at bemærke følgende:

Muskelsvind udmærker sig især ved at være fremadskridende. Dette indebærer, at en person med muskelsvind løbende vil opleve en mindre arbejdsevne. I stedet for at opnå kompensation efter dansk handicaplovgivning ellers helt grundlæggende princip vil en person med muskelsvind opleve, at forsørgelsesgrundlaget falder sideløbende med, at sygdommen tiltager.

Dette kan umuligt være tilsigtet.

Muskelsvindfonden kan ikke nikke genkendende til den opfattelse, at et øget incitament vil kunne neutralisere konsekvenserne af den sygdomsbetingede faldende arbejdsevne.

Som lovforslaget er formuleret, vil mange personer med muskelsvind i praksis være henvist til de beskedne minifleksjobs, hvor de hidtil har kunnet opnå førtidspension.

Vi har imidlertid bemærket, at beskæftigelsesminister Mette Frederiksen har forsikret, at disse minifleksjobs kun kommer på tale, hvor der er et potentiale for at "udvikle arbejdsevnen". Når man har muskelsvind kan man ikke "udvikle arbejdsevnen", idet den i bedste fald (i en periode) vil være konstant og ellers kun vil være faldende.

Vi vil indtrængende opfordre til, at ministerens klare tilkendegivelse fremstår med stor klarhed i lovforslaget og i lovens forarbejder.

Med venlig hilsen

Jørgen Lenger

Udviklingschef, Muskelsvindfonden

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv social pension, lov om social pension og flere andre love.

Nyreforeningen deltager i udformningen af det endelig høringssvar på mødet i DH den 17. september 2012 og har derfor valgt udelukkende at kommenterer særlige forhold for nyresyge.

Nyreforeningen er helt på linje med DH's tilkendegivelser om de positive aspekter ved reformen og konsekvenserne af reformen.

Fleksjob

Mange nyresyge er i arbejde, når de bliver kronisk nyresyge og skal i dialysebehandling. De har i dag tit mulighed for at få etableret fleksjob i deres nuværende job.

Dialysepatienter kan som regel udføre det samme arbejde som tidligere. Deres primære problem er at de bliver hurtigt trætte og er begrænset af at skulle i dialysebehandling 3-4 gange om ugen a ca. 4 timers varighed, dertil kommer transport til og fra hospitalet.

Med den nye reform kan nyresyge først blive ansat i et fleksjob, når de har været igennem et længere udredningsforløb, herunder været ansat under overenskomstens sociale kapitler. Tilbuddene under overenskomsten sociale kapitler er langt fra tilstrækkelige for nyresyge, hvis primære problem er at de ofte ikke kan arbejde mere end 15 til 20 timer om ugen.

En overvejende del af de dialysepatienter som har tilknytning til arbejdsmarkedet er i fleksjob, hvilket også gælder nyresyge under 40 år, som vil opleve en mærkbar forringelse i forhold til nuværende regler.

Nyreforeningen har vanskeligt ved at se hvordan kommunerne skal kunne skaffe fleksjob, til personer som kun kan arbejde få timer ugentligt, når det allerede i dag er vanskeligt at skaffe fleksjob til personer som kun kan arbejde 15-18 timer om ugen.

Det er ikke alle nyresyge der kan transplanteres og selv om den nyresyge er godkendt til transplantation er det ikke sikkert den nyresyge får tilbudt en ny nyre hvilket blandt andet afhænger af vævsforlidelighed. En dialysepatient venter i gennemsnit 36 måneder på en ny nyre, men nyresyge venter ofte fem år eller længere på en nyretransplantation.

Nyresyge, der er igennem et vellykket transplantationsforløb kan ofte vende tilbage til et job på ordinære vilkår.

En stor gruppe nyresyge har så massive helbredsproblemer, at de trods transplantation ikke vil kunne magte et job på ordinære vilkår vil opleve en forringelse og utryghed ved at det første fleksjob højst bevilges for en fem års periode.

Førtidspension

En mindre gruppe nyresyge har så massive helbredsproblemer og begrænset en arbejdsevne, at den eneste realistiske mulighed er førtidspension. For denne gruppe er 40 års regel for tilkendelse af førtidspension en mærkbar forringelse.

Oprettelse af rehabiliteringsteam

Nyreforeningen er særdeles positive overfor at der etableres en bedre koordinering mellem kommunen og regionen og der skal tages udgangspunkt i den enkelte borgers samlede situation og sikre en tværfaglig koordinering og helhedsorienteret indsats. For at disse rehabiliteringsteam kan fungere kræver det at de får tilført tilstrækkelige økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Nyreforeningen den 12. september 2012

Jan Jensen

Souschef, socialrådgiver

ODENSE KOMMUNE

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

Staben
Ledelsessekretariatet

Tolderlundsvej 2, 8.-9. sal
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372
Fax 66127563
E-mail saf@odense.dk

Beskæftigelsesministeriet
Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Att.
Anne Hedegaard (aih@ams.dk) &
Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

FREMSENDELSESSKRIVELSE

Vedrørende høring over reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud, m.v.

DATO

24. september 2012

Hermed fremsendes bemærkninger fra Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Odense Kommune, vedrørende forslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love (Reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud, m.v.)

Bemærkningerne sker på baggrund af høringsbrev af 4. september 2012 fra Beskæftigelsesministeriet, Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, med anmodning om bemærkninger til lovforslaget senest d. 24. september, kl. 16.00.

Følgende fremhæves som elementer man bør have særlig fokus på i det videre lovarbejde med reformen:

- Et væsentligt punkt i forhold til hele reformen er at få sat systematisk socialt snyd på dagsordenen, således at offentlige ydelser går til de rette borgere. Derfor lægger vi vægt på at få værktøjer, som kan bruges til at socialt snyd undgås. Vi ønsker bl.a. et hurtigere oplysningsflow mellem myndighederne - i Odense-tale "Al Capone metoden", hurtig og konsekvent indsats overfor socialt snyd og bedrageri.
- Vedr. kriminelle borgere, som er dømt for vold i relation til berigelse, for salg af narkotiske stoffer, eller får en berigelsesdom. Her bør disse domme kunne lægge til grund for, at den dømte er at betragte som stående til rådighed for arbejdsmarkedet (jf. LAB), og som afledt konsekvens, en standsning af offentlig forsørgelse.

ÅBNINGSTIDER:

Man. - Tors. 10.00 - 13.00
Tors. tillige 15.00 - 17.30
Fre. 10.00 - 13.00

TELEFONTIDER:

Man. - Ons. 9.00 - 15.00
Tors. 9.00 - 17.30
Fre. 9.00 - 13.00

- Ordningen vedr. sundhedskoordinator og klinisk funktion bør gøres mere fleksibel, således at velfungerende ordninger bevares, eksempelvis socialmedicinsk afsnit i Odense. Ligeledes bør man forholde sig til en evt. incitamentsstruktur (sammenhæng mellem bestiller- og budgetansvar), og sikre at den givne ordning ikke bliver mere omkostningsfuld for kommunerne.
- Førtidspensionister bør have et incitament til at vende tilbage til arbejdsmarkedet uden at miste førtidspensionen. Derfor er der behov for en model som fjerner risikoen for at skulle starte afklaringsprocessen på ny, hvis man igen vil prøve at vende tilbage til arbejdsmarkedet.
- For mange detaljerede proceskrav til ressourceforløb, rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteams skal reduceres, og fokus skal være på effekt og værdiskabelse for borgeren.
- Odense Kommune er frikommune og går ud fra at denne reform ikke ændrer ift. de ansøgninger, der er imødekommet samt bekendtgørelse om frikommuneforsøg på beskæftigelsesområdet.
Det er vigtigt for Odense som frikommune, også efter denne reforms ikrafttræden, at have de frihedsgrader ift. tilrettelæggelse af indsatsen, som vi havde inden reformens ikrafttræden.
Såfremt andet skulle vise sig at være tilfældet, er dette et problem ift. at det ikke efter d. 1. januar 2013 er muligt, at indgive flere frikommuneansøgninger til økonomi- og Indenrigsministeriet.
- IT-understøttelse er meget vigtigt at få indtænkt i reformarbejdet.
Ressourceforløbsydelse § 68 i lov om aktiv socialpolitik.
Ved ikrafttræden af lovændringen, vil det være en forudsætning for kommunerne, at beregningsreglerne for ressourceforløbsydelse er sikret IT-understøttelse og er integreret i nuværende kontanthjælpssystemer.
IT-understøttelsen vil være nødvendig både i forhold til beregning og udbetaling af ressourceforløbsydelsen, for modregning af indtægter, for beregning af sanktioner og for kobling til oplysninger fra E-indkomst.
IT-understøttelse vil også være nødvendig for udbetaling og beregning af fleksløn tilskud til borgere i fleksjob jvf. LAB § 70f.
Desuden vil sagsunderstøttende IT-systemer som f.eks. Workbase også skulle tilrettes på væsentlige områder bla. ift. arbejdet med rehabiliteringsplaner.
Dette er aktuelt ift. al stop af sygedagpenge, ressourceforløb, tilkendelse af fleksjob og førtidspension.

- Ikrafttræden bør udsættes til den 1. juli 2013. Dette for at sikre at kommunerne kan administrere ydelserne i reformen, samt nå at implementere nye arbejdsmetoder/arbejdsgange.
- LAB § 70e. Løn og regulering af løn i fleksjob, er ikke medsendt i høring. Dette kan være en meget afgørende motivationsfaktor for såvel borgeren som arbejdsgiver. Specielt vil det være ønskeligt, at der fastsættes retningslinjer for, hvorledes, og af hvem, den effektive arbejdstid fastsættes. Arbejdsgiver og den fleksjobansatte kan have modstående interesser når det faktiske timetal skal fastsættes.

De uddybende bemærkninger til lovforslaget findes i:

- **Bilag 1:** Konkrete bemærkninger til lovforslaget
- **Bilag 2:** Vedr. lægeattester, sammensætning af rehabiliteringsteams og sundhedskoordination
- **Bilag 3:** Generelle bemærkninger samt bemærkninger vedrørende det kommunale kontrolaspekt ("Al Capone")

Med venlig hilsen
 Jørgen Peter Holst
 Sekretariatschef
 E-mailadresse: jph@odense.dk

BILAG 1

NOTAT

Bemærkninger til lovforslag om:

Reform af førtidspension og fleksjob

Til ikrafttræden 1. januar 2013

ODENSE KOMMUNE

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

Sekretariatet
Udvikling og Virksomhedskoordinering

Tolderlundsvej 2, 6. sal

5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 63756767

Fax

E-mail

DATO

20. september 2012

REF.

andh

JOURNALNR.

JOURNALNR

Konkrete bemærkninger til lovforslaget:

1. LAB § 30a:

Den praktiserende læges vurdering af personenes helbredsmæssige situation skal altid fremgå af Rehabiliteringsplanens forberedende del.

Der vil være situationer hvor dette ikke er nødvendigt, f.eks. i de sager hvor det lægelige forud for mødet i rehabiliteringsteamet er tilstrækkeligt udredt.

2. LAB § 68a:

Borgere, der skal bevilliges et ressourceforløb, skal have modtaget forsørgelse i en længere periode, deltaget i en indsats samt behov for længerevarende indsats.

Personkredsen er meget uklar og bør præciseres. Desuden bør det præciseres hvorvidt borgeren kan klage over visitering til ressourceforløb, ydelser og tilbud under forløbet.

3. LAB § 68a:

Stk.2 angiver personkredsen for de borgere der ikke skal i et rehabiliteringsforløb, det skal være ”åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle deres arbejdsevne”.

Det er uklart, og savner præcisering ift. hvordan denne personkreds adskiller sig fra den nuværende personkreds ift. tildeling af førtidspension. Af Pensionslovens § 16 fremgår det:

”§ 16. Førtidspension kan tilkendes personer i alderen fra 18 år til folkepensionsalderen. Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension,

- 1) *at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og*
- 2) *at nedsættelsen er af et sådant omfang, at pågældende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde”*

4. LAS § 25a:

Det fremgår ikke hvilke konsekvenser det skal have, såfremt borgere ikke møder til mødet i Rehabiliteringsteamet.

Der er tale om borgere som har begrænsninger, og det forudses at nogle ikke møder op. Det er nødvendigt at få præciseret, hvorvidt teamet kan arbejde med sagen, hvis borgeren ikke møder frem. Det forudsættes at borgeren er korrekt indkaldt til mødet.

5. LAS § 25a:

Det fremgår ikke, hvilke konsekvenser det vil have, såfremt rehabiliteringsteamet ikke kan blive enige.

Da der er deltagelse fra flere forvaltninger samt regionen, vil der kunne opstå situationer med modstående opfattelser, hvad der kan/skal gøres. Der er brug en præcisering af kompetencefordeling i teamet, forretningsorden el. lign.

6. LAS § 25. Stk. 4. nr. 4:

Det fremgår at undervisningsområdet, i alle sager vedr. personer under 30 år, skal være repræsenteret.

Det bemærkes at dette langt fra vil være relevant i alle sager. Særligt vil det ikke være relevant for borgere, der allerede har en kompetencegivende uddannelse. Undervisningsområdet bør således kun deltage ad-hoc i alle sager uafhængigt af borgerens alder.

7. AKL § 68

a. AKL § 68, stk. 1, 1. pkt.:

”Personer, der er visiteret til ... modtager ressourceforløbsydelse.”

Det bør i lovtæksten præciseres fra hvilket tidspunkt pgl. modtager ressourceforløbsydelse.

b. AKL § 68, stk. 1, 2. pkt.:

”Personen har ret til ressourceforløbsydelse uden hensyn til egen formue og en eventuel ægtefælles indtægts- og formueforhold.”

Det bør beskrives hvorvidt en ressourceforløbsydelse påvirker en ægtefælles kontanthjælp.

8. AKL § 68 stk. 4:

Sygedagpenge modtagere der overgår til ressourceforløbsydelse modtager månedligt et beløb til den hidtidige ydelse.

- Sygedagpenge modtages ugevist og ressourceforløbsydelse modtages månedsvist. Omregningsfaktoren bør nævnes i lovbemærkningerne.

- Sygedagpenge lovens § 78 bør justeres således, at kravet om regres i mod en arbejdsgiver kan fastholdes også i perioden med ressourceforløbsydelse.

9. Sygedagpengelovens § 7 stk. 6.

Det fremgår af denne, at sygemeldte fleksjobbere som under sygeforløbet mister deres job, overgår til ledighedsydelse fra denne dato. De vil ofte stadig være uarbejdsdygtige.

Det bemærkes til dette, at kommunerne dermed mister de muligheder der er, for indsatser over for den sygemeldte i sygedagpengeregi (Sygedagpengeloven).

10. Lov om social pension § 17, stk. 2, § 18

Det fremgår af denne at alle sager om førtidspension skal forelægges rehabiliteringsteamet.

Der bør være mulighed for mere smidig sagsgang (f.eks. formandsafgørelse) i forhold til at træffe afgørelser om førtidspension når:

- Borgeren ønsker en afgørelse på det foreliggende grundlag,
- Sager hvor det er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres (Terminal syge mm)

11. Lov om social service § 100

Konsekvenser af for meget udbetalt til merudgifter fremgår ikke.

Det bør fremgå hvilke konsekvenser det skal have såfremt det udbetalt viser sig enten at være for lidt eller for meget i forhold til de faktisk dokumenterede udgifter.

BILAG 2

NOTAT

ODENSE KOMMUNE

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

Socialcentret
Projekt- og Planenheden

Tolderlundsvej 3 B, 1.
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 63755624
Fax 63755725
E-mail socialcentret@odense.dk

Høringssvar til Reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud mv.

Afsnit III a Rehabiliteringsteam m.v.

Kapitel 3 a § 25 a.

Opgaver, formål og sammensætning af rehabiliteringsteam

Odense Kommune vurderer umiddelbart at et tværfagligt rehabiliteringsteam er et positivt tiltag, som kan virke gunstigt i forhold til at få en koordineret og helhedsorienteret plan for borgeren.

Kun en mindre del af de borgere, der er omfattet af reformen, modtager i dag ydelser under Serviceloven. Det synes derfor ikke balanceret, at en repræsentant fra det sociale område skal være repræsenteret i alle rehabiliteringsteams. Repræsentation kunne i stedet bero på en vurdering fra den gennemgående sagsbehandler.

Endvidere kan der forekomme tilfælde, hvor der ikke synes at være behov for en kommunal sundhedskompetence, fordi sundhedskompetencen er til stede ved den Regionale Sundhedskoordinator. Igen kunne det med fordel være den gennemgående sagsbehandler, der vurderer hvilke og hvor mange kompetencer, der skal være repræsenteret i det rehabiliterende team.

Kapitel 3 b § 25b.

Samarbejde mellem kommunen og regionen om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering

DATO

20. september 2012

REF.

NIEL

JOURNAL NR.

2012/149177 006

ÅBNINGSTIDER:

Mandag - torsdag 10.00 - 13.00
Torsdag tillige 15.00 - 17.30
Fredag 10.00 - 13.00

TELEFONTIDER:

Mandag - onsdag 9.00 - 15.00
Torsdag 9.00 - 17.30
Fredag 9.00 - 13.00

Odense Kommune betragter det som positivt, at reformen har til hensigt at forbedre koordination og samarbejde imellem det regionale sundhedsvæsen og de kommunale indsatser overfor borgere i målgruppen.

Det er væsentligt for den samlede funktion, at sundhedskoordinator og klinisk enhed har kendskab til den sociale lovgivning samt erfaring med kommunalt samarbejde.

Det er vigtigt, at der stilles klare krav til sundhedskoordinator og klinisk enhed om, at de skal kunne levere de nødvendige sundhedsfaglige kvalifikationer til bl.a. vurdering af lægelige oplysninger, herunder sygdommens indflydelse på og særlige krav til et evt. ressourceforløb. Endvidere skal sundhedskoordinator kunne vurdere behovet for at rekvirere yderligere lægeoplysninger fra samme eller andre specialer. Endelig skal sundhedskoordinator og klinisk enhed have tilstrækkelig viden om sundhedssystemet, gennemslagskraft og accept blandt behandlende læger for at kunne sikre den nødvendige koordinering.

Det vil dog altid være forbundet med en styringsmæssig udfordring, når den myndighed, der får retten til at indstille/beslutte og rekvirere (regionen), ikke er ansvarlig for overholdelse af det budget, som betaler for rekvisitionen. I dette tilfælde har kommunerne budgetansvaret for ydelser og attester, mens regionen har indflydelse på, hvor mange attester, der skal indhentes og på indstillinger vedrørende Fleksjob, Førtidspension og ressourceforløb.

Selvom det fortsat er de budgetansvarlige i kommunerne, der træffer afgørelse i borgerens sag, vil Regionen få stor indflydelse på forløbets varighed og udfald, idet det vil være den kommende Kliniske enhed i Regionen, der beslutter, hvornår der skal indhentes speciallæge- og psykologerklæringer og, hvornår borgeren skal til yderligere udredning enten hos egen læge, speciallæge, psykolog eller hos den kliniske enhed.

Den uafhængighed, der opnås ved overflytning af lægefunktionen fra kommuner til Region, kan således blive på bekostning af kommunernes evne til at styre udgifterne til attester, til Sundhedskoordinator (i dag sociallæge/lægekonsulent), Klinisk funktion og i ikke mindst Førtidspension/Sygedagpenge.

Det foreslås at større kommuner gives mulighed for at bevare sundhedskoordinatorfunktionen, svarende til den fungerende ordning i Odense Kommune. Overførsel af den sociallægelige opgave fra kommuner til Region bidrager til en vis usikkerhed om hvorvidt den sociallægelige kompetence er til stede i Regionen og om hvor vidt Regionen har samme stærke incitament til at arbejde på at få borgeren rehabiliteret til selvforsørgelse hurtigst muligt.

§ 25 c.

Ved fastsættelse af pris for kommunernes køb af ydelser - Sundhedskoordinator og Klinisk funktion - bør der tages hensyn til at prisen ikke overstiger omkostningerne ved at levere ydelsen. Der bør således stilles krav til at der fastsættes en omkostningsbestemt takst og at der aftales hvilke elementer der kan indregnes i taksten.

Ordningen med sundhedskoordinator og klinisk funktion bør gøres mere fleksibel, således at region og kommune kan aftale forskellige modeller (kommunal, regional eller mellemkommunal). Endelig bør sikres at den givne ordning ikke forhøjer kommunernes udgifter.

§ 25 e.

Kommunen kan alene rekvirere lægeattester fra den praktiserende læge og speciallægeattester fra den kliniske funktion.

Det synes ikke hensigtsmæssigt, at al information om de helbredsmæssige forhold alene skal ske via almen praktiserende læge eller ved speciallægeerklæringer. Borgerne er ofte i behandling hos privatpraktiserende speciallæger eller hospitaler/ambulatorier. Der vil derfor være behov for, at der også kan indhentes kopi af journaloplysninger fra såvel hospitaler som privatpraktiserende speciallæger, ligesom statusattester kan være nyttige.

Almen praktiserende læge vil endvidere ikke altid være i besiddelse af de seneste oplysninger om borgerens udrednings- og behandlingsforløb ved privatpraktiserende speciallæger eller hospitaler/ambulatorier, idet der først fremsendes oplysninger herom til almen praktiserende læge, når udrednings- og behandlingsforløb afsluttes. Dertil fremsendes oplysningerne kun, såfremt borgeren giver sin tilladelse hertil, med mindre behandlingsforløbet skal fortsætte ved almen praktiserende læge.

Tilsvarende forhold vil være gældende for den speciallæge, der rekvireres til at udfærdige speciallægeerklæring, men mindre speciallægen i forvejen kender borgeren fra speciallægepraksis eller hospital/ambulatorium. I sidstnævnte tilfælde, vurderes det, at en statusattest fra behandlende speciallæge oftest ville være tilstrækkelig til belysning af borgerens helbredsforhold.

Der er endvidere lagt op til, at almen praktiserende læges vurdering skal ske på baggrund af en konsultation. Odense Kommune vurderer, at det i en række tilfælde formodentlig ville være tilstrækkeligt at rekvirere en statusattest.

Det er Odense Kommunes erfaring, at almen praktiserende læge, privatpraktiserende speciallæge og speciallæge ved hospital/ambulatorium ikke altid har fokus på borgerens ressourcer og dermed beskæftigelsesmuligheder. Der skal derfor stilles meget specifikke krav til de attestudstedende læger i deres beskrivelse af borgerne i lægeattesterne. Dertil bør de attestudstedende læger være opmærksomme på, at det ikke altid udelukkende er de helbredsmæssige forhold, der udgør en begrænsning for beskæftigelse, ligesom en afgørelse

om f.eks. fleksjob og førtidspension kun sjældent kan vurderes alene på de lægelige udtalelser.

De nævnte ændringer vedrørende attester kan påføre kommunerne øgede udgifter til attester, idet det er op til den kliniske funktion at vurdere, hvorvidt en attest er påkrævet. Den kliniske funktion er uden budgetansvar og kan rekvirerer speciallægeattester og henvise borgere til undersøgelser hos sig selv på Kommunens regning. Dette forekommer uhensigtsmæssigt set fra et økonomistyringsperspektiv.

Odense Kommune har et socialmedicinsk afsnit, som er godkendt af Sundhedsstyrelsen til at uddanne speciallæger i samfundsmedicin. Socialmedicinsk afsnit i Odense Kommune sælger i dag ydelser til øvrige mindre kommuner på Fyn. Odense Kommune så gerne, at reformen tillod større kommunale Socialmedicinske enheder, hvor der kunne garanteres et fagligt niveau for den samfundsmedicinske lægegering og hvor incitamentet til at effektivisere og minimere omkostningerne i forbindelse med brug af lægeydelser blev bevaret og bestemt af kommunen, som betaler udgiften. Større kommuner kunne således med fordel sælge ydelsen til de mindre kommuner, som i dag. Dette ville bidrage til reel konkurrence på det marked, hvor regionen ellers ville være eneleverandør af ydelser.

Kommunerne har – sammenlignet med regionerne - størst økonomisk incitament til at borgerne rehabiliteres til beskæftigelse og til at borgerne modtager de indsatser med størst effekt på beskæftigelsesevnen. Det synes derfor uhensigtsmæssigt at overflytte så relativt stort indflydelse fra Kommune til Region.

Odense kommune anerkender den fordel, der opstår som følge af den direkte koordination mellem det regionale Sundhedssystem og kommunen via sundhedskoordinatorerne.

BILAG 3

Høringssvar om det kommunale kontrolaspekt i forbindelse med nye regler for førtidspension og fleksjob mv.

I forbindelse med at lovforslaget, der udmønter aftalen om en reform af førtidspension og fleksjob, er i høring, har Kontrol- og regresfunktionen i samarbejde med Pensionsafsnittet i Odense Kommune en række bemærkninger af både generel karakter samt mere direkte og konkret i relation til *kontrolaspektet*.

Notatet skal desuden ses i lyset af, hvor vigtigt det er, at undgå snyd med sociale ydelser. Det er en væsentlig økonomisk og samfundsmæssig opgave at hindre misbrug, da det tager penge fra andre, der har større behov. Alle borgere har en fælles interesse i, at der ikke snydes med sociale ydelser.

Bemærkningerne er samlet i følgende 8 overskrifter:

1. Om arbejdsindtægter samtidig med førtidspension
2. Perspektiver i rehabiliteringsteam
3. Jævnlig revidering af alle sager om førtidspension
4. Økonomisk incitament til at blive på arbejdsmarkedet
5. Borgere med udenlandsk baggrund uden for EU mv.
6. Kriminalitet og udslusning fra fængsel
7. Mere uhindret strøm af informationer mellem kommune, politi og SKAT samt større klarhed og ens forståelse af mulighederne for at samarbejde
8. Muligheder for understøttende observationer

Ad. 1. Om arbejdsindtægter samtidig med førtidspension

Som reglerne for førtidspension har været udformet de seneste mange år, er der helt generelt nogle vanskelige rammer for en effektiv kontrolindsats i kommunerne. Det skyldes bl.a., at der er meget vide og ofte ”svævende” grænser for, hvor meget en førtidspensionist kan arbejde og have indtægter (fx op til ca. 137.000 kr. pr. år på den gamle ordning) ved siden af førtidspensionen.

Den faktiske virkning af reglerne i forhold til kontrolindsatsen i kommunen er, at førtidspensionister temmelig risikofrit kan arbejde langt ud over hensigten og grænserne i loven. Når en kontrolmedarbejder møder en førtidspensionist på arbejde, kan det være yderst vanskeligt at kontrollere, bevise eller sandsynliggøre, hvorvidt omfanget af arbejdsindtægten overstiger det tilladte. Der findes ikke noget effektivt kontrolinstrument.

I forhold til det kontrolmæssige aspekt vil det således være mere hensigtsmæssigt, hvis det bærende hensyn i reglerne om tilkendelse af førtidspension er, at borgeren vitterligt er så dårlig, at vedkommende ikke kan arbejde. Skulle det så senere vise sig, at førtidspensionisten kan arbejde, bør det ikke være

på en ordning med førtidspension, men i en anden kontekst og efter et andet regelsæt eksempelvis ordningen med fleksjob eller som frivilligt ulønnet arbejde.

Ad. 2. Perspektiver i rehabiliteringsteam

Med afsæt i ovenstående afsnit 1. kan der i relation til det kontrolmæssige aspekt bakkes op om tiltaget vedrørende rehabiliteringsteam. Et sådan team kan medvirke til at skabe rammer for bl.a. højere kvalitet og bedre tværfaglig koordinering i vurderingen af den enkelte borger med henblik på, at den enkelte så vidt muligt får fodfæste på arbejdsmarkedet. Således at der bevares et vist arbejdsincitament.

Ad. 3. Jævnlig revidering af alle sager om førtidspension

En førtidspension bør ikke være tilkendt for livstid og derved på forhånd udelukke alle muligheder for at udnytte chancer for bedring hos borgeren. Derfor bør reglerne for førtidspension indrettes, så alle tilkendelser af førtidspension tages op og revideres med faste intervaller fx hver 3-5 år. Antageligvis er det sådan, at nogle borgere på førtidspension ikke altid afprøver deres muligheder for arbejde helt legalt. Ved at vurdere pensionen med jævne mellemrum kan der åbnes op for en samtale, hvor der kan drøftes alternative muligheder fx fleksjob for at se, om der er sket en forbedring.

I tråd hermed kunne indføres en regel, at hvis en borger på førtidspension mødes i arbejde på kontrol-razziaer, så stoppes førtidspensionen anden gang man træffer vedkommende på arbejde under en kontrol-razzia (evt. klippekort).

Ad. 4. Økonomisk incitament til at blive på arbejdsmarkedet

Der bør skabes et økonomisk incitament for at blive på arbejdsmarkedet. Muligheden for at kunne supplere sin førtidspension med indtægter ved siden af bør således ikke helt fjernes. Der bør skabes model som giver et incitament for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, uden risiko for at miste retten til førtidspension, og uden risiko for at skulle starte forfra med afklaringsprocessen.

Ad. 5. Borgere med udenlandsk baggrund uden for EU mv.

Et konkret tiltag i forhold til udformning af reglerne, der kunne understøtte en mere effektiv kontrol, er mere ens regler for udrejse for førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere. Sidstnævnte kategori har mulighed for efter ansøgning og en nærmere vurdering at rejse på op til 5 ugers ferie og beholde retten til kontanthjælp. Førtidspensionister har langt friere rammer til at opholde sig i udlandet, og det er sværere at få konstateret, om reglerne for ophold i udlandet overtrædes eklatant. Kommunen skal i visse tilfælde vurdere på, om pensionisten har permanent eller midlertidigt ophold i udlandet. Mere objektive regler vil hjælpe kontrolmedarbejderen.

En særlig problemstilling er, at der i forhold til fx kontanthjælp ikke samtidig må ejes formue hos den borger, der modtager ydelsen. Det gælder også formue, der evt. befinder sig uden for Danmarks grænser. For førtidspension er det vigtigt for kommunen at få oplyst overskud af virksomhed eller uden-

landske renteindtægter mv. Der er i flere kommuner konkrete mistanker om, at modtagere af diverse sociale ydelser, der har udenlandsk baggrund ejer fast ejendom eller oppebærer diverse indtægter i det oprindelige hjemland.

I forbindelse med, at myndighedsopgaven vedrørende udbetaling af førtidspension pr. 1. marts 2013 overgår til Udbetaling Danmark foreslås det, at der i statslig regi oprettes en særlig *"Taskforce"* eller *"Rejsehold"*, der har som formål at afdække, dokumentere og bekæmpe omfanget af snyd med sociale ydelser relateres til forhold i modtagerens evt. hjemland. Et sådan team vil også kunne samarbejde med fx SKAT om at afdække og bekæmpe de metoder, der angiveligt anvendes til at transportere store pengesummer ud af Danmark på ulovlig vis.

Ad. 6. Kriminalitet og udslusning fra fængsel

I tråd med allerede eksisterende lovgivning samt forskellige projekter i kommunerne om "den gode løsladelse" fra fængsel, der bl.a. omfatter udarbejdelse af en handleplan for nogle løsladte afsonere, kunne der også i relation til det kontrolmæssige aspekt skabes mulighed for at anvende en tilgang, der meget prompte og direkte retter sig mod jobafklaring herunder en vurdering af borgerens samlede situation. Det kunne fx indebære, at førtidspension ikke fortsat anses for det rigtige, jf også ovenfor under afsnit 3. Hvis borgeren mod forventning ikke ønsker at medvirke herunder møde frem til indkaldte møder, vil de sociale ydelser kunne stoppes. På sigt kan den meget omgående og direkte orientering mod arbejdsmarkedet måske have en forbyggende effekt i forhold til at borgeren falder tilbage i misbrug, kriminalitet og ensomhed.

Ad 7. Mere uhindret strøm af informationer mellem kommune, politi og SKAT samt større klarhed og ens forståelse af mulighederne for at samarbejde

Som reglerne er udformet i dag, er der rent faktisk mange muligheder for at udveksle oplysninger i kontrolmæssig sammenhæng samt i forbindelse med kriminalitetsforebyggelse. Det er dog en væsentlig hæmsko, at forståelsen og fortolkningen af reglerne er forbundet med usikkerhed og er relativt uensartet rundt om i landet.

Et aktuelt eksempel, hvor fx en vejledningsindsats i samarbejde mellem kommuner og bl.a. Justitsministeriet kunne være fordelagtigt, er de forhold, der lejlighedsvist gør sig gældende i Vollsmose og lignende områder i andre kommuner.

Af hensyn til en helhedsmæssig indsats omkring kriminalitetsbekæmpelse hos politiet og kontrol af sociale ydelser hos kommunerne, bør der være de bedst tænkelige rammer for samarbejde herunder muligheder for en meget smidig udveksling af oplysninger, hvor der er behov og (sagligt) formål. Fortolkningen af hvad der sagligt må udveksles af oplysninger mellem politi, kommune og SKAT bør være meget bred, især når der er tale om bekæmpelse af ordensmæssige eller deciderede samfundsnedbrydende aktiviteter. Også i forhold til at bekæmpe snyd med udbetaling af sociale ydelser bør der være

meget vidtgående og effektive muligheder, da bedrageri med sociale ydelser er undergravende for samfundet på længere sigt.

Alle formålstjenlige oplysninger bør efter en saglig straks-vurdering kunne flyde hurtigt mellem politi og kommune. Derved sikrer man mest hensigtsmæssig og optimal udnyttelse af myndighedernes ressourcer i en fælles indsats til bekæmpelse af kriminalitet og socialt bedrageri.

Man kan forestille sig mange eksempler på fordele ved et udvidet samarbejde. For bare at berøre nogle ganske få kunne man forestille sig, at når politiet stopper biler eller motorcykler, så kunne der i nogle særlige tilfælde gives formueoplysninger videre til kommunen forstået på den måde, at politiet giver oplysninger om, hvem der kører og ejer bilen. Et andet eksempel kunne være, at politiet giver besked til kontrolgruppen i kommunen, når der fx beslaglægges formuer. Disse oplysninger videregives til den relevante ydelsesudbetalingsafdeling i kommunen, da oplysningerne evt. kan være afgørende for udbetaling af sociale ydelser. Og når politiet af forskellige grunde undrer sig over anmeldelse af tyveri af dyre smykker, så kan en videregivelse af oplysningerne til kommunen gøre, at kommunen kan stoppe for en bestemt ydelse, som borgeren slet ikke har ret til med en formue af denne størrelse mv.

Ad. 8. Muligheder for understøttende observationer

Et virkeligt radikalt tiltag i forhold til at kunne gøre noget effektivt ved et seriøst problem med socialt bedrageri, ville være mulighed for at kommuner kan ansatte medarbejdere, der inden for nogle bestemte i lovgivningen angivne rammer, kan foretage systematiske observationer af borgere, når der er en klar og underbygget mistanke om snyd.

Forhindringen for kommunernes kontrolgrupper i dag gældende regler og fortolkningen, hvorefter kommuner ikke må foretage systematiske observationer af borgere. Det er fordi, det *ikke anses for proportionalt* i forhold til målet, nemlig at afsløre snyd, stoppe ydelser og kræve tilbagebetaling. Dette hensyn og denne forvaltningsretlige vurdering står i vejen for en mere effektiv kontrolindsats.

Men det handler om snyd med kroner og øre i en virkelighed, hvor de offentlige kasser har begrænsede midler. I alle andre sammenhænge i samfundet ser man med alvor på borgeres tyveri eller bedrageri mv. af eksempelvis 10.000 kr., 50.000 kr. eller 100.000 kr. om året. Når det er de offentlige kasser, det går ud over bør der være den samme alvorlige indstilling til at kunne håndtere problemet lige såvel som det bør afspejles i de midler, der kan tages i anvendelse for at bekæmpe det.

Det er stødende for opfattelsen af retfærdighed og undergravende for velfærdssamfundet på lang sigt, hvis fx en førtidspensionist, der angiveligt skulle være i meget dårlig fysisk forfatning, kan udføre alle mulige fysisk krævende aktiviteter i det offentlige rum. Mange borgere tager også meget afslappet på at få sociale ydelser som var man enlig forsørger, men ikke reelt er det. Hvis kommunerne rent faktisk skal have en bedre mulighed for at løfte disse sager og bevise eller sandsynliggøre snyd, så bør der inden for nogle givne rammebetingelser kunne observeres ved fx børnehaver, skoler, daglig-

varebutikker, bopæl, parkeringspladser osv. Der kan også være tale om observationer af såkaldte ”fædrehoteller”, hvor faderen har sin fiktive adresse, men reelt bor hos moderen, der modtager fordelagtig ydelse som enlig. Endelig bør observationer i lufthavne opprioriteres for at afsløre rejsemønstre, der skal dække over socialt bedrageri, udførsel af store pengesummer mv.

Parkinsonforeningens høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og flere andre love, september 2012

Parkinsonforeningen er overordnet meget uenig i den grundlæggende tese i lovforslaget, nemlig at fleksjobbere gennem økonomiske incitamenter kan motiveres til at arbejde flere timer om ugen. Den indbyggede motivationsfaktor i form af at man får en højere løn jo flere timer man arbejder er et udtryk herfor. Fleksjobbere er jo netop vurderet til at have en varig arbejdsevnenedsættelse og for mennesker, der er ramt af progredierende lidelser, som parkinsonramte er, bliver det nærmest absurd at forestille sig at man gennem økonomiske incitamenter kan motiveres til at arbejde mere i takt med at arbejdsevnen forringes af en svær sygdom. Hele lovforslaget er gennemsyret af tiltag og bureaukrati, der skal opfange den eventuelt øgede arbejdsevne. Vi mener, at man hellere skulle skærpe visitationskriterierne og oplysningsforpligtelsen hvis man med lovforslaget ønsker at opfange de mennesker, som har en arbejdsevne som med tiden kan udvikles og forbedres.

Som lovforslaget ligger, er der stor risiko for, at usikkerheden om ens forsørgelsesgrundlag forværrer sygdomstegn og symptomer samt skubber flere over på førtidspension.

Parkinsonforeningen har tilsluttet sig kataloget med 14 ændringer fra en række fagforbund, foreninger og handicaporganisationer. Herværende høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og flere andre love koncentrerer sig derfor udelukkende om nedenstående udvalgte paragraffer.

Lov om social pension § 16 stk. 2:

Personer under 40 år skal som udgangspunkt ikke have tilkendt førtidspension. Personer, som sandsynligvis vil ende på førtidspension hvis ikke der ydes en særlig indsats – dvs. personer med komplekse problemstillinger – skal i stedet have et individuelt tilrettelagt ressourceforløb. Målgruppen er personer med komplekse problemstillinger, dvs. både af social, psykologisk, helbredsmæssig og uddannelsesmæssig karakter. De personer under 40 år, som fortsat kan tilkendes førtidspension uden et ressourceforløb, er de som er "så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er formålsløst at udvikle arbejdsevnen".

Personer over 40 år kan fortsat få tilkendt førtidspension, men skal som udgangspunkt også have ét ressourceforløb, med mindre det er "åbenbart formålsløst at udvikle arbejdsevnen gennem et ressourceforløb."

Parkinsonforeningens kommentar hertil:

Lovteksten, bilagene eller forarbejder, spørgsmål og svar til loven, må præcisere, hvad det er for grupper, der kan undtages fra ressourceforløb og få tilkendt førtidspension direkte.

Parkinsonramte vil i de fleste tilfælde ikke tilhøre målgruppen for ressourceforløbene. Parkinsonforeningen mener, at det skal præciseres, at personer, hvis arbejdsevne udelukkende er forringet som følge af en neurodegenerativ progredierende sygdom, tilhører den gruppe, både under og over 40 år, som kan tilkendes førtidspension direkte.

Det vil være at opbygge og fastholde et unødvendigt bureaukrati at udvikle ressourceforløb for parkinsonramte.

Lov om lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 70b:

Fastholdelsesfleksjob kan først komme på tale når fleksjobberen har været ansat på arbejdspladsen i mindst 12 måneder under overenskomstens sociale kapitler / på særlige vilkår. Dette krav gælder ikke hvis det er åbenbart formålsløst fordi den ansatte fx har været udsat for en alvorlig arbejdsskade eller pludselig og alvorlig sygdom.

Parkinsonforeningens kommentar hertil:

Også her mener vi i Parkinsonforeningen, at det er vigtigt at få præciseret, hvem der tilhører den gruppe omfattet af § 70 b, stk. 4, som ikke først skal være ansat 12 måneder på hidtidig arbejdsplads under de sociale kapitler / på særlige vilkår. Det er "åbenbart formålsløst" for parkinsonramte og andre med en neurodegenerativ progredierende sygdom, først at skulle ansættes under de sociale kapitler / på særlige vilkår.

Der er i dag forholdsmæssigt mange parkinsonramte på fleksjob. Langt de fleste er i fastholdelsesfleksjob fordi Parkinsonisme ofte rammer personer, som er i en aldersgruppe hvor de har opnået særlige kompetencer og færdigheder i forhold til nuværende arbejde, og fordi Parkinsons sygdom er fremadskridende, hvilket betyder at arbejdsevnen gradvist forringes, men kan udnyttes med skånehensyn indenfor arbejdsområder, som beherskes i forvejen.

Parkinsonramte er ofte påvirket kognitivt, dvs. sårbare overfor stress, overfor situationer med mange bolde i luften, i forhold til indlærings- og omstillingsevne mv., hvorfor arbejdsevnen vil blive yderligere forringet ved at skulle lære et helt nyt arbejdsområde, nye funktioner og nye kolleger at kende. Derfor vil parkinsonramtes arbejdsevne være mindre i et nyt fleksjob end i et fastholdelsesfleksjob. I fastholdelsesfleksjobbene er der ofte tale om "perfect match" mellem arbejdsplads og medarbejder, men det er meget svært at forestille sig parkinsonramte skifte arbejdsplads. Alternativet kan meget vel blive førtidspension.

§70 b. stk. 3 Skriftlig aftale om sociale kapitler/særlige vilkår

Parkinson sygdom diagnosticeres ofte først et par år efter de første symptomer har vist sig. Arbejdspladsen har derfor ofte allerede gennem en længere periode forsøgt at tilpasse arbejdsopgaverne til den ramte. Det bør præciseres hvornår de 12 måneder tæller fra – hvis arbejdspladsen eksempelvis allerede har forsøgt en omplacering eller lignende, som er aftalt skrifteligt.

Tillige er det uklart om de 12 måneder skal ligge før eller efter en eventuel arbejdsprøvning. Hvis den ramtes berettigelse til fleksjob skal afgøres ved en arbejdsprøvning og denne viser, at den ramte er

berettiget til fleksjobbet, kan personen så komme tilbage til hidtidig arbejdsplads og skal de 12 måneder komme herefter?

Konsekvenser for samlede udbud af fleksjob

Der ligger i lovforslaget ingen forpligtelse hos arbejdsgiveren til at fastholde den ramte under de sociale kapitler / på særlige vilkår, så vi frygter at mange arbejdsgivere ikke vil afholde en fuld lønudgift i yderligere 12 måneder til en person med nedsat arbejdsevne.

Dertil mangler der i lovforslaget incitamenter for arbejdsgiverne til at oprette fleksjob. Hvis arbejdspladsen ikke kan få "perfect match" i form af den parkinsonramte, som har særlige kompetencer i forhold til jobbet, vil arbejdsgiveren så overhovedet byde fleksjobbet ud?

Parkinsonforeningen forudser, at disse nye bestemmelser vil betyde et mindre totalt udbud af fleksjob.

Serviceovens § 100

De faste ydelsestrin afskaffes og merudgifterne udmåles i stedet på baggrund af de sandsynliggjorte merudgifter og der rundes op til hele 100 kr. Bagatelgrænsen bevares, men reguleres fremover med satsreguleringsprocenten.

Parkinsonforeningens kommentar hertil:

Parkinsonforeningen finder for det første, at denne forringelse af en bestemmelse i Serviceloven slet ikke bør optræde i en reform af førtidspension og fleksjob.

Parkinsonforeningen finder for det andet, at parkinsonramte vil blive hårdt ramt, for det første økonomisk, men også i forhold til de detaljerede beregninger, som aftalen kræver, og som er en belastende bureaukratisering for parkinsonramte.

Mette Holst

Kirsten Hoff

Direktør

Socialrådgiver

Hanne Agersnap

Marie Lenstrup

Medlem af Forretningsudvalget

Bestyrelsesmedlem i Kreds Storstrømmen

Danske Handicaporganisationer
Att. Malene Eskildsen
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre

Formanden

11. september 2012

Vedr. Førtidspensions- og fleksjobreform

PTU har ved gennemlæsning af lovforslagene med bemærkninger ikke kunnet undgå at hæfte sig ved en slående modsætning mellem de gode hensigter bag lovforslagene og den arbejdsmarkeds-mæssige virkelighed, hvori forslagene skal realiseres.

På den måde er timingen utrolig dårlig valgt.

Med en gruppe af ikke-handicappede ledige på ca. 160.000 er det vanskeligt at forestille sig, at principperne bag reformen, jf. bemærkningen side 34, skal have nogen gang på jorden, herunder,

- flest mulig i arbejde og selvforsørgelse
- flest mulig på det ordinære arbejdsmarked uden offentlig støtte
- færre på førtidspension
- tilskud til fleksjob omlægges, således at personer med ringe arbejdsevne kan komme i arbejde

Det skriver regeringen skønt den bedre end nogen anden ved, hvor svært det er at skabe vækst og øget beskæftigelse, hvor mange dagpengemodtagere, som er tæt på at falde for grænsen for modtagelse af dagpenge, og at en større og helt ny undersøgelse viser, at danske arbejdsgivere har taget klar afstand fra at ansætte folk i fleksjob under 5 - 6 timer om ugen, fordi de simpelthen ikke kan finde meningsfuld beskæftigelse til medarbejdere ved så ringe tilknytning til virksomheden. Hertil kommer at der er ca. 17.000 fleksjobvisiterede på ledighedsydelse, som leder efter arbejde.

PTU er for så vidt meget enig i regeringen og forligspartierne i, at der er et påtrængende behov for at gøre det danske arbejdsmarked meget mere åbent, inkluderende og tilgængeligt for mennesker med handicap, end det nu er og at bruge Handicapkonventionens bestemmelser som mål for en sådan arbejdsmarkedsreform, men det er jo desværre ikke det man har gjort med de lovforslag, man har sendt i høring.

En reel inklusion af mennesker med handicap på arbejdsmarkedet strander jo ikke på, at vore medlemmer ikke gerne vil arbejde, men navnlig på to grundlæggende barrierer:

- for ringe skolegang og uddannelse
- for lidt tilgængelighed til både arbejdspladser og transportmidler, og her drejer det sig om tilgængelighed i vid forstand, dels fysisk i forhold til omgivelserne, og dels med hensyn til både information og kommunikation

De fremsatte forslag forholder sig overhovedet ikke til disse basale forudsætninger. Også af den grund er reformens prognose ikke god, uanset at man iværksætter mange foranstaltninger, er udsigten til, at de vil resultere i bedre beskæftigelse for målgruppen, desværre ikke god. Der er grund til at befrygte, at det, der investeres i reformen, kommer til at stå i misforhold til udbyttet, og at en meget stor del af de mennesker, der nu kommer i ressourceforløb, efter megen aktivitet alligevel ikke kommer i job, men ad omveje igen parkeres på en form for passiv forsøgelse.

1. Forholdet til Handicapkonventionen

FN's konvention om de rettigheder, mennesker med handicap har, er jo ratificeret af Danmark og en del af vore internationale forpligtelser. Konventionen skal selvsagt overholdes også ved en reform som den, der nu er i høring.

Blandt vore grundlæggende rettigheder, som der er god grund til at sætte fokus på i denne forbindelse skal følgende fremhæves:

- Lige muligheder (også på arbejdsmarkedet), effektiv deltagelse og inklusion i (alle dele af) samfundslivet, tilgængelighed og ingen diskrimination, jf. art. 3, 5 og 9.
- Ret til livslang uddannelse, jf. art. 24.
- Ret til at tjene til livets ophold ved beskæftigelse som vi frit kan vælge "på et arbejdsmarked og i et arbejdsmiljø, der er åbent, inkluderende og tilgængeligt", jf. art. 27.

Uanset reformens gode hensigter er det både beklageligt og kritisabelt, at lovforslagene ikke direkte forholder sig til, hvordan lovgivningsmagten ser Handicapkonventionens forpligtelser opfyldt med det som er reformens mål og midler. Denne undladelsessynd er meget værre her end i mange andre tilfælde, fordi mennesker med handicap er selve hovedmålgruppen.

PTU må derfor efterlyse en nærmere redegørelse for reformens forhold til Handicapkonventionen og en erkendelse af, at det danske arbejdsmarked kun i meget ringe grad er åbent, rummeligt, inkluderende og tilgængeligt for mennesker med handicap.

Ethvert land får det antal førtidspensionister, som dets arbejdsmarked ekskluderer. Antallet af førtidspensionister er dermed i meget vidt omfang en funktion af samfundets forsømmelse af at inkludere mennesker med mange forskellige former for funktionsnedsættelse.

Det er ikke handicapbevægelsens medlemmer, der ikke vil arbejde, men samfundet som hidtil ikke har gjort nok for at gøre dette muligt. I virkeligheden forholder det sig sådan, at der hidtil ikke er kommet ret mange flere mennesker med handicap i arbejde end dem, der har inkluderet sig selv.

2. Andre bemærkninger til lovforslagene

Der er, når de foran anførte mere principielle bemærkninger er anført, også en række gode forslag i reformen.

Rehabiliteringsteams og ressourceforløb er hver for sig gode og konstruktive tiltag, som indeholder mulighed for at gavne mange, særligt hvis de administreres rigtigt i en ægte og åben dialog med borgeren. Borgeren skal ikke bare høres rent formelt, men inddrages i hele processen, således at hans/hendes egne ønsker også respekteres. Uden god motivering kommer der ikke nogen i job.

Brug af mentorer er også en god idé, men der står ikke ret meget om, hvor mentorerne skal komme fra. PTU skal pege på, at det er vigtigt, at mentorerne har uddannelse og kompetence, så de kan klare opgaverne. En mentor skal også være en god rollemodel.

Borgeren må meget gerne kunne genkende sig selv i sin mentor. Mennesker med handicap vil derfor kunne være egnede mentorer. Kommunerne bør derfor være åbne for at rekruttere egnede mennesker med handicap som mentorer, give dem uddannelse og dermed på en gang skabe jobs og fremme rehabilitering af andre mennesker med handicap.

Der bliver tale om et stort og ganske bureaukratisk system fordelt på samtlige landets kommuner, hvilket i sig selv altid kan give anledning til nogen bekymring, navnlig når mange af reglerne indeholder vanskelige skøn.

Der er ikke ret mange bestemmelser om de forskellige tilbuds materielle indhold og kvalitet, men rigtig mange regler om procedurer, processer og formalia. Der hvor forenkling er mulig, bør der gøres en indsats for at skabe mere klare og simple regler både af hensyn til borgerne og til kommunernes forvaltning af reglerne.

Der er et stort behov for at indføre og beskrive kvalitetsstandarder, som kommunernes tilbud skal leve op til. Sådanne standarder efterlyses.

Et andet vigtigt aspekt i reformen, som ikke ses at have fået megen opmærksomhed er borgernes retssikkerhed og klagemuligheder. Bemærkninger, der er klare, og som giver god vejledning til borgerne efterlyses. Der er behov for retsgarantier, når det drejer sig om menneskers grundlæggende rettigheder som forsørgelse og arbejde.

Umiddelbart virker det måske nærliggende at reformen tillægger de kommunale jobcentre en samlende funktion i forhold til rehabiliteringsteams. Hvem skal ellers tage opgaven op. Vi må desværre fra handicaporganisationernes side pege på, at den viden, som jobcentre har om

de forskellige former for handicap og disse gruppers behov er meget ringe, også selvom det er en såkaldt nøglemedarbejder på handicapområdet. Det er ikke ret godt, når vi taler om mennesker med fysiske funktionsnedsættelser som syns-, høre- og bevægelseshandicappede, men langt værre, når det drejer sig om hjerneskader, mentale handicap og psykiske lidelser. Hvis det skal komme til at fungere, bør der iværksættes en grundig undervisnings- og informationskampagne for alle landets jobcentre, idet man må minde om, at DH har 32 medlemsorganisationer og at antallet af handicapgrupper er en del større uden at tage de mest sjældne med.

Ressourceforløb er som indledningsvist sagt en god idé, og det er også rigtigt, at de ikke må vare længere end nødvendigt, men det omtales tillige, at man kan få flere ressourceforløb af op til 5 års varighed efter hinanden. Kan det dog være rigtigt at lade en borger leve 10 og eventuelt 15 år, uden at man er nået til en afklaring.

Det virker skræmmende. Vel er udvikling af arbejdsevne en proces, der kan tage tid, men så lange tidsrum bør ikke forekomme, medmindre borgeren selv samtykker heri. Et krav om samtykke bør kræves efter 5 år.

Det er i det hele taget vigtigt, at man som udgangspunkt søger at opnå informeret samtykke fra borgeren til alle led i rehabiliteringsprocessen.

Det er en god metode til sikring af borgerens aktive medvirken.

Når borgeren får et tilbud undervejs i rehabiliteringsprocessen bør der altid være tale om et reelt valg mellem flere muligheder.

Rehabiliteringsteamet bør udover de sagkyndige fra henholdsvis jobcenter, social-, sundheds- og undervisningsafdelinger i kommunen også tiltrædes af en jurist for at sikre, at forvaltningsloven og andre regler for god sagsbehandling overholdes.

Man vil uundgåeligt i mange tilfælde, ikke mindst blandt borgere med psykiske vanskeligheder opleve, at de er så syge, at de ikke umiddelbart er i stand til at gå i gang hverken med undervisning eller jobtræning.

Sygdom og genoptræning må og bør altid have første prioritet, således at behandling går forud for alle andre rehabiliteringsforanstaltninger, herunder revalidering. Dette må gælde for psykiske lidelser, hjerneskader såvel som for fysisk genoptræning.

Det fremgår ikke helt klart hvilke tilbud, der gives til de borgere, der ikke får et ressourceforløb tilbudt. Dette bedes der redegjort nærmere for. Man kan jo spørge om, hvorfor ikke alle - bortset fra de helt åbenbart klart uarbejdsdygtige - får et ressourceforløb, når nu lovgiver har besluttet, at det er vejen til arbejdsmarkedet?

Samspelet mellem retten til udredning og iværksættelse af ressourceforløb er heller ikke klart belyst i bemærkningerne.

Det bør være en rettighed for borgeren, at borgeren undervejs i et ressourceforløb skal kunne rekvirere en ekspertvurdering udefra, f.eks. fra en uafhængig socialrådgiver, speciallæge eller handicaporganisation. Pengene bør i den forstand følge borgeren, når denne fremsætter en begrundet begæring om at få en second opinion.

Med venlig hilsen

H. Kallehauge

Flemming Frandsen

Fra: Svend Rønnov Jacobsen [svend.jacobsen@randers.dk]

Sendt: 18. oktober 2012 10:58

Til: Flemming Frandsen

Emne: Høringssvar - § 70 e i forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Att. Flemming Frandsen

Njalsgade 72 c

2300 København S

Ad. Høring vedrørende forslag til fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår i fleksjob, jf. § 70 e i forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love.

I forslag til § 70 e i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skrives i stk. 1, 2. pkt.: "Lønnen suppleres med et fleksløntilskud, der reguleres på baggrund af lønindtægten og udbetales af jobcenteret til den ansatte, jf. § 70 f."

Hvor der her skrives "jobcenteret" skrives i § 70 f, stk. 1 "Kommunen".

Det må antages, at dette fleksløntilskud skal betragtes som en (delvis) forsørgelsesydelse, der i øvrigt skattemæssigt behandles som a-indkomst. Er denne antagelse korrekt, synes det at henlægge såvel bevilling som udbetaling til jobcenteret, at være i strid med bestemmelserne i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, idet det heri er bestemt, at jobcentrene ikke må træffe afgørelse om samt udbetale forsørgelsesysdelser.

KL har i høringssvar af 24. september (side 7) foreslået en ophævelse af reglerne om, hvilke opgaver som skal placeres i jobcenteret. Det må antages, at nærværende forslag til § 70 e kan give KL anledning til at gentage denne anbefaling.

I forhold til revalideringsydelse har lovgivningen været så uklar, at endog spørgsmålet om myndighed til afgørelse om revalideringsydelse har været henvist til afklaring i Ankestyrelsen. Med det resultat, at jobcenteret ikke har kompetence til at afgøre spørgsmålet om ret til revalideringsydelse under et revalideringsforløb – bevilget af jobcenteret. Afgørelsen er offentliggjort som principafgørelse 76-12.

Med den foreliggende formulering i h.h.v. § 70 e og § 70 f (jobcenteret/kommunen) bliver der formentlig også her grobund for en sådan usikkerhed om forståelse af regelsættet, at Ankestyrelsen igen må træde til med en principiel afgørelse. Som udgangspunkt må det dog antages, at principafgørelse 76-12 analogt kan anvendes i forhold til fleksjob. Der skrives blandt andet i principafgørelsen: "Der er ikke hjemmel til at give jobcentret kompetence til at træffe afgørelse på området, ud over hvad der er specifikt hjemmel til i § 7, nr. 1 – nr. 9, det vil sige forhold som vedrører den beskæftigelsesmæssige indsats for at få iværksat revalidering." (Der er tale om § 7 i bekendtgørelse nr. 1277 af 14. december 2011 om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats).

På baggrund af erfaringerne siden 1. januar 2007 er det Randers Kommunes opfattelse, at der, som KL anbefaler, er god grund til at ophæve reglerne om, hvilke opgaver der må varetages i jobcenteret. Indtil denne anbefaling eventuelt anbefales, vil det være ønskeligt med en sådan konsekvens i lovgivningen, at det entydigt er fastlagt, hvor kompetencen til at bevilge og udbetale forsørgelsesysdelser skal ligge.

Venlig hilsen

Svend R. Jacobsen
Randers Kommune
Arbejdsmarkedsafdelingen
Laksetorvet
8900 Randers C

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

---

26. september 2012

Kontor: C6

J.nr.: 2012-6501-20

Høringssvar til høring om forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Rigsrevisionen har den 4. september 2012 modtaget Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings høringsskrivelse om forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet og har ingen kommentarer til lovforslaget.

Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 86 11 eller via e-mail på rr@rigsrevisionen.dk med anførelse af det i brevhovedet anførte journalnummer.

Med venlig hilsen

Tommy Vinther Hansen
Fuldmægtig

Kommentarer til DS til høringssvar på lovforslag (Reform af førtidspension og fleksjob)

Klinisk funktion, rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteam.

Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne fremover skal have adgang til rådgivning fra det regionale sundhedsvæsen via et struktureret samarbejde. Der skal i regionerne etableres en klinisk funktion, der er repræsenteret i de kommunale rehabiliteringsteam ved en sundhedskoordinator. Fremover kan kommunen søge lægefaglig rådgivning via borgerens praktiserende læge og via sundhedskoordinatoren. Speciallægeattester og lægefaglig rådgivning kan alene rekvireres fra klinisk funktion i sager om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.

Alle kommuner skal have et rehabiliteringsteam, der skal behandle alle sager, inden der kan træffes afgørelse om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension. Teamet skal være repræsenteret af medarbejdere fra beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet, UU (behandling af sager for borgere under 30 år) og sundhedskoordinator. Derudover deltager sagsbehandler og borger.

Borgere, der skal have deres sag behandlet i et rehabiliteringsteam, skal have en rehabiliteringsplan, der består af to dele – en forberedende del og en indsats del. Den forberedende del skal udarbejdes for alle. Praktiserende læge skal inddrages allerede i den forberedende del, idet han på baggrund af en konsultation skal vurdere borgerens helbredsmæssige situation i forhold til mulighederne for at arbejde/uddanne sig.

Kommentar:

Kommunen pålægges at afholde udgifter til såvel sundhedskoordinator, rådgivning og lægelige attester, som ydes af regionen. Det kan påføre kommunen en væsentlig merudgift på serviceudgiftsrammen, og i værste fald betyde, at en stor del af de afsatte midler vil blive brugt til at købe rådgivning i regionen. Det kan også berøre sager, der allerede er belyst lægeligt ved attester og lægeskøn. Disse sager kan risikere at blive belyst 2 eller flere gange, hvis sundhedskoordinator/klinisk funktion finder behov derfor, og resultatet kan blive modsatrettede, lægelige vurderinger. Det synes i øvrigt uklart, hvornår og i hvilket omfang kommunen alene skal bruge klinisk funktion – er det allerede i den forberedende del før sundhedskoordinator er på banen, eller er det i forlængelse af rehabiliteringsteamets behandling af og anbefalinger i sagen? Og hvor er muligheden for brug af VISO i disse komplekse sager. I dag har kommunen mulighed for at få gratis rådgivning og udredning ved VISO i særlige vanskelige sager. Det ville være beklageligt, hvis denne mulighed bortfalder, fordi kommunen alene kan indhente lægelig rådgivning ved egen læge, sundhedskoordinator og kliniks funktion.

En anden risiko er, at sagen trækker i langdrag grundet kapacitetsproblemer. Det være såvel manglende kapacitet hos sundhedskoordinator, på lægelig rådgivning eller ved de speciallæger, der skal udfærdige attester. I dag har kommunerne mulighed for at få en sag hurtigt afklaret ved brug af egne lægekonsulenter og ved indhentelse af attester ved speciallæger, hvor der ikke er lang ventetid.

Kravet om inddragelse af praktiserende læge kan ligeledes forsinke sagen og kan synes overflødig i sager, hvor der f.eks. allerede er udarbejdet vurderinger fra egen læge, eller hvor praktiserende læge ikke har kendskab til borgeren. Derudover er det centralt, at den praktiserende læge ser på ressourcer og udviklingsmuligheder hos borgeren frem for at sygemelde denne fra aktiviteter, som det i visse tilfælde ses i dag. Dette fokus rettet mod uddannelse og arbejdsmarked bør ligeledes være omdrejningspunkt i klinisk funktion og hos sundhedskoordinator.

At undgå ventetid og flaskehals vil således være en udfordring. For borgeren vil det være vigtigt, at sagen behandles hurtigt og indsats iværksættes, således at passivitet og usikkerhed om fremtiden undgås.

Det vil ligeledes være en udfordring for borgeren at møde op på rehabiliteringsteamet og deltage aktivt i drøftelserne om fremtidige muligheder. Der er typisk tale om meget svage borgere, der ikke er vant til og vil have vanskeligt ved at fremføre egne ønsker overfor en stor gruppe af fag- og myndighedspersoner. Derfor er det centralt, at der ikke på mødet opstår drøftelser om indsats, finansiering, snitflader m.v.. Dette kan undgås ved, at sagen har været drøftet i teamet, inden borgeren møder op, således at evt. uklarheder om muligheder for indsats, så vidt det er muligt, er afstemt.

Indsatsdel/plan/ressourceforløb

Det fremgår af lovforslaget, at indsatsdelen indeholder borgerens beskæftigelses- og uddannelsesmål og en plan for, hvilke indsatser fra de forskellige forvaltninger og myndigheder, der skal sættes i værk for at bringe borgeren tættere på arbejdsmarkedet via et ressourceforløb. Indsatsplanen udarbejdes af den koordinerende sagsbehandler på baggrund af de respektive forvaltningers beslutning om konkret indsats til borgeren. Beslutninger der er truffet på baggrund af rehabiliteringsteamets anbefalinger.

Kommentarer:

Rehabiliteringsteamet har ikke kompetence til at træffe afgørelser – det har de enkelte forvaltninger. Det betyder, at der fortsat er en udfordring i at løse de snitfladeproblemstillinger, der kan opstå ml. forskellige forvaltninger og lovgivninger – eksempelvis Serviceloven og Beskæftigelsesloven (hvem skal betale hvad, og hvem har ansvaret for hvad). Det betyder også, at teamet kan komme med en eller flere anbefalinger f.eks. bevilling af botræning, mentor eller hjemmevejleder, som der gives afslag på i de enkelte forvaltninger, hvorefter sagen må behandles i teamet på ny.

En løsning kunne være, at teamet får større kompetence til at træffe afgørelser om særlige indsatser, der er nødvendige for at bringe borgeren tættere på arbejdsmarkedet.

Der er i lovforslaget peget på en lang række indsatser, som kan indgå i et ressourceforløb - herunder fritidsaktiviteter og henvisning til fysioterapi og psykolog. Der er dog ikke samtidig givet lov hjemmel til finansiering af borgerens egenbetaling f.eks. ved behov for længerevarende psykologbehandling eller deltagelse i fritidsaktiviteter, hvilket kan vanskeliggøre borgerens deltagelse i de aftalte indsatser.

Visitering til fleksjob

Efter forslaget skal kommunen forelægge sager om visitation til fleksjob for rehabiliteringsteamet, inden der træffes afgørelse. Borgere, der kan arbejde f.eks. 2 timer ugentligt, kan visiteres til fleksjob, hvis der er mulighed for, at borgeren kan øge sin arbejdsindsats på et senere tidspunkt.

Kommentar:

Ved visitering til fleksjob skal rehabiliteringsteamet behandle sagen, før der kan træffes afgørelse. Det fremgår af side 113 i lovforslaget, at der skal udarbejdes en forberedende del jf. forslagets § 1 nr. 18, der skal forelægges rehabiliteringsteamet. Den forberedende del er alene beskrivende og dokumenterende og må ikke indeholde en indstilling. I forlængelse af rehabiliteringsteamets behandling af sagen og anbefaling af visitering til fleksjob, skal der udarbejdes en § 70a redegørelse, der er udbygning af den forberedende del. Denne skal også behandles i rehabiliteringsteamet. Der vil således - selv i oplagte fleksjobsager - blive tale om, at sagen skal forelægges rehabiliteringsteamet 2 gange, før der kan tages stilling til bevilling hos den myndighed, der har kompetencen dertil. Dette kan forsinke sagsbehandlingstiden, forlænge perioden på f.eks. sygedagpenge og øge risikoen for at borgeren mister sit forsørgelsesgrundlag. Det bør være tilstrækkeligt, at sagen har været forelagt rehabiliteringsteamet til udtalelse, før der kan træffes afgørelse om visitering til fleksjob.

Borgere med en meget begrænset arbejdsevne vil ifølge lovforslaget kunne visiteres til fleksjob. Som konsekvens heraf vil langt flere borgere fremover modtage ledighedsydelse. Disse sager skal revurderes årligt, hvilket kræver mange administrative ressourcer. Et forslag kunne være, at sagerne blev revurderet efter 2 ½ år svarende til forslaget om opfølgning i fleksjobsager.

Førtidspension

Det følger af lovforslaget, at tilkendelse af førtidspension til unge under 40 år som udgangspunkt ikke vil være muligt. Det er dog fortsat muligt at bevilge unge under 40 år førtidspension, hvis det er åbenbart, at de ingen arbejdsevne har (eks. udviklingshæmmede, svært hjerneskadede og borgere med alvorlig lidelse med kort levetid/hurtigt accelererende sygdom). Borgere under 40 år skal

i stedet tilbydes et eller ressourceforløb. Borgere over 40 år skal tilbydes et ressourceforløb, før der kan tages stilling til evt. tilkendelse af førtidspension

Kommentar:

Det fremgår af lovforslaget, at unge under 40 år, der i fravær af en særlig indsats vil ende på førtidspension, skal have et individuelt tilrettelagt ressourceforløb, der kan vare fra 1 år til 5 år. Det fremgår endvidere, at hvis rehabiliteringsplanen ikke fører til job, og rehabiliteringsteamet ved en ny forelæggelse i temaet vurderer, at alle relevante muligheder er udtømte, kan rehabiliteringsplanen benyttes som grundlag for visitation til førtidspension (side 44 i lovforslag). Der er således skabt usikkerhed om, hvorvidt unge under 40 år - i forlængelse af et eller flere ressourceforløb - alligevel kan bevilges førtidspension, hvorfor en præcisering er ønskeværdig.

Det fremgår af lovforslagets side 75, at der i kommunens faglige forklaring og vurdering af arbejdsevnen kan henses til gældende praksis for tilkendelse af førtidspension. Afgørelsen skal dog samtidig træffes under hensyn til de forslåede ændrede regler om aldersgrænser, deltagelse i ressourceforløb, timeantal i fleksjob m.v. samt fremtidig praksis på området. Det kunne være interessant at få eksempler på, hvilken hidtidig praksis, der skal henses til.

Borgere, der kun kan arbejde et par timer om ugen skal visiteres til fleksjob og ikke bevilges førtidspension, hvis det vurderes, at der er mulighed for at øge arbejdstiden over tid. Det anbefales, at overveje tilkendelse af førtidspension til borgere, der har modtaget ledighedsydelse i 5 år, der fortsat kun kan arbejde få timer om ugen, og hvor det ikke er lykkedes Jobcenteret eller borgeren at finde et fleksjob, idet konklusionen må være, at det ikke har været muligt at øge arbejdstiden eller finde et passende job.

Endelig kan det undre, at der ikke i lovforslaget er indarbejdet de vedtagne ændringer vedr. seniorførtidspension – herunder hvilken betydning reformen vil få for denne målgruppe.

Ikrafttræden

Lovforslaget skal træde i kraft 1.1.2013 med få undtagelser.

Kommentar:

Lovforslaget indebærer ændring af arbejdsgange, behov for IT løsninger, etablering af rehabiliteringsteam, brug af rehabiliteringsplaner i stedet for ressourceprofiler, etablering af klinisk funktion, nye samarbejdspartnere/aftaler m.v.. Det anbefales, at lovforslaget træder i kraft, når de fornødne administrative systemer er etableret.

Roskilde d. 12.9.12 Juridisk konsulent Nina Harding, fagkonsulent Anette Péros og fagkonsulent Birthe Haastrup

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Att.: Anne Hedegaard (aih@ams.dk) og Flemming Frandsen (flf@penst.dk)

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 3392 4704

www.udsatte.dk

E-mail: post@udsatte.dk

J.nr. nam

24. september 2012

Vedr. høring af lovændringer som konsekvens af aftalen om en reform af førtidspension og fleksjob indgået den 30. juni 2012.

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen og har i den forbindelse nedenstående at bemærke.

Overordnet set rummer forslaget mange gode elementer, som ved en god praktisk forankring kan medvirke til en afgørende forskel for socialt udsatte. Specielt initiativerne med rehabilitering gennem ressourceforløb, tværgående rehabiliterings teams og gennemgående, koordinerende sagsbehandler, mentor og aktiv inddragelse af borgeren i behandlingen af dennes sag ligger i god tråd med de anbefalinger, som Rådet er talsmand for.

Ydelsesniveau

Rådet er stærkt betænkelig ved, at mange mennesker, der skal gennemgå et eller flere ressourceforløb på op til fem år pr. forløb, vil blive fastholdt på en langvarig lav ydelse som fx kontanthjælp. Derfor har Rådet også ved tidligere lejligheder foreslået, at der fastsættes en ressourceforløbsydelse på dagpengeniveau. På den måde sikres borgeren et rimeligt forsørgelsesgrundlag, mens denne er i gang med et målrettet forløb.

For personer under 40 år, der kan deltage i flere på hinanden følgende ressourceforløb, indtil vedkommende fylder 40 år kan det betyde 22 år på en lav ydelse svarende til kontanthjælp. Kontanthjælpen har altid været tænkt som en midlertidig ydelse, hvilket niveauet er afstemt efter. Der bør sættes grænser for, hvor mange ressourceforløb en person under 40 år skal deltage i før pensionstilkendelse er mulig, ligesom personen også bør have ret til refleksionspauser mellem sine ressourceforløb.

At ressourceforløbsydelsen bliver gjort uafhængig af formue og ægtefællens indkomst er en væsentlig forbedring, som Rådet hilser velkommen.

Uddannelse, arbejde – og forbedret livskvalitet

Forslaget om en reform af førtidspension og fleksjob er udelukkende fokuseret på en målsætning om at bringe personen i uddannelse eller arbejde. Det er ærgerligt, at målsætningen om, at personen får en bedre livskvalitet ikke også får en fremtrædende plads. For nogle udsatte mennesker, kan en alt for ambitiøs målsætning om ordinær uddannelse eller arbejde, virke alt for uoverskuelig og risikoen for, at de

dermed blokerer for indsatsen er stor. Det bør derfor tilføjes, at målsætningen for nogle mennesker i første omgang er en forbedret livskvalitet, med fx mere struktur på hverdagen, styr på misbruget el. lign. Når dette mål er nået, er det i nogle tilfælde ikke urealistisk, at arbejde eller uddannelse kommer indenfor rækkevidde.

Når forslaget retorik udelukkende centrerer sig om, at borgere skal i uddannelse og arbejde for derved at blive en del af fællesskabet, kommer det underforstået til at betyde, at de mennesker, der af den ene eller anden grund ikke er i arbejde eller uddannelse, ikke er en del af fællesskabet.

Ressourceforløb

Rådet finder lovforslagets skelnen mellem personer under og over 40 år principiel forkert og foreslår, at dette skel fjernes. Niveauet for indsatsen bør ikke indeholde mulighed for en aldersdiskrimination. For personer under 40 år, kan grunden til en førtidspension være fuldt ud legitim, også uden flere på hinanden følgende ressourceforløb. Omvendt kan personer over 40 år have behov for mere end et enkelt ressourceforløb. Alderen bør aldrig kunne få en betydning for indsatsen, hvorfor aldersskellet bør ophæves.

Visitationskriterierne til ressourceforløb er i bemærkningerne til lovforslaget beskrevet som de personer, for hvem førtidspensionen ser ud til at være eneste fremtidsperspektiv, hvis ikke andet gøres. Det rummer en stor risiko for, at en samlet systematisk rehabilitering først sættes ind, når det nærmest er for sent. Det vil Rådet advare imod.

Sanktioner

Rådet tager afstand fra, at der kan gives økonomiske sanktioner i form af træk i ydelsen efter regler, der er stort set parallelle til reglerne for kontanthjælp. Pisk virker ikke på denne målgruppe og er i modstrid med rehabiliteringsstrategien og udgangspunktet om, at aktiviteterne i rehabiliteringsplanen er aftalt med og ønsket af borgeren. Bestemmelserne i §§ 69a - 69i i forslag til ændring i lov om aktiv socialpolitik bør derfor udgå.

Bestemmelsen i §69a stk. 2. om, at kommunen skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen før en sanktion, er en lille opblødning i forhold til det nuværende sanktionsregime på kontanthjælpsområdet. Rådet foreslog i årsrapport 2011 en sådan bestemmelse i forhold til sanktioner, der medfører ophør af kontanthjælpen. Undersøgelserne af kommunernes brug af sanktioner viser, at kommunerne bruger sanktionspædagogikken meget forskelligt, jf. bl.a. undersøgelsen "Når kassen smækkes i", AKF, nov. 2011. Rådet vil anbefale, at det indskræpes, at der skal være personlig kontakt, så kommunerne ikke kan vælge en anden tolkning. En telefonisk kontakt er ikke tilstrækkeligt til at vurdere om en person er rask og i stand til at tage vare på sig selv. Det er den skriftlige partshøring heller ikke. Bemærkningerne til § 69 a, stk. 2. bør derfor revideres.

Det er vigtigt for Rådet, at borgeren ikke kan tvinges til at modtage en bestemt behandling, der er uønsket af borgeren, som led i rehabiliteringsplanen. Det bør klart fremgå, at borgeren fx ikke risikerer at miste sit forsørgelsesgrundlag, hvis